

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

cskek száma:

25.342

Megjelenik

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,**Hiszek egy isteni örök igazságban,**Hiszek Magyarország feltámadásában.**Amen.*

Még több erővel...

Úgy követik egymást az események, hogy szemmel és figyelemmel követni nehéz. Aki pedig nem látja világosan a világ dolgaiban az összefüggéseket, a történések törvényeit, csak zűrzavart és bizonytalanságot vél maga körül látni. A jámbor polgárember megteheti ezt, a csendőrnek azonban tovább kell látnia az orránál, sőt, kicsit a falu határára is túl.

Tudnia kell, hogy ezelőtt húsz évvel a háború nyertesei — mert nem voltak győztesek, hiszen a hadseregek nem álltak idegen földön —, ezek a nyertes államok művésziessen rossz békét csináltak. Azt hitték, hogy természeti és történelmi törvényeket semmissé tehetnek és örökre meghamisíthatnak. A békeparancsokkal megcsúfolt nemzetek természetesen revízióért küzdöttek és nem hiába küzdöttek, a revízió kora érkezett, benne élünk a kellős közepén. Hogy ez a folyamat meddig tart és hova vezet, melyik nemzet útját merre irányítja, azt ma még nehéz volna megmondani, egy azonban bizonyos: a mozgás korában vagyunk. Húszéves szünet, húszéves, csendes, szinte észrevétlen nekigyűrűzés után itt van a revíziós cselekvés korszaka. Máról-holnapra történnek úgynevezett váratlan események, amelyek azonban igazából senki számára sem váratlanok, hanem csak egyes nemzetek számára kellemetlenek. És amint máról-holnapra történtek, éppen úgy ezután is történhetnek ilyen események.

Ez az, amire a csendőrnek nagyon is gondolnia kell. Az egész világ megfeszült idegekkel várja az elkövetkezendőket, azt mondhatnánk: mindenki ugrásra kész. Mindenki minden erejét most feszíti meg, hogy adott pillanatban helyt tudjon állani. Ahhoz pedig, hogy egy nemzet minden erejét a pillanat történelmi feladatának tudja szentelni, első sorban és legfőképpen a belső rend szükséges.

Rendnek kell tehát lennie magyar földön s ennek nem lehet akadálya az, hogy az új területek megszállásával soraink megritkultak a régi csonka területen. Előjáróink lehetővé tették a lehető legegyszerűbb szolgálatot, számos olyan részletmunkától mentesülnek őrök és járőrök, amik rendes viszonyok között sok időt és erőt kívánnak. Kevesebb az őrökön a csendőr, de egyszerűbb a

szolgálat is, a kettő kiegyenlíti egymást, ha mindenki ismeri azokat az igazán fontos feladatokat, amiket az őrskörletben el kell végezni.

Amelyik őrparancsnok és járőrvezető ismeri a portáját, ismeri az embereit, aki meg tudja különböztetni a fontosat a lényegtelenről, aki tisztában van azzal, hogy mi a rend alapja, az biztosítani is tudja körletében a rendet. Erély, gyorsaság ebben nélkülözhetetlen. Rövid idő alatt minél nagyobb területet, minél több embert látni és minél gyakrabban megcsinálni ezt, a mai idők szolgálatának a lényege ez.

A kiadott rendelkezések alapján véve a csendőr becsületére bízzák, lelkiismeretesen végzi-e a szolgálatát. A megkötés, ellenőrzés sok tekintetben fel van függesztve. Portyázhat a járőr szükségig, nem kell beszámolnia tereptárgyakkal töltött percekkel és nem időkules szabja meg a léptei gyorsaságát, hanem kizárólag a maga lelkiismerete. Nincs kötött őrjáratú beosztás, el lehet térni a távolsági kimutatástól, egyszóval, szabad és önálló az őr mozgása, mert a rendkívüli időkhöz mérten kevesen vagyunk.

Van-e csendőr, aki visszaél ezzel a szabad mozgással? És kit, vagy mit csap be az ilyen csendőr? Nem az előjáróját, nem a szabályzatot, hanem a hazáját. Becsapja az erdélyi magyar testvért, aki várja a szabadulás óráját, becsapja annak a sok magyar nincstelennek a reményeit, akik most azért nincstelenek, mert a magyar föld idegen fajtájú telepeseke kezén van. Országunknak most van szüksége minden fellelhető és a mérlegbe dobható erőre, rend nélkül pedig nincs erő, csak csúfság és pusztulás van, ezt láttuk húsz évvel ezelőtt.

A legkisebb és legeldugottabb őrskörlet sem nélkülözheti a gondos csendőrszemet. Ellenségeink tudják, hogy legjobb fegyver a másik ország nyugalmát megbolygatni s az ilyen aknamunka szálai behálózják az utolsó tanyát is. Résen kell lenni mindig és mindenütt, a történelem órája ütött számunkra s ha most elszalasztjuk a pillanatot, akkor igazán nem ment meg bennünket senki a szolganép sorsától.

Ezt akarja egyetlen magyar csendőr is? Azt akarja, hogy boldogtalan utódok még az emlékéit is kiátkozzák a szívükből? Nem akarjuk ezt! Boldog, nagy, megelégedett, büszke hazát akarunk, ezért könnyöregtünk húsz éven át, hát akkor támasszuk meg az ajtófélfát mi, csendőrök szilárdan, csendőrmódra, még több erővel, hogy rá ne szakadjon a nemzetre éppen abban a pillanatban, mikor ezen a kapun át akar lépni.

A katonadijszabásról.

Ismerteti: **BERZEVICZY LÁSZLÓ g. százados.**

(Befejező közlemény.)

Az időközben megjelent „Végrehajtási utasítás a Katonadijszabáshoz” az ideiglenesen szabadságolt honvéd és csendőr legénységi állományú egyének részére a szabadságolási igazolvány alapján történő utazásuk alkalmával a katonadijszabásszerű viteldíjkedvezményt kivétel nélkül biztosítja.

Fentiek következtében ezidőszereint mellékes az a körülmény, hogy az ideiglenes szabadságot nyert csendőr legénységi állományú egyének igényel bírnak-e vasúti félárújegy váltására jogosító arképes igazolványra, vagy sem, a 81.257/eln. 20—1939. számú honvédelmi miniszteri körrendelettel (14/1939. Cs. K.) rendszeresített új „Szabadságolási igazolvány”-nyal elláthatók, s mint katonai utazási okmánnyal ellátottak, készpénzfizetés ellenében katonadijszabás szerint utazhatnak.

Az alhadnagyi rendfokozatban lévő csendőregyén tehát szabadságolási igazolványának a jegypénztárnál történt felmutatása mellett éppen úgy igénybe veheti a katonadijszabást, mint a próbacsendőr, természetesen készpénzfizetés mellett.

Ez az eddigiekkel szemben nagyobb kedvezmény, amelyet a honvédelmi miniszter úr a díjszabásban részes minden vasútigazgatóságnál a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr

hozzájárulásával biztosított. A honvédelmi miniszter úr hatáskörébe tartozik tehát annak a kérdésnek eldöntése, hogy az ideiglenesen szabadságolt legénység minden rendfokozatú egyéne részére fenntartja-e ezt az utazási kedvezményt, vagy miként a multban volt, csak a félárújegy váltására jogosító arképes igazolványra nem igényjogosult legénységre korlátozza.

A legénységi állományú csendőregyének más magánutazásaiknál katonadijszabást nem vehetnek igénybe. Magánutazásaik alkalmával a rendes polgári díjszabást kötelesek fizetni.

Szabadságolási igazolvánnyal történő utazásaik alkalmával is csak azokra a helyekre vehetnek katonadijszabást igénybe, amelyek a szabadságolási igazolványban fel vannak tüntetve.

Egy csendőr például Kassáról Nagykőrösre nyert szabadságot. Szabadságolási igazolványában a katonadijszabás szerinti menetdíjak igénybevételére csak Kassától Nagykőrösre és vissza van feljogosítva, vagyis szabadságolási igazolványa csak ezekre az állomásokra van érvényesítve. A szabadságolt szabadságának tartama alatt kénytelen azonban valamely magánügyében Nagykőrösre Szegegre utazni. Ezt az útvonalat saját költségén a polgári díjszabás szerinti menetdíjak fizetése mellett teheti csak meg.

A vasúti félárújegy váltására jogosító arképes igazolvány kiváltása, illetve érvényesítése azoknál a legénységi állományú csendőr-

Trianont ledöntjük.

*Árpád büszke népe, soha ne feledd:
Csonka, rab hazában élned nem lehet,
Szégyen lenne sorsod, bectelen halál,
Hogyha szolganépként láncot hordanál.
Ellenség tiporja most a szent rögöt,
Melyet hős apáid vére öntözött,
Hős apáid vére nem hiába hullt:
Nagy, szabad hazáról szól a drága múlt.*

*Szép turul, fessítsd ki végre szárnyadat,
Hosszú téli éjre is jó virradat,
Hajnal fénye vár majd, nem sötét ború,
Kárpátok hegyorma, égi koszorú.
Új munkába kezdjen milliányi kar,
Új nagy eskü zengjen, mint a szélvihar,
Hisz velünk az Isten és az ősi jog:
Trianont ledöntjük, zászlónk győzni fog!*

Szathmáry István.

Az öreg honvéd éjszakája.

Irta: **NYÁRY ANDOR.**

Történetek néha a háborúban, a nagy harcok idején kiesi, látszatra semmitmondó, de végtelenül szívfacsaró jelenetek, amiket csak az értett meg, akinek a lelke hasonló volt a szeizmográfhoz. Olyan szeizmográfhoz, amely a földrengés helyett az emberi lelkek hullámzásait rögzíti meg; vagy a tükörhöz, amelyre a legkisebb lehelet is homályt von.

Ilyen eset volt az öreg honvéd éjszakája is.

Hideg, csúnya, havas téli este volt. Két nap óta feküdtünk már kinn a rajvonalban, amikor felváltott bennünket egy másik század. Lementünk a

völgybe és ott töltöttük az éjszakát. Bebujtunk a fenyőgallyakból készített széltogókba, a kijaratok elé tüzet raktunk és a jótékony lángok mellett melegengettük a hidegtől és a vad északi széltől átjárt tagjainkat.

Megérkeztek a konyhák a rizses hússal meg a forral borral.

Megkapta mindenki a maga részét s miután elfogyasztotta, ismét bebujt a helyére. A hátizsákokról lekerültek a tábori takarók és a legények összebujva, egymást melengetve heverésztek a patogó tábortüzek mellett. Egyik pipázott, a másik mesélt, a harmadik aludt.

A szél dudolt, zúgott a fenyőgallyak között, a tűz lobogott, seregett, pörölt.

Lassankint kialudtak a pipák, a mesélő ajkak elhallgattak, a legények behúzták fejüket a takarók alá és aludtak, álmodtak...

Az egyik otthon járt a virágos mezőkön, a pipacsokkal, a szarkalábakkal, a búzavirágokkal tarkázott aranyszínű kalászkok között; a másik élesre fent kaszával vágta a boglyasfejú lóherét; a méhek zümmögtek körülötte; a lepkék íves libbenéssel röpködtek, a pacsirta énekelt s a rendek döltek, döltek előtte símán, lágyan, mint az írósvaj, mint a frissen sült omlós kalács.

A nap rásütött a végtelen éggel összehajló mezőre és a térdig érő füvek fölött finoman rezgett, párázott, táncolt a napos levegő...

Milyen szép, milyen édes álmok!...

A hó hull, hull vastag, nehéz, nagy pelyhekben, szinte serceg, amikor beleesik a lobogó tűzbe. A szél zúg, jajgat, mintha fájna neki az élet, belekapaszkodik a százados fenyő ágába, a fenyő hajlik, sír, panaszkodik, a golyók sipolnak, füttyülnek, füttyögnek, zizegnek és a közel húszfokos, esőtöt

egyéneknél, akik arra igényjogosultak, teljesen magánügy. Ezért igazolványuk érvényesítése esetében az általuk fedezett nyole pengő térítési díjra még akkor sem tarthatnak igényt, ha más tárcának vagy idegen hatóságok külön felhívására és ezek érdekében teljesített szolgálati utazásról van szó, mert ilyen alkalmakkor a katonadíjszabás szerinti viteldíjakat fizetik és azokat jogosultak elszámolni.

„Eltávozási engedély“ alapján utazó légénységi állományú egyének a katonadíjszabásszerű menetdíjak igénybevételére nem jogosultak, hanem polgári díjszabást kötelesek fizetni. A katonadíjszabásban részes vasutak az „Eltávozási engedély“-t hivatalos katonai utazási okmány gyanánt a honvédelmi miniszter úr rendelkezése alapján nem fogadják el.

4. Általában:

Meg kell még jegyezni, hogy a katonadíjszabás alkalmazásának és igénybevételének nem előfeltétele az egyenruha viselése. Polgári ruhában utazó csendőregyének tehát, ha hivatalos katonai utazási okmányt a vasúti jegypénztárnál felmutatnak, éppen úgy jogosultak a katonadíjszabás szerinti vasúti menetdíjak igénybevételére, mintha egyenruhában utaznának. A polgári ruhás nyomozók tehát katonai utazási okmány alapján — feltéve, hogy nem szabadjeggyel utaznak — a katonadíjszabás szerinti menetdíjak igénybevételére jogosultak, mi-

vel az átalányozott utazás a polgári ruhában teljesítendő szolgálati utazásokra kiterjesztve nincs.

A szolgálathoz utazó, de katonai utazási okmánnyal el nem látott csendőregyének is lehet katonadíjszabás fizetése mellett szállítani. Ez olyan sürgős esetekre vonatkozhatik, amikor a kirendelt csendőrszemélyek az idő rövidségére és az esetleges azonnal útbaindulás körülményeire való tekintettel, katonai utazási okmánnyal nem voltak elláthatók, vagy ha az utazó csendőregyén utazási okmányát elvesztette.

Ilyenkor a szolgálathoz utazó csendőregyén a vasúti jegypénztárnál katonadíjszabást kér. A vasút az esetről jegyzőkönyvet vesz fel s hogy a szolgálat hátrányt ne szenvedjen, a csendőrszemélyt — katonadíjszabás mellett — továbbítja. A vasút az érdekelttel felvett jegyzőkönyvet értesítésével az illetékes csendőrpáncsnoksághoz küldi meg s az illetékes csendőrpáncsnokság a megküldött jegyzőkönyv alapján az utazás jogosságát utólag elbírálni köteles, amiről a vasutat értesíti.

Érdekessége a katonadíjszabásnak, hogy általában a kocsiosztályok megállapításánál tágabb lehetőségeket biztosít a magasabb kocsiosztályok igénybevételére, mint amilyen lehetőségeket az érvényben lévő illetményrendelkezések megengednek. A szolgálati utazások alkalmával felszámítható illetmények tárgyában kiadott 156.600/VI.-b. 1925. számú körrendelet 1. §. 4/a. pontjának értelmében

átjáró hidegben a jó magyar gyerekek napsugáról, szarkalábról, búzavirágról, pipacsokról, aranyos búzakalászkokról, pacsirtaszóról, tarka lepkékről és zümmögő, döngicsélő kis méhekről álmodoznak...

Aludjatok, csak álmodjatok, jó magyar gyerekek! Ki tudja, hogy az életben meglátjátok-e még egyszer búzát termő falutokat! Ma olyan olesó és olyan nagyon bizonytalan az élet!

Mindenki alszik, mindenki álmodik. Már a tábornokok is halványulnak, csak itt-ott pislog egy-egy parázs, mint valami éber, villogó szempár.

A szélfogóban egy takaró megmozdul, valaki megmozdul, felkényököl, sóhajt, mozog, nézi a parazsat, megtörli a szemét, ismét sóhajt, aztán megint a parazsat nézi, csak nézi... már nem is a parazsat látja, hanem egészen mást, már nem is a szél üvöltését hallja, hanem sokkal szebb, sokkal édeesebb hangokat... a gyerekei szavát, hangját.

Éjjel felé jár az idő.

Nem tudok aludni.

Kimászom a sátramból és lassan, csendben elmegyek a szélfogók előtt. ahol a bakáim pihennek, álmodnak hazulról, a szép magyar falvakról, a tágas magyar pusztákról és a virágairól.

Mély, rezgő sóhajtás üti meg a fületem.

Megállók.

Hallgatózom...

A sóhaj ismétlődik.

Odamegyek a szélfogóhoz és halkán beszólok:

— Ébren van valaki?

— Igen! — felel egy vastag, erős hang.

Villanylámpámmal bevilágítok a szélfogóba.

Egy öreg, erősen deresedő honvéd féloldalra dőlve fekszik az alvó tűz mellett. A pipa a szájában lóg. Nem ég, már régen kialudt.

Megszólítom:

— Mit csinál, öregem?

Az öreg szívesen és sok jószággal felelte:

— Pipálgatok, könyörgöm.

Rámutatott a pipára:

— Hiszen nem ég a pipája!

Az öreg kiveszi szájából a pipát és belenyomja a mutaóujját, hogy testileg is meggyőződjék arról, amit már úgy is tud.

Aztán megszólal:

— Az ám! Kialudt. Észre se vettem. Pedig még van benne dohány. Éghetett volna.

Megkérdeztem tőle:

— Miért nem alszik?

Az öreg vállat vont:

— Tudja a jó Isten!

— Beteg talán?

— Nincs semmi bajom.

Ránéztem:

— Nem tud aludni?

Az öreg katona rám emelte fáradt tekintetét:

— Nem én, kérem — sóhajtotta, aztán csendesen folytatta: — Pedig olyan fáradt vagyok, mint a kutya.

Tovább faggattam, mert láttam rajta, hogy a lelke nagyon bánatos s valami nehéz érzés szakad a szívére:

— Mért nem tud aludni?

Az öreg mélyet sóhajt, a szemében megcsillan egy könnyesepp, aztán tompa hangon és élő, nagy szeretettel beszélni kezd:

— Ma van a kis fiamnak a születésnapja.

Kezdtém érteni a dolgot. Ezért szomorú az öreg. A kisfiára gondol, aki ma, amikor a születése napja van, nincs mellette, jobban mondva, akitől elszakította és messzire sodorta a háború.

belföldön az I—V. rangosztályú havidíjasok az első, a többi rangosztályba sorolt havidíjasok a második és az egyéb csendőregyének a harmadik kocsiosztály igénybevételére jogosultak.

Az I—IV. rangosztályú havidíjasok kíséretében ugyanabban az ügyben utazó VI—X. rangosztályba sorolt havidíjasok pedig, amennyiben az együttutazás a szolgálat érdekében feltétlenül szükséges, rangosztályukra való tekintet nélkül az első kocsiosztály igénybevételére jogosultak.

A katonadijszabás ettől eltérően, amennyiben a vonatkozó katonai utazási okmányból más előírás nem tűnik ki, és az igényelhető kocsiosztály a vonathoz egyáltalában rendelkezésre áll, általában:

a VII. vagy ennél magasabb rangosztályba tartozó tiszteket, vagyis őrnagytól felfelé az *első kocsiosztály*,

a VIII., vagy ennél alacsonyabb rangosztályba tartozó tiszteket, vagyis századostól lefelé, továbbá a tisztjelölteket és a tartalékos tiszti kiképzésben megfelelt karpaszományosokat a *második kocsiosztály*,

az összes többi legénységi állományú csendőregyének pedig a *harmadik kocsiosztály* igénybevételére jogosítja.

Ez a rendelkezés értelemszerűen módot ad arra, hogy alacsonyabb kocsiosztály igénybevételére jogosított csendőregyének szolgálati utazásainál a hivatalos katonai utazási okmányba — ha annak szük-

sége felmerülne — magasabb kocsiosztály használata írassék elő, mint amilyenre a szolgálatilag utazó csendőrszemélynek a katonadijszabás szerint általában igénye lehetne. Ha az utazási okmányban magasabb kocsiosztály használatát írták elő és az utazó csendőregyén ennek megfelelő katonai menetdíjat is fizetett, akkor a vasútnak ezt minden további bírálgatás nélkül el kell fogadnia, anélkül, hogy a katonadijszabás szerinti menetdíj és a polgári menetjegy ára közötti díjkülönbözetet igényelhetné.

Lehetnek olyan bizottsági utazások, amidőn a bizottság tagjai különböző kocsiosztály használatára jogosultak és a katonai utazási okmányon részükre a különböző kocsiosztály iratott elő. Az ilyen előre nem látott esetekben, ha az alacsonyabb kocsiosztály igénybevételére jogosult csendőregyéneknek a magasabb kocsiosztályon való tárgyalás tartama alatt a magasabb kocsiosztályban kell tartózkodniok, a magasabb kocsiosztályt minden ráfizetés nélkül is igénybe vehetik.

Egyébként azonban a magasabb kocsiosztályban való utazás, ha a hivatalos katonai utazási okmányban alacsonyabb kocsiosztály igénybevételét írták volna elő, elvileg csak a polgári dijszabás szerint megállapított díjkülönbözet ráfizetése mellett lehetséges.

Ha egy százados szolgálati utazása alkalmával az őt megillető II. kocsiosztály helyett — amelyet menetlevelében előírtak — az I. kocsiosztály

Ránéztem és meleg szóval kérdeztem tőle:

— Hány éves a fia?

— Kétéves — mondta az öreg s szemében lángolt, égett az apai szeretet és a büszkeség. Aztán tovább beszélt: — Mikor lefeküdtem és behúnytam a szememet, látom ám, hogy a tűzön keresztül mászik felém négykézláb. Ideér hozzám, átnyalábolja a nyakamat a kicsi kis karjával, aztán megcsókolt. Kinyitottam a szememet, kitártam a karjaimat, hogy magamhoz szorítsam... de a gyerek eltűnt előlem.

Elhallgatott, sokáig maga elé nézett, aztán hosszan kinyújtotta karját és az alvó tűz felé mutatott és beszélt, mintha álmodt volna:

— Most ott látom a paraszak között... integet felém... Még a szavait is hallom!...

Megint elhallgatott és megint maga elé nézett. Annyi szeretet, annyi jószág volt ebben az öreg katonában ott fenn a hegyeken abban a vad, húsfokos hidegben, hogy a lángja felmelegítette a lelket s amíg ő maga elé nézett, én őt néztem és hallgattunk mind a ketten, csak a szívünk beszélt.

Majd megint az öreg szólalt meg és halkán, vontatottan, az előbbeni jószággal beszélt:

— Nem tudok aludni, hadnagy úr! Nem jön álom a szememre, pedig már pirhanyodni kezd.

Aztán mélyet sóhajtott:

— Úgy érzem a szívemet, mintha kettészakadt volna!

Megcsóválta deresedő fejét, belenézett a levegőbe, büszke érzés dagasztotta becsületos szívét és csak nézett, nézett, nézett, mosolygott...

A szél zúgott, jajgatott, tördelte a fák ágait, szórta a havat, éles sívító hangja be-bedudorászott

a szélfogók nyílásain, mintha rémes, vérre szomjazó kísértetek száguldoztak volna körülöttünk...

Az öreg honvéd nem hallotta, nem érezte, csak a fiát nézte, csak abban gyönyörködött, csak mászó kisfia gögicselő szavaira figyelt, hallgatott.

Lassan, észrevétlenül távoztam, mint a bolygó árnyék, nehogy megzavarjam az öreg álmait. Bebujtam a sátoromba, magamra húztam a takarót és belebámultam a sötétségbe.

Egyszer csak hideg, vékony sávot éreztem végigfolyni az arcomon: könnyeztem...

Lelkimmel megláttam a sok-sok öreg honvéd árva kisfiát, amint édesapjukat kívánó, váró szívvel, sok-sok száz kilométer távolból gyügyörögtek a hazát őrző öreg vitézek felé.

És nagyon-nagyon nehéz lett az én szívem is, bár dobolt bennem az öröm és a kimondhatatlan nagy büszkeség, hogy én magam is ennek a nemes fajnak a sarja lehettem, amelynek deresedő hajú, öregedő apái itt fenn, a Kárpátok ormán a vad hidegben a családi szeretet melegénél melegebben védik hazájukat oroszláncként a szélrózsa minden irányából támadó ellenségeik ellen.

A lelkem már örült.

De a könnyem még csorgott.

Eszembe jutott valami.

Az jutott eszembe, hogy nekem is lesz fiam. Aranyoshajú, kékszemű, gögicselő ajkú, édes kis porontyom.

Vajjon meglátom-e?

A gondolatra fáztam, dideregtem s az erdő magányában, amikor senki sem látta, a könnyeim hulltak, hulltak, mint odakint a sátorom előtt a hópelyhek.

Erdélyből: a Negoi.

igénybevétele mellett utazik, akkor a katonadíjszabás szerű II. kocsiosztályú menetjegy árán felül az I. kocsiosztályban megtett útvonalra, aszerint, hogy gyors-, sebes-, vagy személyvonatot vett igénybe, annak a vonatnemnek megfelelő I. és II. kocsiosztályú polgári menetjegy ára közötti különbözetet meg kell fizetnie. Ilyen esetekben azonban pótdíjat a vasút nem róhat ki.

Általában meg kell jegyezni azt, hogy bár a katonadíjszabás a magasabb kocsiosztályok igénybevételére tágabb kereteket biztosít a szolgálatban utazó csendőregyének részére, mint amilyenek az érvényes illetményszabályokban az érdekelt csendőregyének részére elő vannak írva, mégis a szolgálatban utazó csendőregyének a kocsiosztály igénybevétele tekintetében azokat a határozványokat kell elsősorban figyelembe venni, amelyeket a szolgálati utazásokra vonatkozó mindenkor érvényben lévő rendelkezések megállapítanak.

Ennek magyarázata az, hogy a honvédelmi miniszter úr a magasabb kocsiosztályok igénybevétele tekintetében tágabb teret kívánt már most is biztosítani a katonadíjszabásban részes vasutaknál, miként az a világháborút megelőző békeévekben is megvolt.

Mindenki előtt ismeretes az, hogy annakidején az őrnagy és ennél magasabb rendfokozatú honvéd- és csendőrtisztek szolgálati utazásaik alkalmával mindenkor az első kocsiosztály igénybevételére voltak jogosultak. Ennek a hosszú évtizedes gyakorlatnak bizonyos mértékig való korlátozását átmenetileg csak a jelenlegi nehéz gazdasági és államháztartási viszonyok tették szükségessé. Ha ennek a

korlátozásnak szükségszerűsége megszűnnék, úgy nem lenne akadálya, hogy a katonadíjszabásban biztosított tágabb keretek az illetményszabályokban is érvényre juttattassanak.

A katonadíjszabás kiterjed:

- a) a gyorsvonatok,
- b) a sebesvonatok,
- c) a személyvonatok és
- d) a tehervonatok használatára.

Általában, ha az utazási okmányon más előírva nincs, a személyvonatot kell igénybevenni.

Gyorsvonatok használata tekintetében a katonadíjszabás idevonatkozó határozmányai úgy rendelkeznek, hogy a gyorsvonatok a katonadíjszabás szerű díjak fizetése mellett csak akkor vehetők igénybe, ha azt szolgálati érdekből a honvédelmi miniszter külön engedélyezi, illetve elrendeli.

A végrehajtási utasítás „a honvédelmi miniszter külön engedélye, illetve elrendelése“ alatt azokat a rendelkezéseket érti, amelyeket a szolgálati utazások alkalmával felszámítható illetmények tekintetében érvényes határozmányok tartalmaznak.

A 156.600/VI—b. 1925. számú körrendelet 4. pontjának határozványai rendelkeznek a gyorsvonatok igénybevételére, amelyek szerint gyorsvonatokat csendőregyének csakis különösen sürgős szolgálati utazások alkalmával vehetnek igénybe. Ilyenkor a katonai utazási okmányon a gyorsvonat használatát a kiküldő parancsnokságnak kifejezetten elő kell írnia, aláírásával és bélyegző rányomásával hitelesítenie kell.

Legénységi állományú egyének sürgős esetekben külön záradékkal ellátott utazási okmány,

menetlevél vagy megfelelő parancs felmutatása és a vonatonál lévő legalacsonyabb kocsiosztálynak megfelelő katonadijszabásszerű díj fizetése mellett szintén utazhatnak gyorsvonattal. A menetlevélre, utazási okmányra a fentebbi záradékot a menetlevél kiállítójának kell rávezetnie és aláírni.

Szolgálért (alkalmazottért), ha a gyorsvonattal III. osztályú kocsit nem közlekedik, — tekintet nélkül az utazási okmányban lévő előírásra, — a vonatonál lévő legalacsonyabb és tényleg használt kocsiosztály katonadijszabásszerű menetdíját kell fizetni.

Tisztek, tisztjelöltek családtagjai, valamint szolgálazemélyzete (alkalmazottai) átköltözködési utazásuk alkalmával a megfelelő kocsiosztályon a katonadijszabásszerű gyorsvonati menetdíjak fizetése mellett gyorsvonatot használhatnak.

Ha katonamenetjegyet ellátott és gyorsvonat igénybevételére nem jogosult, vagyis olyan csendőregyén, akinek katonai utazási okmánya gyorsvonatra érvényesítve nincs, gyorsvonatra száll át és ezt az első jegyvizsgálat alkalmával bejelenti, akkor az utazó csendőregyén a polgári gyorsvonati rendes menetjegy, illetve a féláru vasúti menetjegy váltására jogosító arképes igazolvány szerinti és a katonamenetjegy ára közötti különbözetet ráfizetni tartozik. Ilyenkor a vasút póttiletéket nem számíthat.

A katonadijszabás csendőrségi közegeknek külön erre vonatkozó záradékkal ellátott katonai utazási okmány felmutatása mellett a tehervonatokkal való utazást is biztosítja.

Gyors-sínautobuszokra, expressz- és luxusvonatokra a katonadijszabás nem érvényes.

5. Menetdíjak.

A katonadijszabás szerinti menetdíjakat a fűzethez csatolt G—I. fejezet, továbbá az I. a. díjszámítási táblázatok tartalmazzák.

A menetdíjak kiszámításánál egységes menetjegy típus vétetett alapul, amely a kilométertávolságok figyelembevételével mellett a 3. kocsiosztályra nyert megállapítást.

A menetdíjak számításánál tehát a 3. osztályú menetjegy ára az alap. Ez az alap lesz sokszorozva aszerint, hogy az utazó csendőregyén milyen vonatnemű és milyen kocsiosztályt vesz igénybe.

Személyvonat használata esetén:

3. osztályon, a táblázatban feltüntetett menetdíjakat — mint alapidíjakat — kell fizetni,

2. osztályon a 3. osztály menetdíjának másfélszeresét,

1. osztályon a 3. osztály menetdíjának kétszeresét.

Sebesvonat használata esetén:

a személyvonatra megállapított katonadijszabásszerű menetdíjakat és ezen felül az alábbi sebesvonati pótdíjakat kell fizetni:

Kilométer	2.	3.
	kocsiosztályban	
1—20	—20	—10
21—50	—30	—10
51—100	—50	—30
101—150	—70	—50
151—200	—90	—70
200-tól	1.20	—80

Gyorsvonat használata esetén:

3. osztályon a személyvonati 3. osztály menetdíjának másfélszeresét,

2. osztályon a személyvonati 3. osztály menetdíjának kétszeresét,

1. osztályon a személyvonati 3. osztály menetdíjának háromszorosát.

A katonadijszabás és a hozzáfűzött G—I. fejezet díjszámítási táblázata a gyorsvonatokra kiszolgáltatható katonamenetjegyeket egész és fél darab személyvonati 3. osztályú katonamenetjegyekben állapítja meg. Ez a megállapítás azonban kéregjegyekre vonatkozik — miként az a múltban, a világháború előtti években volt használatban — most azonban a díjszabásban részes vasutak a katonamenetjegyeket nem kéregjegyekben szolgáltatják ki.

A magyar királyi államvasutak ezidőszereint egy hosszában összehajtott félívretnek megfelelő nagyságú, zöldnyomásos katonamenetjegyet rendszerezítették, amelyeknek jobboldalán a kilométerek, baloldalon pedig a feltüntetett kilométerszámoknak megfelelő díjszabásszerű és fizetendő összeg van feltüntetve.

Amikor a katonadijszabás igénybevételével utazó csendőregyén a rendeltetési állomásra katonamenetjegyet kér, a magyar királyi államvasutak vasuti jegypénztára a fentebb leírt katonamenetjegyet a rendeltetési állomásig megállapított kilométer távolságnál levágja és azt az utazó csendőregyén részére, a vasuti jegypénztár bélyegzőjével való ellátás után, kiszolgáltatja. A katonamenetjegy alsó részén feltüntetett sorszám a vasuti jegypénztár elszámolására visszamarad.

Mint hogy ezek a zöldnyomással ellátott katonamenetjegyek csak olyan állomáson állnak rendelkezésre, ahol a katonamenetjegyek kiszolgáltatása terén a vasút nagyobb forgalomra számíthat, kisebb állomásokon, vagy gyorsvonatra a vasuti jegypénztárak rendszerint zöldnyomásos „Úrjegy” állítják ki a katonamenetjegyet.

6. Utazás félbeszakítása.

Ha szüksége merülne fel annak, hogy a katonamenetjeggyel utazó csendőregyén szolgálati utazását egy, vagy több állomáson megszakítsa, ennek akadályja nincsen. A megszakítás helyén azonban az utazási okmányt és a menetjegyet további érvényesítés végett az útmegszakítás állomásán szolgálattelévő vasúti tisztviselőnél be kell mutatnia.

A családtagok és a szolgálazemélyzet átköltözködések alkalmával utazásukat azonban legfeljebb három ízben szakíthatják meg.

II. Utipoggyász fuvarozása.

Azok a csendőregyének, akiknek az érvényben lévő illetményrendeletek szerint ügyködési utazásuknál magánpoggyász viteldíj felszámítására van igényük, a katonadijszabás G—I. fejezet táblázata szerint kell a poggyász szállítási díjat felszámítaniok.

A katonadijszabás életbeléptetése nem változtatta meg azt a rendelkezést, hogy a csendőr havidíjasok ügyködési utazásaik alkalmával a IV. rangosztálytól felfelé 100 kg., az V—XI. rangosztályú havidíjasok pedig 50 kg. magánpoggyász után a poggyász-

szállítási díjat tekintet nélkül arra, hogy magán-poggyászt szállítottak-e, vagy sem, felszámíthatják.

Szolgálati poggyászt csakis a katonadíjszabás határozványai szerint lehet szállítani, amikor is minden megkezdett 10 kg. után teljes 10 kg-nak megfelelő szállítási díj jár.

III. Áruk fuvarozása.

1. Csendőrség tulajdonát képező áruk szállítása:

A csendőrség tulajdonát képező olyan küldeményeket, amelyeket valamely csendőrparancsnokság, vagy hivatal, csendőrségi felszerelési anyagraktár, valamely csendőrparancsnokság, hivatal, csendőrségi felszerelési anyagraktár vagy csendőr személy részére hivatalosan kiállított katonai fuvarlevelekkel ad fel, a katonadíjszabás alapján kell elszámolni.

A csendőrség részéről szállításra kerülő küldeményeket rendszerint teherárúként és készpénzfizetés mellett kell szállítani. Hitelezett küldemények csakis hitelezett fuvarlevelekkel fuvarozhatók, ez azonban a csendőrségnél nem használatos.

Nem hitelezetten, tehát készpénzfizetés mellett szállított csendőrségi javak vasúti feladásához további intézkedésig egyelőre az egyébként használatban lévő bélyegtelen fuvarleveleket kell igénybevenni. Ennek a fuvarlevélnek a mintájára a teherárú fuvarozására szolgáló polgári fuvarlevéllel teljesen azonos azzal az eltéréssel, hogy az 1 pengő 50 fillér bélyegilletékekkel ellátva nincsen.

A katonai szállítmányok ugyanis vevénydíj és bélyegilletékek fizetése alól mentesek.

Katonai fuvarleveleket a vasutak árupénztárai nem szolgáltatnak ki. Ezt az érdekelt parancsnokságok, illetve hivatalok darabonként 6 fillér egységáron a Pallas Nyomda r.-t.-nél (Honvédségi szolgálati könyvek és nyomtatványok kiadóhivatala és könyvkiadó osztálya, Budapest, VI., Rózsa-u. 111.) igényelhetik.

A katonai fuvarlevelekre feltűnő helyen a „Csendőrségi szállítmány“ megjelölést rá kell vezetni és ezt a záradékot a feladó parancsnokság, hivatal körbélyegzőjével el kell látni és a parancsnok, hivatalfőnök aláírásával is megerősíteni.

A fuvarleveleken szállítási útírányt előírni nem szabad, mert a vasút a szállítmányt a vasutak legkedvezőbb irányítási szabályzata szerinti útvonalon szállítja. A vasúti katonadíjszabás az előforduló katonai szállítmányra lényegesen olcsóbb fuvardíjtételeket tartalmaz, mint általában a polgári díjszabás. Vannak azonban egyes cikkek, amelyek után a vasút a polgári díjszabás szerint a katonadíjszabásnál olcsóbb fuvardíjat számít. Ilyenek például a mezőgazdasági és tömegeikkek, általában a kocsirakományban szállított takarmány, építési anyagok, növényi eszerző anyagok, elhasznált bőr, papír, rongy stb. anyagok. Az üres rakaszoknak a csendőrségi felszerelési anyagraktárhoz való visszaszállítása a polgári díjszabás szerint lényegesen kedvezőbb, mint azok katonadíjszabás-szerű szállítása. Ilyen cikkeket a fuvarlevélben a vasúti díjszabási pontos elnevezéssel kell bevallani, mert különben a vasút az olcsóbb (polgári) díjszámítást nem tudja alkalmazni.

A vasút általában a szállítmány feladása előtt megállapítja a kincstárba kedvezőbb fuvarozási lehetőséget és az olcsóbb díjszámítást alkalmazza.

Reviczky szds. felv.

A fuvardíjat rendszerint súly alapján kell számítani. A fuvarlevélben a feladónak a katonai szállítmányok súlyát rendszerint fel kell tüntetnie, vagy mérlegelés útján, vagy pedig a hivatalosan megállapított katonai szabványsúlyok alapján. Súlyadatok nélkül feladott kocsirakományú küldeményeket a vasút mérlegelni szokta. A mérlegdíjat azonban a polgári díjszabás határozványai szerint számítja.

A vasút a katonai díjszabási táblázat szerint szállított teherárú fuvarozásánál is mérlegeli azt, hogy a darabáru vagy a kocsirakományú díjszámítás kedvezőbb-e és a díjtételeket ez alapon alkalmazza.

Ha például 5000 kilogrammnál kisebb súlyú teherárúért a G—III. táblázat 2. rovatának megfelelő díjtételek alapján magasabb fuvardíj állana elő, mint 5000 kilogrammért a 3. rovatnak megfelelő díjtételek alapján, akkor ez utóbbi súlyért járó olcsóbb fuvardíjat kell számítani. Ugyanígy kell eljárni a 10.000 kilogrammnál és a 15.000 kilogrammnál kisebb súlyú teherárú díjtételeinek megállapításánál is, ha azok a díjszámítási táblázat 4., illetve 5. rovata szerint alkalmazott díjtételek szerint kedvezőbbek.

2. Csendőregyének átköltözködési ingóságainak szállítása.

Csendőregyének átköltözködési ingóságait katonai utazási okmány felmutatása mellett a tényleges súly után katonai fuvarlevéllel a katonadíjszabás szerint kell számítani.

A szolgálati utazások alkalmával felszámítható illetmények tárgyában kiadott 156.600/VI. b) 1925. számú körrendelet 4. §. 2/B) pontjának b) alpontjában adva vannak azok a súlyhatárok, amelyeken

belül a csendőregyének mállhájukat (átköltözködési ingóságukat) rendfokozatukhoz mértén szállíthatják.

Ha feladó a fuvarlevélben kifejezést ad annak, hogy kizárólagos használatra külön kocsit kér, akkor a vasút a fuvardíjat legalább 5000 kilogramm súly után számítja. Legalább 5000 kilogramm súlyért kell a fuvardíjat fizetni akkor is, ha feladó a kocsit saját maga lezárja lakatokkal, leólmozza, vagy az ajtók másféle elzárásával hozzáférhetlenné teszi hozzárakás részére a kocsit.

Ez a szabály leginkább a legénység állományú egységek közül a törzsrörmester és őrmesteri rendfokozatúakat érinti, akiknél átköltözködési ingóságuk súlyhatára a 4000 kilogrammot meg nem haladhatja. Meg kell azonban említenem azt, hogy körülbelül a 4000 kilogramm az a súlyhatár, ahol a G—III. fejezet szerinti szállítási díjak az 5000 kilogrammon aluli és az 5000 kilogramm súlyú kocsirakományú díjtételeknél majdnem kiegyenlítődnek.

Olyan szállítmányoknál, amidőn az érdekelt csendőregyén nem kér kizárólagos használatra külön kocsit, a vasút a kocsiban szállított ingóságokért felelősséget vállal és a kocsit saját maga le is plombálja.

Bútorszállító kocsiban szállított átköltözködési ingóság fuvardíját a katonadíjszabás G—III. fejezet díjszámítási táblázatában foglaltak szerint legalább 5000 kilogramm súly után kell fizetni. Meg van engedve, hogy ilyen szállítmányozáshoz szállítmányozó igénybe vétessék, ezt a körülményt azonban a fuvarlevélben kifejezetten fel kell tüntetni.

Üresen a szállítmányozóhoz visszaszállított bútorszállító kocsiknak fuvardíját a katonadíjszabás szerint feladni és szállítani nem lehet, ennél mindig a polgári díjszabást kell alkalmazni.

3. Élőállatok szállítása.

Az élőállatok fuvarozásánál a csendőrséget közelebről csak a lovak szállítása érdekli.

A szolgálati utazások alkalmával felszámítható illetmények tárgyában kiadott 156.600/VI. b) 1925. számú körrendelet 1. §. 4. a) pontjában foglaltak szerint a kincstári hátszlovakat (pótlókat) 100 km-ig általában örsről-örsre vezetve, gyalogmenetben kell továbbítani. Kincstári hátszlovak tehát vasúton rendszerint tehervonaton csak 100 km távolságon felül szállíthatók.

A lovaknak vasúton történő szállítása is hivatalosan kiállított katonai fuvarlevelek alapján történik. Szállíthatók azonban szállító lajstrommal is.

Szabadon, gyorsárúként feladott lovak fuvardíját a G—II. táblázat 5. rovatában megállapított szabványsúly szerinti díjtételek alapján kell számítani.

Teherárúként feladott lovak fuvardíját a G—III. táblázat 2. rovatában felvett díjtételek és szabványsúlyok szerint kell számítani, ha az ugyanezen táblázat 6. a) rovatában a rakterületi díjtételekkel számított fuvardíj nem olcsóbb.

Egy lónak szállításánál a díjszámítás alapjául szolgáló egység súlya 700 kg. Szabadon szállított egy (1) ló fuvardíját azonban legalább 1200 kg súly után kell fizetni.

Versenylovaknak szállítása alkalmával a polgári díjszabás idevonatkozó határozványait kell alkalmazni, mert ez a kedvezőbb szállítási díjtétel.

Csendőrerények.

írta: CSEPI BÉLA őrnagy.

Szakértelem.

(Befejező közlemény.)

Hogy a csendőr valóban értsen a dolgához, ahhoz az iskolákon túlmenően folytonos önképzés szükséges. Ez alatt nem csak a Szolgálati Utasítás pontjainak teljes ismeretére való törekvést kell értenünk, hanem azt, hogy azokat a segédleteket, amelyek rendelkezésre állanak, olvassa és szívja fel azokból azokat a tudnivalókat, melyeket mások tapasztalatai nyújtanak. Van ily segédletünk, tudjuk, ismerjük is azokat s ha ezeken felül a mi családi lapunkat, a *Csendőrségi Lapokat* is rendszeresen olvasgatja, észrevétlenül nő a tudása, a szaktudása. Azt érzi idővel az önképző csendőr, hogy kapott feladatait mindig könnyebben oldja meg, több örömet talál szolgálatában s csak az ilyen szolgálat jó és eredményes.

A szakértelem olyan, mint a mesterember száma. Azt tudjuk, hogy rossz kaszával csak gyatra kaszálást lehet végezni. Rossz tollal nem lehet szépen írni, rossz eszizmában nem lehet hosszú utakat gyalogolni, rossz beretvéval legfeljebb gyilkosságot lehet elkövetni. Megérthetjük, hogy gyenge, hiányos, rossz tudással nem lehet a közbiztonságot szolgálni, hanem csak elrontani. Ahogy minden valamirevaló mesterember törekszik kiváló szerszámot szerezni vagy készíteni, ugyanúgy a valamirevaló csendőrnek is legfőbb gondja legyen a szakértelem megszerzése.

Magam előtt látom a kötényes falusi legényt, amint házuk kapuja előtt hosszasan utánanéz az elhaladó csendőrrjárőrnek és szinte feldobogni érzem mellében a nagyszerű gondolatot, amikor némán elsőhajtja magában: hej, ha én is csendőr lehetnék. Azután pedig meglendül lelkében egy erős elhatározás: csendőr leszek! — Így kezdődött valahogyan minden csendőrből a testületbe való bejutás megkívánása. Ahogy azután megvizsgálhatta rendre, hogy megvannak-e a kellékek hozzá, felsorolta magában minden jótulajdonosságát: büntetlen, kiszolgált katona, erős, egészséges, fiatal, — s máris készen érezte magát a belépésre. — A szülőkkel, szíve szerelmével is eligazította a dolgot és jobb ruhába öltözködve, elment a csendőrorsre jelentkezni. Ott ugyan sok olyat is kérdeztek tőle, amire eddig nem gondolt és vaktában adogatta a maga-megnyugtató feleleteket, hogy bármilyen nagy tudomány is kell a csendőri szolgálathoz, megszerzi őket. Olyan nagy volt ekkor lelkében az elhatározás, hogy hegyeket lehetett volna vele megmozgatni. — Mégis évek után a sok nehézség, a sok keserves kínlódás nem egyszer lemondó gondolatokat sajtolt ki belőle. Hosszú évek után már nem az erős elhatározás tartotta a testületben, hanem a kénytelenség és úgy szolgált már ezután, mint a rügőtlan bicska. Ki-be nyeklett, amikor hozzányultak, amikor használni akarták és csak sok praktikával lehetett vele valamit kezdeni úgy, hogy haszon is legyen belőle.

Nemcsak ezt látom azonban az én csendőröm szolgálati életében! Látom azt is, hogy önrézete megmozdult, szégyelte korábbi fogadozásai és erős elhatározásai kudarcát. Mint a földre esett madár, többször is megkísérelte ismét felemelkedni. Lelki

Bálint törm. v. felv.

ereje megmozgatta, megindította új munkákra, — de bizony rövidesen kifogyott és újra a régi rúgótlan bicska volt. Sok jószándékú csendőr sok erőködése veszett kárba ilyenképpen.

Láttam én ezt sokszor, megfigyeltem sok csendőrön és amikor kutatni kezdtem, hogy mi az oka a jószándékú buzgalom elhanyaglásának, rájöttem arra, hogy kettős oka is van. Az egyik ok az volt, hogy az illető nem igyekezett fiatal korában szakértelemre szert tenni, a másik az, hogy nem vette észre — mert a korábbi tudásából akart élőködni, — hogy lemaradt a haladás útjáról és sok szakadás meg lyuk keletkezett tudásában. Beszéljünk csak ezekről az okokról. Jó, ha megvilágítjuk ezeknek a lemaradásoknak okait, hogy azután kivédhessük őket, mert a késő bánat eb gondolat.

Amíg csak próbacsendő vagy fiatal csendőr valaki, addig az alapvető tudást kell megszereznie. Az alapvető tudást az iskolában és az őrön való szorgalmas tanulással szerzi meg. Ha megszerzi! — Miből is áll ez a tudás?... Majdnem azt mondhatjuk, hogy a Szut. és Btk. megtanulásából. Másfél, két év alatt a lényeges részeket meg is lehet tanulni. Hogyan van az mégis, hogy már itt is bajok vannak elrejtve? Olyan egyszerű az ok, hogy szinte alig hiszünk el. A próbacsendő vagy a fiatal csendőr nem érti meg, hogy miért kell tanulnia. Azt hiszi

azért, hogy véglegesítsék! Ez jár a szeme előtt és semmi másra nem gondol. Pedig, hacsak azt kérdezné meg önmagában, hogy mi végre, mi célból véglegesítik a csendőrt, akkor rájönne, hogy nem azért kell szorgalmasan tanulnia, hogy véglegesítsék, hanem azért, hogy olyan tudást, annyi értelmet, szakértelmet szerezzen meg magának, hogy azzal — bárhová is állítják — a közbiztonsági szolgálatot el tudja látni. Már most éppen ezért a tanulása, előrehaladása szolgálatában olyan módokat is felhasznál, amelyek nem a szakértelem megszerzéséhez vezetnek. A tanulásnak az eredményeit a kikérdezéssel, írásbeli dolgozatokkal állapítják meg. Ha tehát a felelet az alapja (szerinte) az eredménynek, akkor azt könnyűvé igyekszik tenni. Csak a látszatát mutatja a tudásnak, amikor sűgásból él, amikor „puskákat“ használ, amikor kidolgozásait mással csináltatja meg. Közismert dolgok ezek, bizonyára ismernek bajtársaim több efféle mesterkedést is, — csak az a kérdés, hogy okosan gondolkozva, megértik-e azt, hogy miféle következményekkel jár az ilyen módszer a jövő szolgálati életükre. Ha ezt a „tudást“ akarja használni a közbiztonsági szolgálatban, akkor könnyen úgy járhat, mint az az utas, aki hamis jeggyel ül a vonatra: megbüntetik és leszállítják. Megértjük-e ezután, hogy a szakértelem megszerzésének célja nem a véglegesítés a fiatal

csendőri korban, hanem egyedül az, hogy olyan és akkora tudást szerezzünk meg, amelyikkel szakmánkban hasznos munkát tudunk végezni. Megértjük-e, hogy az átmázolt, befestett hibák és hiányosságok hamar kiderülnek, mert a festék és máz hamar lekopik és megmutatkozik a csúf valóság: a hozzánemértés.

Aki ilyen nagy tévedéssel, megnemértéssel kezd hozzá jövője megalapozásához, azt persze, hogy csalódás éri. Nem is beszélek arról, hogy voltaképpen nem ő a csalódott, hanem csalódott a testület, csalódtak az előjárók. Szűk kis eszével csak az orra hegyéig lát és csak a saját érvényesülésének bukdácsolását és akadályait látja s nem a szolgálatát. Pedig tulajdonképpen az vesztett, az csalódott, amikor a sok igyekezettel nevelt, oktatott és sok pénzbe került csendőrrel kiderül, hogy a használható, szakértő csendőr helyett csak selejtes létszámtölték maradt meg. Az ilyen csendőr szokta azután okolni a körülötte levőket, meg a sorsot, — méltatlankodik és bírál, pedig azt kellene dörgő hangon hallania mindennap, hogy nem a testületet találta ki az ő érvényesülésére, hanem öneki kell a testület szolgálatába állania. Nem a testület van a csendőrért, hanem a csendőr van a testületért.

Meg kell értenünk és meg kell értetnünk tehát a fiatal csendőrökkel, hogy az érvényesülésnek az útja csakis a szakértelem megszerzése. Aki nem szerezte meg, vagy aki ehelyett bujkálva, mesterkedve a szakértelemnek csak a látszatát szerezte meg, az ne számíton nálunk eredményre, megbecsülésre, előrehaladásra. Mi sem számítunk rá!

A másik ok a jóhíszemű, de kellőképp fel nem világosodott csendőrnél a lemaradás! Az idősebb csendőrökkel esik meg az ilyen baleset.

Ismertem egy embert, aki 8—10 évi kemény, szorgalmas és derekas munkával igen tekintélyes vagyont szerzett magának. Egyszer azután nem tudni milyen bogár mászott a fejébe, de abbahagyta ezt a dicséretreméltó buzgalmát. Azt hangoztatta, hogy dolgozott eleget, szerzett eleget, van már miből megélnie. Néhány éven át tényleg pipázgatva, lábát lógatva élte a maga kényelmes életét és mosolyogva szemlélgette maga körül a tovább küzdőket. Sokszor elmorogta bajusza alatt fölényesen, mosolyogva: „Milyen számár a szomszédom: van neki bőven mindene s mégis, hogy fárad, küzd és fogyasztja az életét.” Amint mondtam, ment is ez így egynéhány éven át. Azután pedig — eleinte ritkábban — később mindgyakrabban, anyagi nehézségei támadtak. A vagyon, a pénz fogyott. Sokszor ijedten vette észre, hogy nagyobbakat csúszik hátrafelé, mint gondolta volna. Új, nemvárt kiadások követelődtek, amelyeket már nem tudott fedezni. Összébbszorította pipázgató, kényelmes életének nadrágszíját, — kénytelen volt lemondani megszokott és jóleső kisebb-nagyobb szórakozásairól, de még így is voltak nehézségei. Tornászott, vívódott a kiadások csökkentése végett s megpróbált mindenféle látszólag ügyes megoldást, hogy a kényelmes élet megmaradjon, csak éppen dolgozni nem akart. Amíg vagyona, hitele ki nem merült, addig hallani sem akart a munkáról. Most azután ott áll, ahol valamikor elkezdette. Vagyon, jövedelem nélkül, elkényelmesedve, elpuhulva, megöregedve csupaszon, mint a száraz ág. Dolgozni már nem tud, megélhetése nincsen. A nélkülözés és

az éhség mindgyakrabban odaviszi tekintetét a lemosolygott szomszédra s szívében mérhetetlen keserű gyűlölettel, de szájában alázatoskodó könyörgéssel falatokat kér, hogy éhségét csillapítsa, rongyos ruháját megfoltozza, didergő szobáját — ha csak szalmafüsttel is — felmelegítse. A bűn gondolata burjánzik fel lelkében, káromolja az Eget, gyűlöli embertársait, különösen azokat, akikkel együtt indult a munkás küzdelmes életre, — akiket az első nekilendülésben messzire elhagyott magamögött s akik most mégis messzire előtte járnak.

Ki volna közöttük, aki nem tudna erre az emberre bírálatot mondani, ki volna, aki meg ne találná elesettsége okát?... Nem azt mondanánk-e valamennyien, hogy miért volt olyan számár, hogy fejébe szállván a gyors eredmény, abbahagyta a munkát. Bizony így beszélneünk valamennyien és igazunk is volna!

Nézzünk azután körül a magunk portáján. Vizsgáljunk meg magunkat és bajtársainkat: van-e hasonló csendőr közöttünk s vannak-e, akik menthetetlenül effelé a bekövetkezés felé sodródnak, — akik élőködnek tudásuk vagyonából, de fiatalon, tetterősen nem igyekeznek tovább tanulva, szakértelmüket fokozni, vagy csak megtartani is. Bizony, vannak elegenden!

Ha emberünk példáját és ennek tanulságait áthasonlítjuk a csendőri szolgálat terére, akkor élet-szabályként állíthatjuk fel azt a tételt, hogy a szakértelmet meg kell szerezni, meg kell tartani és tovább kell fokozni.

Itt azután előjáróban is megjegyzem, hogy ez nem könnyű dolog. Nem azért, mintha nehéz volna pár naponként vagy hetenként egy újabb rendelet megtanulni, egy újabb gyakorlatot végrehajtani, az újabb eszközök használatát elsajátítani vagy újabb esetek minősítésével szorgosan keresgélve foglalkozni. Nem ezért! A nehézség a megnemértésben, a felismerés hiányában van. A mindennapi munka — bár mindennap könnyebben végezzük el — valami ferde, szokatlan, de megnyugtató érzés- és gondolatvilágot alakít ki bennünk. Elvégzésével hajlandók vagyunk elhítni magunkkal, hogy ennyi volt a kötelességünk és azt meg is tettük. A látó, okosan gondolkozó csendőr azonban a mindennapi közönséges munka mögött meglátja a jövő követelményeit.

Szolgálatunk bármelyik szakában előforduló eseteknek tanulságai vannak. A mindennapi munka is sohasem egyforma, mint a favágás. Ha nyomoztunk és kiderítettük a lopás végrehajtását egy áruló ujjnyom segítségével, akkor nem térhetünk napirendre felette, amikor a feljelentés végére pontot tettünk. A szakértelem fokozása vagy csak fenntartása is megköveteli, hogy gondolkozzunk azon: vajjon miképpen derítettük volna fel a lopást, ha törtenetesen kesztyűben, vagy gumikesztyűben dolgozott volna a tolvaj. A portyázó csendőr az útjába akadt jelenségekkel szemben hasonlóan kell, hogy foglalkozzék. Ha pl. igazoltat valakit és az illető igazolvány hiányában egy helybeli megbízható egyénnel akarta magát igazolni, de ez a helybeli egyén tudni sem akar róla, akkor kész az eredmény. De ez csak mindennapos közönséges munka. Szakértelmünk fokozása pl. megköveteli azt, hogy gondolkozzunk afelől: ugyan miképpen tudtuk volna őrizetbe venni mégis az igazoltatott emberünket, ha

történetesen a „megbízható” helybeli egyén cinkostársa az illetőnek. A közlekedési örs járőre is gondolkozzék azon és találja is meg a módját, hogy miként fogta volna el a menekülő gépkocsit akkor, ha annak sokkal gyorsabb lett volna a járműve, vagy ha a járőr motorhiba miatt kénytelen lett volna megállni.

Szolgálatunk szakának bármelyikében is töltjük be hivatásunkat, mindenütt jelentkeznek, kínálóznak ezek a néma segítőtársak, csak ismerjük fel őket. A szakértelem fokozásának szolgálatában kínálóznak ezeken felül a hallott, látott, olvasott esetek tanulságai. Értsük meg, hogy hasznunkra vannak, mert ha nem is tanulunk belőlük új dolgokat, az bizonyos, hogy ezen az úton haladva, nem felejtethetünk. Megszerzett tudásunkat megtarthatjuk, vagyunk tehát nem csökken. Olybá kell vennünk a tapasztalatok keresését, mint tudásunk kamatait. Példánkban szereplő emberünk is azért járt rosszul, mert vagyonát nem kamatoztatta, hanem a tőkéből élve, azt fogyasztotta. Megszerzett szakértelmünket is tekintsük tőkének és igyekezzünk azt kamatoztatni. Nem boszorkányos dolog ez, könnyűszerrel elérhetjük, ha felismerjük hasznát és megtanuljuk a módját. Nekem hiába is mondaná valaki, hogy készítsék olyan cipőt, amelynek nyelve egybe van szabva a felső résszel. Miért?... Mert én semmiféle cipőt sem tudok készíteni. Pedig ezért az egybeszabott cipőért többet fizetnek. De ha egy cipész-mesternek mondanák ezt, az már vállalkozna erre, mert szakértő a cipőkészítésben és azt a kis újítást, ami az egybeszabással jár, könnyen megtanulhatja. Ez a könnyen megtanulás, ez az értékesebb munka a cipész tudásának a kamata. Vagy fordítsunk a dolgon! Ha én azt mondanám egy kertésznek, hogy a megelőző szolgálat nagyobb sikere érdekében fektessen nagy súlyt az idegenellenőrzésre és ő, mondjuk, vállalkozna is erre, — érne-e el eredményt?... Nem, mert ő meg a megelőző szolgálat lényegével és alkalmazásával sem ismerős. De ha én ezt olyan csendőrnek mondom, aki már gyakorlott a megelőző szolgálatban, vajjon ennek is nehéz lesz ezt helyesen és eredményesen végezni? Nem, mert azt a kis változást, ami az idegenellenőrzéssel terhelné a megelőző szolgálatot, a csendőr könnyen és gyorsan megtanulhatja és elsajátíthatja. Ez a könnyebb megtanulás, ez a több eredmény a csendőr tudásának kamata. A szakértelem tehát könnyen kamatoztatható, ha van bennünk annyi értelem, hogy ennek módjait felismerjük és ha van szívünk és lelkünk hozzá, hogy ezt komolyan akarjuk is.

Mindent egybevetve: a szakértelem alapja a szorgalommal és lelkiismerettel megszerzett tudás, — fenntartója a hivatás iránti szeretetből fakadó és becsvágytól vezérelt munka, — eredménye pedig a csendőrközösségnek az a tekintélye, tisztelete és megbecsülése, amely mindnyájunkat felemelt fővel járó, a szó nemes értelmében vett büszke emberekké avat.

Ezért soroljuk a szakértelmet a csendőrerények közé.

Ki tudta?

A pirománia: gyujtogatási téboly, a kiromantia pedig: kézből való jóslás.

A Fekete Tisza forrásánál.

Pomázi Sándor őrm. felv.

A csendőrség hírszolgálatáról.

Irta: CZEGLÉDY JENŐ őrnagy.

A korszerű eszközökkel és módszerekkel dolgozó bűnözők elleni küzdelemben mindinkább nagyobb jelentősége van a központiasan irányított gyors és pontos hírszolgálatnak. Testületünknek közel fél évszázadig nem volt szüksége a mai értelemben vett hírszolgálatra.

A világháborút tekinthetjük annak a fordulópontnak, amely e téren is gyökeres változást idézett elő. A háború előtti időkben a falu, működési területünk — a mai állapotokhoz viszonyítva — meglehetősen el volt maradva a világtól. A falusi ember általában közömbösen viselkedett faluja határán túl történt eseményekkel szemben. Ujságot, könyvet nem olvasott s mondhatni, eseménytelenül élte napjait. A világháború egy csapásra megváltoztatta ezt a helyzetet. A magyar katona bejárta fél Európát. Sok száz ezreket a többi világrészekbe is elvetett a kiszámíthatatlan katonasors. A katonaviselt falusi ember bő tapasztalatokra, széles látókörre tett szert. Érdeklődését a katonai élet sajátosságával járó események mindinkább felkeltették. A világ folyásának mai változatossága ezt az érdeklődést most is állandóan szítja, egy pillanatra sem engedi, hogy a régi közöny legyen ismét úrrá a magyar falu felett.

A háborút követő erkölcsi és gazdasági leromlás gombamódrá megszorította a bűnözőket. A széles látókörrel s mindinkább fejlődő technikai eszközökkel végrehajtott bűncselekmények száma állandóan növekedett. A modern eszmeáradatokkal lábra kapott utazási, kirándulási, sportolási kedv mindinkább nagyobb és nagyobb tömegeket mozgat meg. Egy nagy „kultúrláz“ szállta meg a falu békés és eddig egykedvűnek nevezhető lakosságát. A rádió, újság, kerékpár, egyik falut a másikkal összekötő út-, vasútvoánal, autobusz immáron nélkülözhetetlen eszköze lett a falusi népnek.

Ezeknek a viszonyoknak természetes folyamánya, hogy egy új, korszerű bűnözőtípus született, amellyel szemben korszerű üldözési módszereket kellett életbeléptetni. A mai bűnöző sokszor bámulságos éleslátását, merészségét, technikai felkészültségét és szakértelmét megfelelő ellenrendszabályokkal kellett nemcsak ellensúlyozni, de korlátok közé szorítani, sőt le is küzdeni.

Minden nyomozó előtt ismeretes, hogy a bűncselekmények nyomozása csakis akkor tekinthető megnyugtatóan eredményesnek, ha a cselekmény legteljesebb felderítésén kívül a tettesek is kézre kerültek.

A tettes sok esetben felhasználva a mai közlekedési viszonyok nyújtotta óriási előnyöket, órák alatt biztonságba helyezheti magát.

A közlekedési viszonyok javulásával, fejlődésével, mindinkább nagyobb a jelentősége az üldözési rendszerünk kiépítésének. A mai tettes üldözéséhez a tervszerűsége, a kitartó, szívós cselekvőkészsége kívül különösen fontos a gyorsaság. Valamikor az döntötte el a betyár sorsát, hogy vajjon a pandur lova jobb-e az övéénél. Ma az a kérdés, hogy a bűnözők üldözésével összefüggő nyomozati segédletek (Nyomozókulcs, annak pótlékai, a 10 napos Névmutató, Nyomozati Értesítő), a rádió, távbeszélő, távirón leadott híryanag, illetve távmondát, az írásbeli parancs, a sajtóban közzétett felhívás, a kellő időben érkezik-e rendeltetési helyére.

A közel egy évtizedes tervszerű és kitartó munka eredményeként ma már az a helyzet, hogy testületünk nyomozóosztályparancsnoksága alá tartozó különböző szerveknek módjukban áll a technika korszerű vívmányai felhasználásával a fent felsorolt összes feladatokat eredményesen megoldani, egyszóval, a korszerű bűnözőt korszerű eszközökkel és módszerekkel üldözni. Lehetséges továbbá a nagyközösséget a rádió, sajtó útján az előfordult bűncselekményekről vagy egyéb eseményekről a lehető legrövidebb időn belül tájékoztatni, sőt ily módon egyes közzétűntést keltő, vagy különös érdeklődésre számotartó bűncselekmény nyomozásába is bekapcsolni. A nagyközönségnek a nyomozásba való ily módoni bevonása, segítségnyújtása egyik-másik esetben nemcsak kívánatos, de egyenesen szükséges is. Elég itt az 1932. évben elkövetett pesthidegkúti rablógyilkosságra s ugyanez évben felfegyverzett egyének által elkövetett püspökhatvani postarablásra rámutatni. Mindkét esetben újságolvasó, illetve rádiót hallgató magánszemély közbenjárására sikerült a tetteseket elfogni.

De eltekintve a bűncselekményeknek azok nyomozásával kapcsolatos hírszolgálatástól, szükség lehet akár közbiztonsági, akár bármilyen más vonat-

kozásban a nagyközönség felvilágosítására, óvatos-ságra intésére.

A mai viszonyainknak megfelelő, fent vázolt hírszolgálatással kapcsolatos szolgálati feladatokat azonban csakis akkor lehet eredményesnek s cél érdekében állónak tekinteni, ha a nyomozóosztályparancsnokság kebelében működő csendőrségi hírközpont minden adott esetben gyors és pontos híryanaggal rendelkezik.

Elsősorban az őrsparancsnokokat tekinthetjük a legfontosabb hírszerzőknek, kik közvetlenül vagy járőreik útján közvetve, mondhatni „elsőkézből“ a hírforrásokból (polgári egyének feljelentése, közlése, személyes észlelet, tapasztalat stb.) kapják a híryanagot.

Elsősorban tehát a csendőrsők kötelessége a hírközpontot használható híryanaggal ellátni. Ilyen használható híryanagnak tekinthetők a Nyut. 9. mellékletében felsorolt úgynevezett rendkívüli esetek, amelyeket az őrsparancsnokok a Nyut. 199. pontja értelmében mint „Eseményjelentés“-t kötelesek a csendőrségi hírközponthoz felterjeszteni. Hasznos híryanag továbbá a Nyut. 42. §-ában leírt, a „Nyomozati Értesítő“ részére felterjesztett „Nyomozati bejelentés“.

Ettől függetlenül igen jó híryanag minden olyan esemény, amely a csendőrséggel vonatkozásban áll és amelynek a napi sajtóban való közzététele a közbiztonság vagy a csendőrség érdekében állónak látszik. Ilyenek lehetnek pl. a csendőrség tisztelőit, vagy a testületen belül rendezett nagyobb szabású ünnepélyek, kitüntetések stb. (Nyut. 200. p.), a csendőregyéneknek olyan dícséretre méltó cselekményei, amelyek általános érdeklődésre tarthatnak számot és amelyek a csendőrség jóhírnevének öregbítésére alkalmasak (bravúros nyomozás, életmentés, régi, közzétűntést keltő bűncselekmény kinyomozása stb.). Használható híryanagnak tekinthető, végül minden olyan esemény, történet, amelyek a fenti egyik pontba sem sorolhatók ugyan, ekként csendőrségi vonatkozásuk sincs, de érdekességük, rendkívüliségük folytán akár a katonai parancsnokságok, hatóságok tájékoztatására, akár a nagyközönség érdeklődésére számot tarthatnak. Ilyenek lehetnek: az országhatáron történt események, hírek a határokon túlról, bizalmas katonai, politikai vonatkozású értesülések stb.

A hírközpont feladata a híreket gyűjteni, kiértékelni s az illetékes parancsnokságok, hatóságok, szervek tudomására hozni, illetve jelenteni. A hírszolgáltató parancsnokságok (hírszerzők) elsődleges kötelessége tehát, területükön előfordult minden számításba jöhető híryanagot azonnal, aggályoskodás nélkül a hírközpontba bejelenteni.

A hírközpont a feldolgozott híryanagot csoportosítva „Eseményösszesítés“-be (Nyut. 25. §.), illetve „Sajtközlemény“-be (Nyut. 22. §.) foglalja össze.

Előbbit a csendőrségi (katonai) illetékes parancsnokságoknak, szerveknek, utóbbit a Magyar Országos Tudósító útján, a sajtónak küldi meg.

Az utóbbi 6 év (1933—1938) hírszolgálati statisztikáját feldolgozva, megállapítható, hogy évente átlagban 116 Eseményösszesítést s 224 Sajtközleményt adott ki a hírközpont. Az előbbieken évente átlagban 179, az utóbbiakban 937 különböző híryanag szerepelt.

A jelzett 6 év alatt összesen 694 Eseményösszesítést 1072 különböző híryanaggal és 1347 Sajtóközleményt 5620 híryanaggal adott ki a csendőrségi hírközpont.

Az egyes évek adatait figyelve, mind az Eseményösszesítések, mind a Sajtóközlemények tételezámaiban bizonyos csökkenés tapasztalható. Ennek egyik oka kétségtelenül az, hogy a hírközpont a híryanag kiválogatásánál mindinkább szigorúbb mértéket alkalmaz, csakis a feltétlenül érdemleges hasznosítható anyagot dolgozza fel.

Ennek ellenére a csökkenő irányzat mégis indokolatlannak látszik, mert az utóbbi évek kavargó és egymásra tornyosuló eseményei mindinkább nagyobb lehetőséget nyújtanak fokozottabb hírszolgáltatásra. Ekként a csökkenést annak is lehet tulajdonítani, hogy a hírszerzők a tudomásukra jutott eseményekben vagy nem ismerik fel a használható híryanagot, vagy napirendre térnek olyan események felett is, amelyeket feltétlenül kellene a hírközpontnak jelenteni.

A korszerű bűnözést, a mai rohanó, egymásra halmozódó eseményeket figyelve, kétségtelen, hogy a gyors és pontos hírszolgáltatás mind szolgálati, mind a nagyközönség tájékoztatását célzó jelentősége rendkívüli fontosságú.

A csendőrségi hírszolgálat zavartalan lebonyolításához szükséges adottságok mind megvannak.

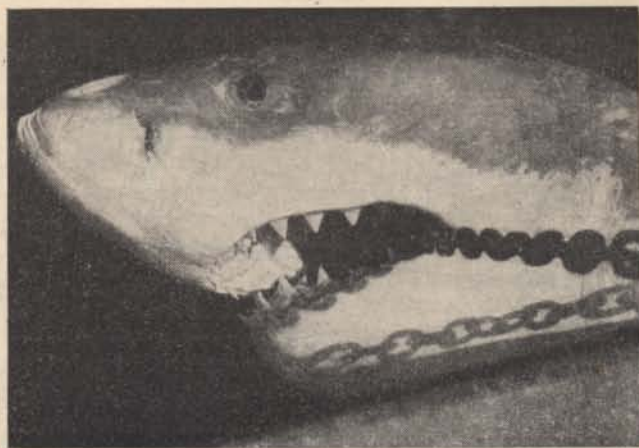
A közel egy évtizedes tapasztalatok alapján kiépített csendőrségi hírszolgálat kifogástalan működését azonban csakis akkor lehet biztosítani, sőt tovább fejleszteni, ha a hírszerzők, elsősorban az őrsparancsnokok, felismerve a mai kor követelményeit, megbízható híryanagukat minél gyorsabban, minél nagyobb számban juttatják a csendőrségi hírközpontba.

Hősök a tengeren.

Írta: TENGHERÉSZ.

(Folytatás.)

Hersing kapitánynak, a Dardanellák hőseinek is voltak érdekes kalandjai angol-amerikai szállítmányokkal. 1917 augusztusában az U-21 jelzésű búvárnaszáddal cirkáló úton volt 50 mérföldnyire Írország déli csücsától. Megpillantott egy szállítmányt, 15 gőzösből állt. Elöl, hátul és kétoldalt 6-6, tehát összesen 24 torpedóromboló kísérte. Az idő és a helyzet nem volt kedvező a támadásra, mert a tenger tükörsíma volt, a hajók cikk-cakk haladtak és a nagyszámú torpedóromboló élő acélgyűrűként vette őket körül. Hersing kapitány bevonatta a látócsövét, mélyebbre merült és a biztosító torpedóromboló vonal alatt átbújt a gyűrű belsejébe. Itt — minden pillanatba kitéve annak, hogy észreveszik és nekirohanással elsüllyesztenek — kidugta a látócsövét. Két éppen jól fekvő kereskedelmi hajóra torpedót lőtt és azután azonnal 50 méter mélységre kormányoztatta naszádját. A torpedók találtak, a robbanások zaját a búvárnaszádban a víz alatt is jól lehetett hallani. A szállítmányt kísérő torpedórombolók teljes 5 órán keresztül üldözték az U 21-et vizibombáikkal. Az U 21 a tenger alatt cikk-cakkurzusban próbált menekülni, de sehogy sem tudta üldözőit lerázni magáról. Öt óra elteltével a torpedórombolók ügylátszik elveszítették a nyomát, mert a bomba-

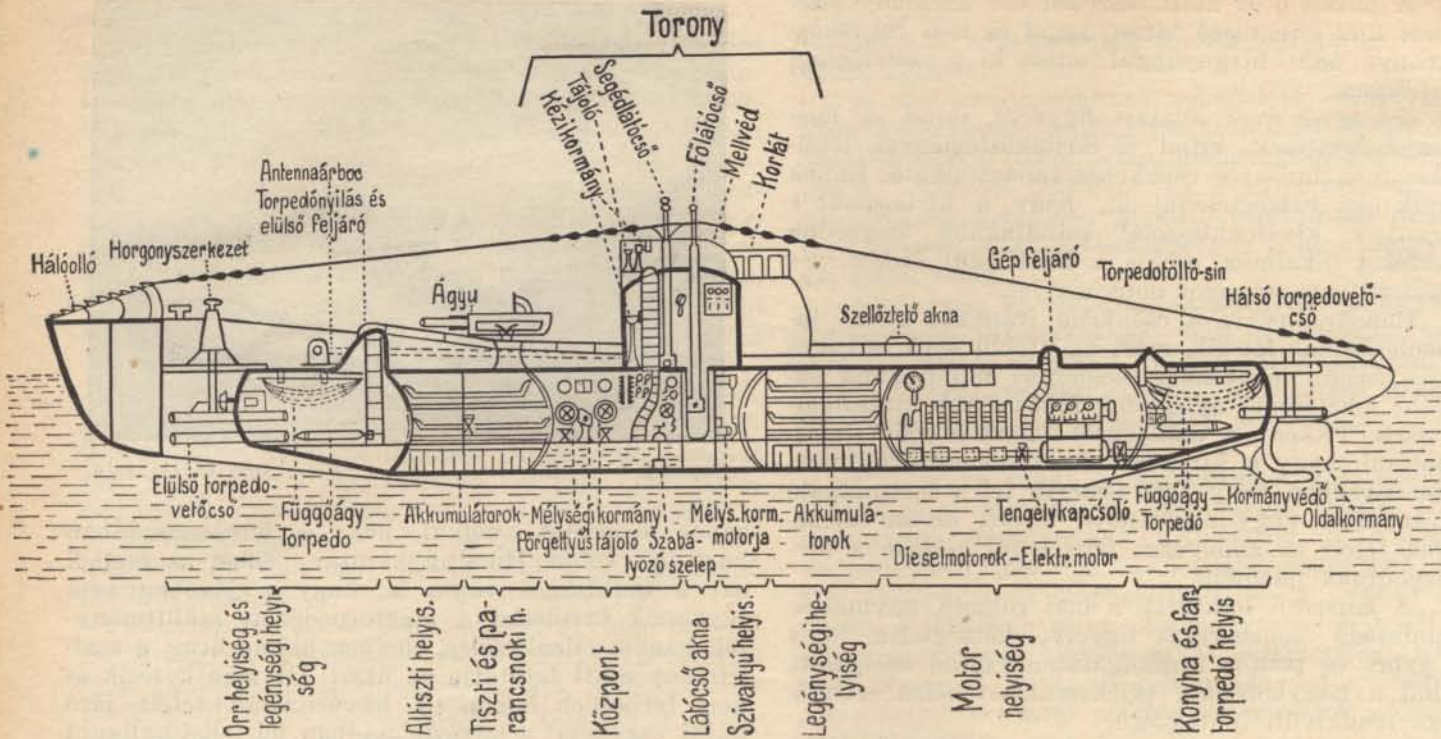

Cápafej.

Vitéz Soós G. ale. felv.

záró megszünt anélkül, hogy a búvárnaszádban kárt tett volna. Hersing kapitány ebből az esetből azt a tanulságot vonta le, hogy a jövőben nem igyekszik távolodni a megtorpedózott szállítmánytól, hanem ellenkezőleg, mélyen alámerülve, a szállítmány alatt folytatja az útját. Itt nem keresik és nem férhetnek hozzá. (A búvárnaszád felett járó hajók csavarját a búvárnaszádban jól lehet hallani.) Ezzel a módszerrel természetesen az a veszély járt együtt, hogy az a hajó, melyet saját maga torpedózott meg, rásüllyed. Ez különben Anauld de la Pèriere kapitánnyal meg is történt. Csak a csodával határos véletlen következtében tudott a szörnyű nyomás alól szabadulni.

A búvárnaszád-háborúról szóló rövid beszámoló befejezéséül szolgáljon itt a német UC 26 jelzésű búvárnaszád esete. Sok búvárnaszád nem tért soha vissza a honi kikötőbe. Senki sem tudta, hogy milyen sors érte. Az UC 26 esete azok közé a ritkaságok közé tartozik, amikor a naszád sorsáról az egyetlen életbenmaradt be tudott szólni. Az UC 26, mint a flandriai német búvárnaszád-flotilla egyik egysége, 1917 április 29-én futott ki gr. Schettow kapitány parancsnoksága alatt a zeebrüggei kikötőből a feladattal, hogy Le Havre, Onstreham és Cherbourg előtt aknákat rakjon és ezenfelül kereskedelmi háborút is folytasson. A búvárnaszád eredményesen teljesítette feladatait, sokszor hajszál híján menekülve az ellenséges hadihajók vizibombáitól. Május 8-áról 9-ére virradó éjjel 1 órakor, őrségváltás alkalmával, a naszád egyik gépésze, Karl Acksel éppen elhelyezkedett függőágyában, hogy a jól megérdemelt pihenőjét élvezze, midőn azt hallotta, hogy a toronyból mindenki a naszád belsejébe rohan és a parancsnok az „elektromos gépek teljes erővel előre, 20 m mélységre kormányozni!” vezényszavakat adja. Ugyanakkor lökést érzett és ebben a pillanatban a víz fekvőhelye felett vastag sugárban tört be a naszád belsejébe. Azonnal tisztában volt vele, hogy mi történt. A naszádnak ellenséges hajó rohant neki és megrongálta, mielőtt a naszád a kellő mélységet elérhette volna. A toronyban lévő őrség a közeledő veszélyt ügylátszik későn vette észre. A naszád rohamosan süllyedni kezdett Kb. 16 m mélységben szerencsétlenségére még néhány vizibomba is robbant a közvetlen közelben. A naszád az elszenvedett sérülések következtében

Búvárnaszád keresztmetszete.

erősen a jobb oldalára dőlt és feltartóztathatatlanul tovább süllyedt. A betört víz elárasztotta a villamos telepeket, a villamosgépek leálltak és a világítás is kialudt. A betört víz már a legénység derekáig ért. Ekkor a naszád a tenger fenekére ért. A mélységi manométer 45 m mélységet mutatott. Mivel az elektromos gépek használhatatlenné váltak és így a gépi erő a különböző szivattyúk működtetéséhez hiányzott, a naszád sorsa meg volt pecsételve és kilátás sem volt arra, hogy a víz felszínére lehessen hozni. A víz cm-ről cm-re emelkedett a naszád belsőjében. A parancsnok látta, hogy a naszád elveszett és csupán arra gondolt, hogy a legénység életét megmentse. Ezért az egész legénységet a hajó farába rendelte, hogy egyesült erővel megkíséreljék a fedélzetre vezető csapóajtó kinyitását. Ő maga szintén segítségükre sietett. Ezen a csapóajtón 46 m magas vízszlop szörnyű súlya nehezedett és így az erőlködés csupán hiábavaló kísérletezésnek bizonyult. Ezután a halálraitelt és halálraszánt legénység a tenger mélyén, szűk acélkoporsójában, majdnem nyakig vízben állva, háromszoros „Hurrá“-t kiáltott a császárra és keményen, férfiasan készült a halálra Schmetow gr. kapitány visszahúzódott a toronyba és kijelentette, hogy ő a naszádjával pusztul el. A folyton emelkedő víz miatt a legénység mind magasabb helyekre mászott. Már csupán háromnegyed méternyi magas levegőoszlop maradt. A levegő elhasználódott és mind ritkábbá vált. Az oxigén kezdett kifogyni belőle. A szerencsétlenek csak nagy kinnal, levegő után kapkodva tudtak lélegzeni. Ekkor az egyik matróznak az az ötlete támadt, hogy a sűrített levegőtartály légtelenítő szelepét kinyissa. Ennek hatásaképpen a behatolt víz nem emelkedett tovább és a beáramlott sűrített levegő oxigént is szállított a tüdők számára. A sűrített levegő kiegyenlítetté továbbá a naszádra kívülről rá nehezedő víz nyomását, sőt azzal szemben egy pillanatra túlsúlyra is jutott és a csapóajtó, amelyet

eddig a legénység együttes erőlködésének nem sikerült kinyitni, magától fel pattant. A csapóajtó közelében álló embereket a belső nyomástöbblet egyszerűen kirepítette a naszádból. Rövid idő múlva a belső és külső nyomás kiegyenlített és Karl Acksel egy közelében úszó mentőövet megkaparintva, kibújt a fedélzetre vezető csapóajtón, hogy a tenger felszínére jusson. Sikerült feljutnia. Mentőővébe kapaszkodva a viharos tengeren jó darabig tartotta magát, amíg egy angol torpedóromboló kimentette. Időközben egy másik bajtársa is felmerült a tenger mélyéből, akit a saját mentőővéhez segített. Ez a szerencsétlen azonban már nem bírta erővel és midőn egy hatalmas hullám rájuk zúdult, újból elmerült. Az angol torpedórombolón legnagyobb esodálkozására ott találta a naszádjá egyik hadnagyát, aki azonban az angol kikötőbe érve, kiszervezett. Így ő volt az egyetlen, aki az UC 26 katasztrófáját túlélte és sorsáról beszámolhatott. Elbeszélése szerint a naszád legénységéből mintegy 15 fő már a tenger felszínén volt, midőn ő felbukkant. Ezek részben még küzdöttek életükért, részben már halottak voltak, akiket csupán a mentőővük tartott fenn. Később az élők is elpusztultak, mielőtt az angol torpedóromboló a helyszínére érkezett volna. Acksel beszámolója szerint egyébként az angol torpedórombolón igen meleg, bajtársias bánásmódban volt része.

Az UC 26 pusztulásának történetét az egyetlen életbenmaradt beszámolójából ismerjük. Az UC 26-on kívül a háború folyamán további 198 német búvárnaszád nem tért vissza. Ezek áldozatul estek a vízbombáknak, a repülőbombáknak, az őrhajók, búvárnaszádesapdák éles orrának vagy gránátjainak, a hálóknak, a tenger mélyén meghúzódó alattomos aknáknak. Hogy legénységüket pillanatnyi halál érte-e, vagy pedig acélkoporsójukba zárva, lassú, kínos, fulladásos halált haltak-e, örök titok

marad. Egy bizonyos, hogy kötelességüket hazájukkal szemben nehéz viszonyok közepette, a katonai erények mintaképet szolgáltatva, hűségesen teljesítették.

A német bűvárnaszád-háború után a német blokádtörő segédcirkálóról emlékezem meg. A segédcirkálók kereskedelmi hajókból átalakított, felfegyverzett és haditengerészeti személyzettel ellátott hajók, amelyek, mint nevük is mondja, a cirkálók egyes feladatköreit végzik. Az angolok a segédcirkálókat a világháborúban, főleg a Németország ellen életbeléptetett blokádszolgálatra, egyéb őrszolgálatra és hajószállítványok kísérésére használták. A német segédcirkálók feladata a blokád áttörése után az ellenséges vizeken való aknarakás és a kereskedelmi háború folytatása volt. Több ilyen német hajó legendás hírre tett szert és bámulatba ejtette az egész világot a teljesítményeivel. A következőkben néhány példa. Erdemesek arra, hogy a tengeri haditörténelem örökre feljegyezze őket.

1914 október 16-án a „Berlin“ nevű segédcirkáló kifutott a honi kikötőből a nyílt tengerre. 17.000 tonnás kereskedelmi hajó volt. Mint segédcirkáló 6 drb 10,5 cm-es ágyúval volt felfegyverezve és 200 darab aknát vitt magával. Feladata a következő volt: az angol északi tengeri blokádát áttörni és Írország északi partjai mentén, a Glasgow felé vezető tengeri úton aknákat lerakni. Ezután Izland környékén az angol tengeri halászatot megzavarni, majd az Angolország—Archangelsk közötti tengeri úton kereskedelmi háborút folytatni. A „Berlin“ a Norvég—Dán—Amerikai hajószállító színeit viselte. A blokádvonalon való észrevétlen átjutás nem volt könnyű feladat, de sikerült. A „Berlinnek“ szerencséje volt. Weddigen kapitány október 15-én ezen a tájon süllyesztette el a „Hawke“ nevű angol cirkálót. Ez az angolok idegeire ment és tartván a további bűvárnaszádok okozta veszteségektől, a blokádvonal meglazult. A „Berlin“ átesúszott rajta és kijutott az Atlanti-óceánra. Október 18-án a „Berlin“ kéményeit feketére festik át. Most úgy néz ki, mint az angol segédcirkálók. Útját Írország északi csücske felé veszi. Éjjeli időben, egy óra leforgása alatt, a tervbevett helyen 200 darab akna pottyán a tengerbe, a vízi utat 10 tengeri mérföldnyi szélességben elzárva. Az alatt az idő alatt, amíg a „Berlin“ aknáit lerakta, az angol nagy flotta egységei, Jellicoe admirális parancsnoksága alatt, csupán 30 tengeri mérföldnyi távolságban vesztegeltek a Long-Swilly-i kikötőben. Másnap, október 26-án Jellicoe admirális flottájával vissza akar hajózni az Északi-tengerre. A 2. csatahajóraj harmadik egysége e közben szerencsétlenül járt. Kanyarodás közben óriási robaj hallható és az Audacious nevű csatahajó oldalán toronymagasságú vízoszlop szökik az égig. Mindenki bűvárnaszádra gondol, pedig csupán az történt, hogy az angol csatahajó — egyike az akkori angol flotta büszkeségeinek — olyan aknára futott, amelyet előző éjszaka a „Berlin“ rakott le. Az angolok minden mentési kísérlete hiábavalónak bizonyult, az Audacious menthetetlenül elsüllyedt. A Berlin ez alatt észak felé tartott. Aknáinak még egy áldozata volt: a Manchester Commerce angol postagőzös. A Berlin nehéz viharok közepette küzködött Izland és Grönland között. Feladata második részének telje-

sítésére, a halászat megzavarására, ilyen időben gondolni sem lehetett, ezért a Berlin kelet felé vette az útját, hogy a harmadik feladatának eleget tegyen. Október 30-án elérte az Északi jégstengert. A hajónak itt két veszélyre kellett ügyelnie. Az ellenségre és az úszó jéghegyekre. Mindkettő egyformán veszélyes volt. A Berlint a továbbiakban a szerencse elhagyta. A napokig tartó nehéz viharok közepette nem nyílt alkalma a kereskedelmi háborúra, szénkészlete kifogyott, úgy, hogy kénytelen volt Drontheim norvég kikötőbe befutni, ahol 23 óra elmúltával, a nemzetközi szabályok értelmében, a segédcirkálót és legénységét a norvégek internálták.

(Folytatjuk.)

EMLEKEZZÜNK!

László Imre őrsvezető, címz. őrmester, az alsó-domuki őrs parancsnoka, a román betöréskor 1916 szeptember 1-én a Nyergeshegy alatt elesett.

Takács József ada-kalehi különítménybeli csendőr 1916 szeptember 1-én Ada-kaleh-en román hadifogságba esett, ahol nyomavesztett.

Csete Ferenc járásőrmester, kerkulesfürdői járás- és őrsparancsnok a románokkal vívott harcban 1916 szeptember elején Herkulesfürdőnél elesett.

Fazakas Mihály dealu-caprai őrsbeli csendőr a románokkal a Boli-barlangnál vívott ütközetben 1916 szeptember 2-án elesett.

Horváth György móri őrsbeli csendőr 1916 szeptember 3-án Burgajetben, Albániában, ragályos betegségben meghalt.

Váradi József őrsvezetőt, a maróti őrs parancsnokát, egy üldözött fegyveres gonosztevő 1916 szeptember 6-án a berettyószentmártoni temető mellett agyonlőtte.

Andrejka Mihály gályai őrsbeli csendőr, címz. őrmester Albániában szerzett betegségében a meljinei várkórházban 1916 szeptember 6-án meghalt.

Kárpáti József mernyei őrsbeli őrsvezető, címz. őrmester a gyergyóalfalusi Maros-hídnál a románokkal vívott ütközetben 1916. szeptember 6-án elesett.

Szabó Balázs inkei őrsbeli csendőrt 1909 szeptember 7-én az inkeantalfai határban egy orvvadász agyonlőtte.

Tanka Bálint szegedi kerületbeli 2. oszt. őrmester 1917 szeptember 8-án Szerbiában járványos betegségben meghalt.

Pápai Ferenc gyulafehérvári őrsbeli őrsvezető, címz. őrmester 1916 szeptember 9-én az oroszokkal vívott harcban Mielnica mellett elesett.

Földvári Hirótusz 1. oszt. őrmester, a felsőszöcsi őrs parancsnoka, a harctéren szerzett betegségében 1916 szeptember 10-én Bécsben meghalt.

Bándi Benjámin csikszeredai szárnybeli és Szaszarán István nemesszalóki őrsbeli csendőrök a románokkal, a Bucsin-tetőn vívott harcban 1916 szeptember 10-én elestek.

Balogh András hadnagy, a hátszegi szakasz parancsnoka, az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1915 szeptember 11-én Ivangorod-Irená-ban meghalt.

Nagy Ádám csikmenasági őrsbeli csendőr, címz. őrmester a románokkal a Tolvajos-tetőn vívott ütközetben 1916 szeptember 12-én sebesülten hadifogságba esett, ahol meghalt.

Várkonyi Béla alattyáni őrsbeli csendőr 1926 szeptember 14-én a jászberényi határban járőrtársa szuronyába esett és meghalt.

Gábor István nagyborosnyói őrsbeli csendőr a románokkal Homoródnál vívott ütközetben 1916 szeptember 15-én hadifogságba esett, ahol meghalt.

Járfás Pál budapesti közlekedési őrsbeli csendőr, mint gépkocsivezető 1937 szeptember 15-én Szolnok közelében rugótörés következtében szerencsétlenül járt és Szolnokon még aznap meghalt.

Kövendi Sándor csontosi őrsbeli próbacsendőr az orosz csapatok megfigyelése közben saját szuronyába esett és Ungváron 1914 szeptember 18-án meghalt.

Csatári Imre füzesabonyi őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az orosz harctéren, Homonnán, 1914 szeptember 25-én ragályos betegségben meghalt.

Gál András nagygáji őrsbeli csendőr az oroszokkal Fenyvesvölgnél vívott harcban 1914 szeptember 25-én elesett.

Pálfi János nagylucskai őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az oroszokkal Mikuliczynnál vívott ütközetben 1914 szeptember 25-én elesett.

Papp Arzén tisztihelyettest, a szirmabesenyői őrs parancsnokát, egy ellenszegülő 1932 szeptember 23-án Sajódbonyban halálra sebezte. 1932. szeptember 25-én Miskolcon meghalt.

Szabó Dezső győri őrsbeli őrmester és járőrtársa, **Kiss Gábor** próbacsendőr motorcsónak elsüllyedése következtében 1933 szeptember 26-án a Dunába fulladtak.

Gajdán Mihály bárányosi őrsbeli csendőr a szerbekkel a bárányosi szigeten vívott harcban 1914 szeptember 27-én elesett.

Rosch Gyula csikszeredai szárnybeli próbacsendőr, az oroszokkal Mikuliczynnál vívott ütközetben 1914 szeptember 27-én elesett.

Devánszky János őrsvezető, címz. őrmester, a kókai őrs parancsnoka, 1909 szeptember 26-án Kókán egy orvtámadótól szenvedett sebesülésében 1909 szeptember 28-án Budapesten meghalt.

Kota Lajos ujaradi őrsbeli és **Széll Ferenc** temesvári szárnybeli csendőrök az oroszokkal Alsó-vereckénél vívott ütközetben 1914 szeptember 28-án elestek.

Lankó Mór járásőrmester, balmazújvárosi járás-és őrsparancsnok 1913 szeptember 29-én Balmazújvároson nemtelen bosszúnak esett áldozatul.

Szekeres Sándor őrsvezető, címz. őrmester, a cigánuli őrs parancsnoka, a románokkal vívott harcban a Koppen-hegyen 1916 szeptember 29-én elesett.

Ivácson Mihály őrsvezető, címz. őrmester, a bereghalomi őrs parancsnoka, 1916 szeptember 29-én román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Németh József őrsvezető, címz. őrmester, a horódszentmártoni őrs parancsnoka, 1916 szeptember 29-én Székelyszentmihálynál román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Imecs Péter nyugáll. csendőr, a brassói kerülethez beosztott népfelkelő és **Veress Géza** gyergyóbékási őrsbeli csendőr a románokkal 1916 szeptember 29-én Csehétfalvánál vívott ütközetben elesett.

Takács József lajtakátai őrsbeli csendőrt 1911 szeptember 30-án egy fegyveres csavargó a zurányi vasútállomás mellett agyonlőtte.

Mezei József és **Tiboldi Lajos** csikszeredai szárnybeli csendőrök 1916 szeptember 30-án a Tolvajostetőn román hadifogságba estek, ahol elpusztultak.

Hantos János győri és **Kéri Pál** rédei őrsbeli csendőr, címz. őrmesterek, a románokkal 1916 szeptember 30-án Tordátfalvánál vívott ütközetben elestek.

Már István nagymegyeri őrsbeli csendőr 1914 őszén az orosz harctéren elesett.

Farkas János nyugáll. őrsvezető, címz. őrmester, a verestorony-vámi őrs volt parancsnoka, a brassói kerülethez beosztott népfelkelő, a román betörés alkalmával 1916 szeptemberben a Hargitán elesett.

Bürger Márton szikesfalusi őrsbeli csendőr, címz. őrmester, az Orsova-körül harokban 1916 szeptemberben román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Rólunk — mások.

Levelek és egyébek.

Kovács Júlia debreceni tanítónő, aki a gödöllői cserkészleány világtáborozás résztvevője volt, ezeket írja kedves levelében:

„Sokszor elnéztem a magyar csendőrök mosolygós arcát, amint a tábor területét jártam. Találkoztam velük a kapukban, a tábor külső területén, ott maradt üresen hagyott táborhelyeken, holdvilágos éjszakákon éppen úgy, mint a villámlásokkal és mennydörgésekkel kísért zivataros éjszakában. Mindig egy volt a szemük előtt s ezt a nemes és hősiesség feladatát teljesítették az egész idő alatt, amíg a tábor tartott: örködni a leányok nyugalma és biztonsága felett. Mentésíteni mindentől azt a helyet, ahol a szeretet és béke nyujtanak egymásnak jobbkézet.

A cserkészleányokkal együtt éreztek, mert tudták, hogy nemcsak a cserkészleányoké ez a világtábor, hanem az ő lelkükön és szívükön keresztül az egész magyarságé. Figyelemmel kísérték az egész megmozdulását ennek a leánytábornak s örömmel, megelégedve mosolyogtak, ha a tábornak nagy és kicsi eseménye sikerre vezetett. Boldogok voltak, mert tudták, hogy nem az itt a különb, aki magas állást tölt be, vagy nagy úrnak a gyermeke, hanem, hogy kik azok, akik a legtöbb szeretetet hozták a szívükben úgy a külföldi, mint magyar cserkésztestvéreik számára.

Egész egyéniségükön a szeretet szolgálata volt át, igazi megértéssel teljesítették a parancsot,

amit kaptak. Ugy ők, mint parancsnokuk éjjelnapot eggyé téve, fáradságot nem ismerve, teljesítették kötelességüket. Nem volt a tábornak olyan helye, ahová el ne jutottak volna, hogy a tábornak békessége s a leányoknak nyugalma biztosítva legyen. Örködték a tábor felett a magyar csendőr erényeivel, amelyek között nem utolsó helyen szerepel a magyar ember veleszületett lovagias gondolkodása, szemérmes tapintata. Távoltartották, de egyben személyükben is kerülték mindazt, ami a cserkészleányok egymásközti fesztelen életmódját zavarhatta volna. Milyen nemes lélekre vall az a cselekedet is, amikor parancsnokuk kijelentette, hogy csak menjen el a megnyitó és bezáró ünnepélyre mindenki, ne maradjon otthon a táborban önként egyetlen cserkészleány sem, hogy mindenki ott lehessen a nagy és lélekemelő ünnepen. Majd ők vigyáznak a táborra, ott lesznek a csendőrök minden altáborban. Ugy is volt. Hát még, amikor nem engedték, hogy a zivataros éjszakában, amikor a villámlás és mennydörgés sűrűn váltakoztak, kint legyenek a cserkészleányok. Ők vették át az őrséget a tábor belsejében is, nehogy megijedjen a tőréken és gyöngé női lélek és portyáztak a sátrak között, biztatva jelentéjükkel a megriadt gyermekszíveket, amikor kétszer is becsapott a villám a sátrak közé. A két zivataros éjszakán a tábor cserkészvezetőségével bejárták az egész tábor, biztatva a megázott leánysereget és segédkezve a zuhogó esőben az összemolott sátrak felállításában. Négy óra is elmúlt reggel, amikor a 62 holdas területet végigjárták nem is egyszer, de többször.

Hála és köszönet csendőreinknek azért a figyelemért és szeretetért, amit a tábor érdekében kifejtettek. Sok leányszív foglalta imájába és kérte az Istent, hogy tartsa meg életüket, amiért szegény hazáknak ezzel a szolgálattal is elősegítették az újjáépítését, nem a fegyverük, a szuronyuk által, hanem a szeretet szolgálatával. Hazánk boldogabb jövőjét nem egészen a fegyverek ropogása s az ágyúk dörgése biztosítja, hanem a szeretet szolgálata is. Tudsz-e szolgálni az Istennek, embertársaidnak? Ha igen, úgy biztosítva lesz már itt a földön az az ország, amiért rendezve volt az a világtábor, ahol nemcsak a cserkészleányok teljesítették a maguk kötelességeiket, hanem azok a magyar csendőrök is, akiknek a szívében van a cserkészek tíz törvénye is...

A visszakerült területeken megjelenő egyik lap így ír:

Kedves kis történet játszódott le Oroszvégen, ahol valami megalkodott tolvajok egy szép éjszaka egy épülőfélben levő ház udvaráról ellopták a szivattyús kutat. Az esetet jelentették a csendőrségen, mire megjelentek a derék „kakastollasok”. Hogy milyen fáradsággal jár egy lelkiismeretes nyomozás, azt laikus el sem tudja képzelni, pláne az, aki a húszéves eseh megszállás tanuja volt, hogy milyen „alaposan” nyomoztak bűnügyekben a csehek. Szinte ritka kivételnek számított, ha valami tolvaj is hurokra került. Nem volt az egyéb dolog, mint „politikai” ügyekben szaglászni s halomra gyártani a lehetetlennél is lehetetlenebb feljelentéseket. De vessünk fátyolt a multra! Lássuk, hogy miként működtek a derék kakastollasok a kipróbált Fogarassy tisztihelyettes vezetése mellett. Három nap és három éjjel — nem nézve hőséget, utat és fáradságot — tüvé tették az egész Oroszvéget, Várpalánkát, Munkácsot, a cigánytábor, Ignéce, Izsnnyét és Klaesanót az eltűnt kút után. Három nap mulva esoda történt: az épülő ház tulajdonosa egy szép reggel arra ébredt, hogy a tolvajok az éjjeli homályban vissza-

csempészték a kutat udvarára. Megijedtek attól a buzgalomtól, amivel a derék csendőrök fáradságot nem kímélve, hozzáláttak az elloptott jószág megkerítéséhez. A „kakastollasok” azonban ezzel még nem elégedtek meg. A kút meglett, meg kell lenni tehát a tetteseknek is. Tovább folytatják a nyomozást és mire e sorok megjelennek, a bűnösök már bizonyára hűsülnek. Így tartja fenn a közrendet és így dolgozik a magyar állami rend egyik legfőbb támasza, a becsületes, kötelességtudó, fáradságot nem ismerő, lelkiismeretes csendőr. Emeljünk kalapot előttük!

Egy másik lap így ír:

A magyar csendőr dícséretét hirdeti egyszerű és keresetlen szavakkal az a levél, amelyet a felszabadított Kárpát-ajjáról, Nyéresházáról küldött egy volt csehszlovák hadseregbeli csendőrmester felesége, Stencel Józsefné. Stencelné férje oldalán közelről láthatta egy csehszlovák csendőrök működését és belső életét. Azután jött a változás: visszatértek a kakastollas magyar csendőrök. És Stencelnének hamarosan dolga akadt egy magyar csendőrrel. Ekkor saját szemével ámulva látta, milyen nagy különbség van a cseh csendőr és a magyar csendőr között. Meghatottságában leült és ezt a levelet írta:

„Alulírott Stencel Józsefné, a volt Csehszlovák hadseregbeli csendőrmester felesége, a következőket hozom a tekintetes Szerkesztőség tudomására azzal, hogy közleményemnek szíveskedjen helyt adni a lapjokban.

Férjem, aki a nyéresházai őrsön teljesített szolgálatot, a magyar hadsereg bevonulása előtt közvetlenül, a fenyegető ukrán terror elől kénytelen volt családjával együtt elmenekülni éjnek idején s az egész berendezésünket s a lakásunkat el kellett hagynunk.

A napokban érkeztem vissza s legnagyobb meglepetésemre, a lakásomat földülva s kifosztva találtam. Azonnal jelentettem az irhóci őrsparancsnokságon, ahol a legelőzékenyebben karolták föl az ügyemet. Az őrsparancsnok kiosztotta az ügy kivizsgálását Katona János törzsrőrmesternek s Kohári János csendőrnek. Ez a két úr fáradságot nem kímélve, három napos éjjel-nappali vizsgálat után minden dolgomat s ingóságomat visszaszerzett.

Ezúton kívánok kifejezést adni hálás köszönetemnek a magyar hatóság hathatós támogatásáért s nagyon kérem Önöket, hogy hirlapjukban adjanak módot nekem arra, hogy különös előzékenységükért s emberfeletti fáradozásukért Katona János törzsrőrmester úrnak s Kohári János csendőr úrnak ezúton külön nagy hálámat kifejezhessem.

Teljes tisztelettel Stencel Józsefné, cs. sz. hadseregbeli csendőrmester felesége.”

Kovács Lajos tiszthelyettes (Diósgyőr) leveléből tudjuk meg az alábbiakat:

Az egyik napilap cikkírója leírja a pásztorok képző tanfolyamok kapcsán szerzett tapasztalatait. Kifejti, hogy szükség volt a tanfolyamra, mert megállapították, hogy a közös legelőkön és legeltetési társulatoknál alkalmazásban levő több ezer pásztor alkalmatlan a rábízott teendők ellátására. Leírja, hogy a gyenge bér miatt kénytelenek voltak a pásztorok más foglalkozás után nézni s otthagyni a nemzedékről-nemzedékre szálló pásztorbotot. Érdekes, hogy a megfigyelések szerint legszívesebben csendőrnek és rendőrnek mentek el a pásztorok. Elmondja még a cikkíró, hogy a tanfolyam résztvevői közül 44% analfabéta, 15% 60, 38% 50 éven felüli ember volt. Észreint tehát hozzánk azok jönnek, akik analfabéták, akik a pásztorok mesterségére nem jók, akik túlvannak a legszebb férfikorukon! Vajjon a cikkíró látott-e már csendőrt? Beszélt-e már vele? És tudja-e azt, amit mi, hogy manapság, de régebben is a községek gazdái pásztorokként csak analfabétákat, hülyéket és munkaképtelen egyéneket alkalmaztak és alkalmaznak és pedig azért, mert az ilyen ember kevesebb fizetésért ugyanazt a munkát végzi, mint amelyet egészséges ember magasabb fizetésért végezne? Ezenkívül pedig tehermentesítik a községeket az ezen egyéneken minden ellenszolgáltatás nélkül eltartásának kötelezettsége alól. Azt is tudjuk, hogy falukon, de másutt is, a pásztorok a legalacsonyabb foglalkozásnak tartják és éppen ebben a tudatban az írástudó és magának jobb megélhetést, jobb jövőt biztosítani tudó földműves, de más foglalkozási ághoz tartozó egyén sem megy el pásztorok, nem pedig azért, mert ilyen foglalkozást szívesen elvállalni.

Azt elismerjük, hogy mi, csendőrök és rendőrök nagyszázalékban faluról, országunk egyik legértékesebb néprétegéből, a földműves nép közül kerültünk ide, ahol vagyunk, szántottunk, vetettünk és fizikailag küzdöttünk a magyar ügyért, azonban csordások, kondászok és juhászok nem voltunk.

Az is igaz, hogy mi csak négy elemivel kerülünk a csendőrség híres, nemes testületébe, de magyar fajtánk legteljesebb ismeretével, tisztületével és megbecsülésével s ha felteztük a tollbokrétás kalapot, attól soha megválni nem kívánunk. Mert szebb hivatása kevés embernek akad...

Az is igaz, hogy a cikkíró úr nem járt még a próbaesendőri vagy járőrvezetői, nyomozói tanfolyamokon, nem látott meg karhatalomban bennünket s azt se tudja, hogy ahány esendőrlaktanya van, annyi fénylő pontja van a testületünknek. Egyszer megnézhetné a mi életünket, nem írna soha többé ilyet, ami nem is fedi a tényeket! Ezt nem azért írom, mert félek, hogy nekünk árt, a közbiztonsági testületnek, hanem azért, mert árt az ország értékeinek. Igaz, ezzel a cikkíró nincs tisztában.

Nem kértük s nem vártuk e leveleket, írásokat, de közöljük, tanulságosak és érdekesek...

Portyázás.

El sem hisszük, hogy újra szeptembert mutat a naptár. Hát így rohan az idő? Vagy csak mostanában rohan így? Észrevétlenül, villámgyorsan, hiszen csak a tegnapi távlatából halljuk a komáromi, losonci, kassai bevonulás ujjongását, csak most indulunk neki a Kárpátoknak, hát lehetséges, hogy mindez egyévvél, félévvel ezelőtt történt?

A naptár ezt mutatja s a számok nem csalnak. Csak a mi feszült várakozásunk, a szüntelen holnapkérdés tudja ilyen mohón, habzsolva falni az időt, mintha egy év óta az ősz, tél, tavasz és nyár egyetlen lázasütemű napba sűrűsödött volna. És most újra itt van egy szeptember, talán csak egy a sok közül, vagy megint a történelem szeptembere? Nem tudjuk.

Azt azonban látjuk, hogy az ember mindenhez alkalmazkodik. Megszokja a napfényt, de a ködöt is, megszokja a nyugalmat, de a feszültséget is. Mindenki tudja, hogy a következő nap, óra, talán perc meghozhatja a döntést: béke vagy háború? De, ha a döntő perc elérkezik, emberek tömege csodálkozik majd: hát csakugyan eldőlt? Hiszen mi már idegekben, lélekben, napirendben és tervekben berendezkedtünk a bizonytalanságra, megszoktuk, hogy az emberiség sorsa az ujságokban naponta kétszer is eldőlt, a hadseregek egybevetését tárgyaló cikkektől szundítunk legédesebbet ebéd után, egyik tudósítás érdekesebb, mint a másik, csupa rakéta és tüzijáték mindez az unalomban s amelyik napon két-három miniszter nem repül legalább ezer kilométert, az már nem is nap. Hát mindez csakugyan komoly dolog volt? Hát gyakorlatilag is szó lehet arról, hogy nemzetek sorsa düllőre jusson és hát ebben az új játékban csakugyan nekünk is részt kell vennünk? Ugyan, micsoda ostobaság! Hagyjanak bennünket nyugodtan bizonytalankodni, semmi szükségünk tényekre, csak semmi szenzáció! Elég abból az emésztéshez egy kis szelöcske is kávéházi vitákban, meg az ujságokban, hát micsoda dolog az, hogy ebből komoly dolgot csinálnak, vagy pedig azt mondják, hogy a lapok ezután már csak a piaci árakról, meg a síófoki pofonról fognak írni!?

Kicsit torzítva, de így van ez valahogy. Mindent megszoktunk s ez felerészben szerencse, felerészben baj. Mert van ebben olyan is, ami nem jó. Van a megszokásban valami a tunyaságból. Puhítja az izmokat és tompítja az agyat, ködösíti az éberséget, elaltat, pedig mostanában az éberségre ugyan csak szükség van. Ezt nekünk, csendőröknek tudnunk kell. Nekünk tettekre készen kell várnunk a döntés pillanatát, mert akkor nem lesz már időnk az ébredés ásitozására és a szemdörzsölésre, nekünk átmenet nélkül kell munkához látnunk.

Bizonyos, hogy az idegeknek, az akaratnak, a tudatnak ez a szüntelen szigorú készütsége nem könnyű feladat, de meg kell csinálnunk. A legcsendesebb örskörletben is. Nem szabad belesüppednünk az igazi békenapok, a már megszokott bizonytalanság álmos kicsiségeibe, mert az izgalom láza minden percben előnetheti a legeldugottabb vidéket is, ennek a láznak mérője és orvosa pedig nem utolsósorban a csendőr. Ma nincs egyetlen járőrszolgálat, sehol, a legcsendesebb tereptárgyakon sem, ami hirtelen mozgásba át ne csaphatna. Készen van erre az eshetőségre minden csendőr? Tudja-e, mi lesz a dolga? Nem éri-e őt is váratlanul, ha a világtörténelem az ujsághasábokról kilép a valóságba?

Kérdések, melyekre érdemes mindenkinek szüntelenül gondolnia, számunkra ez a lelki készütség kötelező. Sokszorosan kötelezőbb, mint bárki másra. Ha így fogjuk fel a mai időket, akkor nem piszomunk lehetetlen, bűnös haszontalanságokon s nem az lesz a főgondunk, hogy a papucsról leszakadt bőbitát melyik suszterrel varrassuk vissza a helyére. Vannak ugyanis, akiknek még most is ez a főgondjuk.

Mi, csendőrök odakint a falun csak a virágszálakat látjuk abból a csokorból, amit Budapesten gyöngyösbokrétába kötve csodálnak az emberek. Hát lehet is csodálkozniok. Nincs az a világvárosi színpompa, szépség és nincs az az artista ügyesség, ami a gyöngyösbokrétánál szebb, ügyesebb. Ki tanította erre őket? Senki. Úgy születtek ezzel a szépséggel, méltósággal, harmóniával. Benne van a fajtájukban sokszáz év óta, pedig sokszor csak a pusztalélet maradt meg magyar földön s azt is nádasokban, barlangokban, félve elfüggönyözött házikókban kellett rejtegetni. Külső és belső ellenségek szakadatlan sora pusztította, marcangolta és csalta ki belőlünk a faji szépségeket. Egy időben falun is szegény volt a csárdás, mert a vanszteppmocsok elborította a szűz magyar földet is. Micisapkás legények riszálták, csavargatták ficamodásig rá a derekukat, vályogvetés után jazzbandákba csapódott a cigánynép, a néger-héber ritmus bevonult a falusi kocsmába s az aratásba azzal a macskanyávogással indult hajnalban a gatyás magyar: — János legyen fent a János hegyen...

Csúnya, komisz idők voltak azok, de kilábalunk belőlük. A falu megint magyar a nótájában, ruhájában, erkölcsében. Fordult a világ, most nem a nagyváros szennye meg vendégszereplésre a faluba, hanem a falu tiszta, üde szépsége jön vendégszereplésre a városba. És a város fergeteges tapssal, ujjongó lélekkel hálálja meg a látogatást. Egymásrataláltunk, de mikor? A tizenkettedik órában, annak is az utolsó percében...

Hanem jobb így is, mint soha. És a bokrétában új színeket látunk, a Felvidék színeit. Réglátott virágokat. Ugyan, mikor látjuk már benne Erdély színeit is? ...

*

Kezdő létére olyan fizetést adtam neki, hogy el tudta magát tartani — olvassuk az újságban egy gyárigazgató nyilatkozatát valami kis tisztviselőjéről, aki ilyen hallatlan kegy ellenére sem maradt nála, hanem másutt próbálkozott az élettel. Hát igazán hálátlan ember lehet. Kezdő és máris annyi fizetése van, hogy el tudja magát tartani. Kezdőnek ugyanis nem dukál, hogy eltartsa magát, cipő elég csak az egyik lábára, a nadrág is egyszárból álljon, vacsoráznia nem szükséges ...

Tudjuk mi, hogy a gazdasági viszonyok nem engedik meg a magas fizetéseket sem államnál, sem magáncégeknél s azt is tudjuk, hogy a legrosszabbul fizetett állásra is van jelentkező fölösen. Mindenkinek meg kell elégednie a legszerényebb jövedelemmel, mert a gyár csak így tud adót fizetni, az állam csak így tarthatja magát egyensúlyban. Eszünk ágában sincs tehát, hogy a gyári tisztviselőknek tízezres fizetést verekedjünk ki, csupán egyszerűn és nem ok nélkül megdöbbenünk azon a gondolkodásmódon, hogy ritka kegy az olyan kezdőfizetés, amiből az áldozat el tudja magát tartani. Egy letűnőben levő idegen világ gondolkodásmódja az, amelyik az alkalmazottban nem az embert, hanem valami féle üzemi lélektelen, gyomortalan csavarját látja. Honnan jött köztünk magyar földre ez a szellem? Annyi bizonyos, hogy nem a hét vezérrel. Magyar is van fukar, van szívtelen, de másként csinálja, talán nyersebben, sokszor durvábban, néha kegyetlenül, ilyen cinikus üzletfelfogással soha. Magyar a magyart sokszor lekasabolta, de kettős könyvviteli tételt soha nem csinált a másiktól. Ijesztő ez a hideg, számtani felfogás, ez a mindenüzet-mentalitás, amelyik azt találja természetesnek, hogy kezdőember nem tud megélni a fizetéséből, amelyiknél ez a tény nem valami átmeneti gazdasági kényszerűség, hanem üzleti alaptétel.

Az a gyáros, aki ezt a nyilatkozatot tette, semmi esetre sem értené ezt a mi felháborodásunkat, de mi sem fogjuk őt megérteni soha. Egyik az északi, másik a déli pólus, de hát akkor miért van ez a kettő együtt?

*

Nem szoktunk politikához hozzászólni, de a nemzetet akkor is védenünk kell, ha politika címén akarják ledöfni. Olyan jelenségek mutatkoznak, amelyek a háborút követő felfordulás elemeihez hasonlítanak, ha ugyan ezek az elemek nem azonosak. Csak a színe más a dolognak, a beállítás változott a mostani idők nemzeti mozgalmaihoz idomulva. A földet és minden más vagyont azonban kertek alatt éppen úgy osztogatják ma, mint osztogatták húsz éve. Jelszó most a nemzet, ez az ürügy, de a cél nem változott. Ezer holdból tízezret ígérnek és mindenkinek olyan állást, ahol kevés a munka, sok a fizetés.

Jó lesz erre ügyelni. Ma minden bokorban három nemzetmegváltó születik. Van köztük, aki tud, de nincs lelkiismerete, van lelkiismeretes, az viszont nem ért a dolgokhoz és van, akinek se tudása, se lelkiismerete. Mindent tagadnak, ami van, de hogy

Kárpátaljáról: Járőr a szobránci fürdő parkjában.
Hódosy örgy. felv.

mi kellene helyébe, ezen a téren nemesak az egyetem, de az elemi vizsgát sem állandák ki. Hihetetlen könnyelműséggel csákányozzák a házat, holott maguk még kutyaólat sem tudnának építeni. Van köztük tudatos felforgató, de van sok álmodozó is, forró hevülésekkel, jelszavakkal, de a tartalom szappanbuborék. És az álmodozók még a rosszabbak, mert jószándékú követőket is tudnak szerezni. Az az érzésünk, hogy veszedelmesebb ez a játék, semmint sokan gondolnák. Mert handabandázni, szavalni könnyű, de amikor itt a felidézett baj, akkor mindenki a másiktól várja a cselekvést.

Nem ok nélkül írjuk ezeket a sorokat és meggyőződésünk, hogy sokak agyában világosságot gyújtunk velük. A nemzet sorsát nem szabad huszonegyes kártyajátékban elherdálni, ez az ügy nem szórakozás, itt nem olyan egyszerű dolog megváltónak lenni, két pohár sör között ilyen kérdéseket elintézni nem lehet. Már pedig egész tömeg embert csinálja manapság olyan érthetetlen hiszékenységgel és rövidlátással, hogy a hideg leli tőle a tisztaszemű embert. Ez valójában a söpredékforradalom előkészítése és ebben résztvesznek sokan olyanok is, akiket ez a forradalom elsősorban söpörne el örökre.

Képek az őrsről.

(Pályázatunk anyagából.)

I.

Írta: SZABÓ DÉNES esendőr.

Arcok, esetek.

Laktanyáink rendje, mint tudjuk, mintaszerű. De nemcsak szigorúan szabott rend van bennük, hanem melegség, otthonosság is. Egyszerű, kemény, katonás minden, mégis — semmi kaszárnyai ridegség, hanem az otthon derűje, melege veszi körül az embert. Mitől van ez? A szellem teszi, amely ezt a testületet mintájává avatta a világ hasonló intézményeinek. A szellem, amely a 60 éves esendőrmultban és a másfélezer éves katonamultban gyökerzik. Amely vezette azt a páratlan hadinép ezeréve erre a páratlan földre és itt a poklok ellen is megtartotta. Vezette az első járőr lépéseit, mikor az első őrjárat idejét mérte, mikor az utolsó betyárlegényt vasraverte. Sátorlakó, nomád lovasősök, lovagi nemes nemzetségek, vércseszemű ijjas vitézek, tisztos előjárók, kemény járásőrmesterek szelme ez, amely megtölt mindent, ami a miénk. Benne van ez a Szutban, Csüszben és tíz-húsz más szabályzatban, benne van a szakaszparancsnok zöld ceruzájában, az őrparancsnok szeméjében, a centiméterben, amely kiméri a kép helyét a falon, a káposzta-palánta sorát a zöldségeskertben, benne van a lélekben, mikor friss virágot tesz minden reggel a Hiszekegy-kép alá.

S ez az otthonosság így van minden esendőrlaktanyában, Szentgotthárdtól — most már, hála Istennek! — Körösmezőig. Ez nagy jótétemény nekünk! Hosszú, fáradtságos nyomozásoknál, mikor majdnem a félországot be kell járnunk, igen megnyugtató, hogy tudunk mindenhol egy helyet, ahol otthon és bajtársak gondoskodása vár bennünket. Nagy hiányát éreznénk, ha ez nem így volna, tehát úgy is kell megbecsülnünk.

Szólásmondás, hogy — rend a lelke mindennek. Mi mondhatjuk, hogy laktanyáink rendjének — lelke van. És ez a lélek megfog mindenkit, aki körünkbe lép. Egyszerű embert épp úgy, mint a tanulat.

A község papja néhanapján megnézett bennünket a laktanyában. Ő mondta egyszer:

— Ez a józan, okos rend, ami itt maguknál van, egészen felüdíti az embert.

A község bírása pedig így vélekedett egyszer:

— Itt maguknál, őrmester úr, mintha mindig vasárnap volna.

Mint minden őr, mi is támogatjuk a szegényeket. Az oda szánt összeget mindig elsején adjuk át az adományok átvételével megbízott hölgynek. Ez az én dolgom az őrön. Viszem a kimutatásba foglalt összeget az illető hölgy lakására. Pontosan minden elsején. Egyszer azt mondja nekem a hölgy:

— Maguk a legpontosabb emberek a világon, akkor is, ha a szívük után igazodnak, — és melegen megszorította kezemet.

Majdnem mindenkinek van valami különös szokása, kedvtelése, ami másnál nincs meg, vagy nem úgy van meg. Egyik szeret kuglizni, a másik sakkozni, a harmadik — Uram bocsá! — a fehérnép

körül kotnyeleskedni és a többi. Bodor esendőr — fűteni szeretett! Még pedig nem olyan közönségesen, hanem különlegesen. Például, azt nem tette volna széles egy megyéért sem, hogy — mondjuk — odaült volna a banyakemence mellé és tüzet serkentvén benne, rakta volna szőlővenyigével vagy hasonló jóféle tűzianyaggal szakadásig, mígnem a banya oldalában a vályogok pirosra, a homloka pedig repedtre fültek volna, ő maga pedig a hét mennyországot járta volna meg közben határtalan gyönyörűségében. Ő nem! Hanem a néhai jó Meidinger találmánya szerint való szobabéli vaskályhát szerette feltüzelní olyan rekkenő pirosra, hogy az ember csakúgy kókadtt tőle s még 10 méter messziségből is csak háttal mert feléje fordulni. De ezt sem akkor tette, amikor hideg volt a szoba, sőt — tüzet nem gyújtott volna soha a kályhában. Ez nem volt az ő „esete”. Hanem úgy jó vacsora után, mikor kellemes meleget duruzsolt széjjel a kályha, fogta a székét, odaült a kályha mellé és csattogó ajtónyitogatások és tűzpiszkálások után megrakta püposra a kályhát legjobb hazai szénnel, aztán gyönyörrel hallgatta, hogyan morogja tele a szobát hámosi hőséggel. Térdire könyökölt székén, arcát a kályha felé tartotta, közben mintha hájjal kenegették volna a hátát. Mi pedig menekültünk a közelből, mintha a Vezuv öntött volna ki. Ő kitartott székén rendületlenül. S mikor látta, hogy mindnyájan elmenekültünk enyhébb tájakra és a kályha már repedésig pirult, még egyszer tele gyömte szénnel és mint aki igen meg van a világgal elégedve — lefeküdt. Hogyan bírta a rettentő hőséget, ma sem értem és azt sem, hogyan nem gyulladt meg alatta a szék.

Találgattuk, honnan van benne ez a különös szenvedély. Sokáig homályban maradt ez, mígnem kiderítettük, hogy a szépapja kazánfűtő volt a legelső Dunagőzhajózási társaságnál Széchenyi korában.

Azóta hiszek a lélekvándorlásban.

Soha lélekemelőbb jeleneteket nem éltünk át a laktanyában, mint az országgyarapodások idején. Elmondok egy-kettőt.

Az ősszel, mikor már pattanásig feszült a helyzet, azt hittük, már csak órák kérdése a nagy erőpróba kirobbanása. Öten voltunk az őrön, ezzel szemben csak két hátibőröndünk volt. Szemléltettük őket, gondoltuk, hamarosan szükség lesz rájuk. Csak valahogy keveseltük a bőröndök számát. Kaszás esendőr egy kivonulásnál meg is kockáztatja a kérdést:

— Tiszthelyettes úr! Még nem kérünk hátibőröndöket a géhából?

— Minek kérnénk, Kaszás?

— Csak kettő van az őrön és ha menni kell, majd senki sem akar itthonmaradni.

Ő volt a legfiatalabb s félt, hogy neki nem marad.

November 2-án éjjel megvártuk a rádiónál a bécsi döntés eredményét. Előttünk térkép, Bogár törzsőrmester futólagosan húzza rajta az új határvonalat, ahogy hallja a visszakerülő városokat. Bogár törzsőrmester száraz, kemény ember, senki sem látta elérékenyülni. Hallja a városokat, húzza a vonalat,

szeme szaporán pillog s amint odaér Lévához, elejti a ceruzát. Sír, könnyei folynak a térképre, Léva köré. Onnan indult el tizenhatban a tizennegyedik menettel a harctérre, Ivangorod alá.

Akkor volt Bogár 19 éves, most sír Lévánál, nem tudja tovább húzni a vonalat.

Aztán érkezett Imre herceg napja, 10 órakor együtt vagyunk a rádió mellett. Egyszerre megkondulnak kinn a harangok, ugyanakkor a rádióban is. Emlékszem egy másik harangszóra. Mikor Trianonban megostoroztak, keresztre tettek és felnégyeltek bennünket, akkor is zúgtak a harangok. Búsan, mint a temetési harangok. 8 éves voltam akkor. Fájt, kínzott az a harangszó. Lelkemre ült valami rettentő keserűség s ott hordoztam mostanáig, alatta nőtem fel, a lelkem nem enyhült soha. Nyomta szüntelenül a trianoni gyötrelmem. És most, a diadalmas, ünnepi harangszóra ujjongó öröm tör fel lelkemből...

A rádióban a Himnusz zúg boldogan, diadallal, majd a beszélő elesukló hangja hallik:

— ...ácsolják a hidat észak felé a Dunán Horthy Miklós katonái...

Szólni akartam valami nagyot, örömeset, talán egy hála Istent, vagy éljent, akármilyen boldogot, de nem tudtam szólni semmit, semmit...

Meghúztuk az új határt térképünkön. Úgy hívtuk, bécsi határ. Naponta százszor megnéztük a térképet így, az új vonallal. Reggel az első, este az utolsó tekintetünk arra esett. De nemcsak az új határt néztük, amit Bécsben húztak, hanem azt is, amelyiket az Isten húzott meg nekünk, mikor a világot teremtette.

Mert az szent nekünk mindörökre.

Ősz után jött a Március, a magyar diadalmak hónapja. Március 15. Honvédeink megindulnak az örök határ felé. Lessük a híreket, hol járnak. Március 17-én 14 óra 35 perckor halljuk, hogy Vereckénél elérték a töténelmi határt. Magyar zászló a Kárpátokon! 5 csendőr a rádió körül s ahogy elmondja a hírt, hirtelen, felszabadult, boldog éljenzésben törnek ki.

Rendezni nem lehetett volna szebben.

Aztán jöttek haza a katonák, fiatalok, öregek. Hozták a leszerelő levelet az őrsre. Mindenegynek volt valami szava. Büszkék voltak nagyon. Egy öreg, komorképu magyar azt mondja, látta az ungvári repülőtámadást. Úgy szálltak fel a mi gépeink, — mondja —, olyan meredeken, mint a torony. És úgy csaptak le a tót repülőkre, mint a vérese a csibékre. Olyan repülői nincsenek senkinek a világon, mint nekünk, — teszi hozzá — és öltre menne, ha valaki nem hinné neki.

Jön egy másik öreg tartalékos. Árkolt arcát feketére cserzette a kárpáti szél. Míg szólunk vele pár szót, nézi a térképen az új határt.

— Látom, maguknak kiadták már az új térképet. Itt az új határ. Én itt voltam, — s Szlatinához bök ujjja bütykével —, de nemsokára erre megyünk foglalni és nagy ívet kanyarít a térkép keleti felén. Benne volt Csikszereda is...

Mosakodás... (Galambos törm. v. — Szombathely — felv.)

II.

Írta: NAGY JÓZSEF I. próba csendőr.

Délután a kertünkben.

Lassan enyhe tavaszra fordult az idej várva-várt, nagyon sokat emlegetett március és az eddig tépelt lombozatú, virágtalan, kopár kis kertünkre beköszöntött a tavasz.

Ki mondja meg nekik, hogy itt az idő, itt a március, itt az április, lehet kezdeni..., lehet kezdeni végigrakni csupasz mellükön, száraz karjaikon a rügyek pitykéit, lehet kezdeni keverni a színeket, a sokféle zöldet, pirosat, rózsaszínt, a lilát, a bársonyos kéket. Ki tartja kézben és észben az egész tavaszi üzenetet, ki gondoskodik róla, hogy a liget, a kert gyepszőnyegét újra a zöld szín vonja be?

Párhuzamosan az első tavaszi hírnök, a napsugár munkájával, mi is szorgalmasan dolgoztunk a virágtalan kertünk kicsinyke ágyain. Megfordítottuk a téli álmát alvó földréteget és a rendezett ágyaiba virágmagot vagy éppen palántát ültettünk, illetve dugattunk.

És a napi gondos locsolgatás után vártunk. Türelemesen.

Vártuk az első tavaszi szellőt, az első tavaszi rügybontást. Az egyre erősödő márciusi nap gyöngén cirógató kedvességét, áldott melegét éreztük lassan-lassan. Édes esője nyomán támadtak az első rügyek a fákon és ébredtek a kertünk különböző színű virágai. A napsugár melegítő üzenetére kezdte el még halkán, félénken, boldog dalát az énekes madár is.

Ma már május van, májusi délután. Az esztendő familiájának ez a dédelgetett kedvence érezteti hatását a kertünkben is. Orgonabokrokban, virágágyakban diadalmas színek harsognak. Muskátlík, tulipánok, árvácskák s az orgonafák illata száll mindenfelé. S ebben a diadalmas harsogásban, a színeknek ebben az egészséges együttesében szinte eltörlődik minden bánat, gond és szomorúság.

Az örök piros muskátlik megérdemelnek néhány sort, bár nincs csak az az egy ruháskájuk s mégis egész nyáron mosolyognak, virulnak.

Belevegnyül ebbe a gyönyörű világba a kertünk „harangvirág“-jának, a tulipánnak ezüst hangja is.

Nézegetem s közben elgondolkodom felette, mi lenne, ha e zürzavaros, rohanó világ roppant hangzavarát egyszer túlharsogná a mi „harangvirág“-jaink édes tiszta, csengő hangja. Mi lenne, ha egyszer elnémulna minden egyéb zaj, zöreij, beszéd és zene s csak a tulipánok énekelnének mindenütt.

Talán a megértés, talán a szeretet lágy melódiája találna fészket a dulakodó emberek kemény szívében.

Virágoságyaink kirakatában itt van a különös szépségű virág, az: árvácska. Fínom, elegáns levelein lilás, sárgábaszökkenő, sötétszürke a mintázás, olyan különös, mint valami finom, puha selyem.

Ahogy így összekapcsolódik bennem a virágok képe, eltűnődöm azon, hogy a böles természet számízta a virágok színezetéről a fekete színt. Fekete virág nincs. Még a legbánatosabb árvácskának sötét szirmai sem feketék. Olyanok, mint a mélykék, éjkék bársony változata.

Gyermekhez és a virághoz nem illik a gyász.

Muskátlik, tulipánok, árvácskák lesznek meleg jó barátaink éjszakáról hajnalra s felüditenek, elszórakoztatnak valamennyiünket itt a laktanyában, a családi házban. Aztán itt vannak az orgonák...

Orgonák, lila orgonák! Most őket köszöntöm. Mint parányi pelyhes, szürke, lilás madarak, úgy ülnek a hajlékony ágaikon az orgonáink lila fürtjei.

Jókedvű, viháncoló széllel szétszórja illatát s nem tudja az ember, igya-e, mint a forrásvizet, vagy egye-e, mint a frissen sült kenyeret. Orgonafáinkról hoz a szél ilyen zamatos illatot, illatos zamatot s ez az íztelen íz: mintha elakarná fűjni felőlünk és belőlünk a tél annyi lerakódott füstjét, ködét és koromrétegét, amely súlyossá, sűrűvé és homályossá sötétíti a lelkünket. Ki lát egészen a természet lelkébe?...

Délután van és csend. De beszédes és ezerhangú csend. Az a csend, amelyben halkán és finoman ott zeng a virágaink dallama, ott susog az idei tavaszunk virágainak üzenete.

Ott mosolyog a rügyfakadás áldott derüje, melyből látni lehet, bármily vadul, sötéten gomolyognak is néha a felhők, bármily szilaj vágatással kavargó a szél... végül mégis kiderül és a száguldó felhők, a viharos sötétségek mögött mindig ott a napsütés, hogy vigasztaljon és mosolygjon a természet nagy kertjének legédesebb, legbájosabb teremtményeire: a virágokra.

Lassan estébe fordul a májusi délután és az abonyi égre ráhúzza sötétedő fátyolát a közelgő est. A toronyban estimára kondul a kis falunk szelidszavú harangja. Megértjük valamennyien s lassan pihenőre készülünk.

Én is Isten hozzádot mondok mára a kertünknek, a virágoknak azzal a gondolattal, amit Petőfi öntött szavakba: „Szeresd a virágot és ne féltsd szívedet, mert ki azt szereti, rossz ember nem lehet.“

III.

írta: KISS GYULA próbacsendőr.

Tíz perces szünetben.

Ez a kis történet szorosán az én magánügyem volna, de mert a laktanyában történt, a laktanya belügye is. Ép azért írom le, mivel a pályázat kifejezetten a laktanyában történt dolgok leírására hív fel bennünket. De azért is, mert nagyon tanulságos abból a tekintetből, hogyan lehet „meggyőző“ érvekkel babonáságra való hajlamot kiirtani valakiből.

Történetem napja: péntek. Majdhogy elhittem a mondást: ballábbal felkelni pénteken, a legszerencsétlenebb dolog, pedig esküszöm, hogy soha sem voltam babonás, de...

Mint az örs legfiatalabb tagja, reggel korán keltem és ballábbal léptem le az ágyról. Ezt onnan tudom, mert ahelyett, hogy a papucsomba léptem volna, egy elárvult rajzszeg hegyes felére helyeztem szerény 75 kilómat. Na, mondtam magamban, jól kezdődik ez a nap!... Péntek is van, ballábbal is keltem, mi lesz még estélig!... Nem kellett sokáig várnom, mert amint kimentem szétnézni az udvarra, észrevettem, hogy a kút fölé emelt deszka-építmény teteje alatt verebek ütöttek tanyát. Rendes ember létemre nem tudtam elnézni a verebek magánlaksértését. Elhatároztam, hogy elúzom azokat onnan, fészküket leszedem.

Elhatározásomat azonnali tett követte. Felállottam a kút melletti betonmedence kávjára, majd onnan kipiszkalom a fészket. Egy percig ki is tartottam a keskeny talpazaton. De csak egy percig. A következő percben már deréig álltam a medence jéghideg vizében. Ugyanis szerencsésen belecsúsztam. Szeretem a vizet, de nem így; ily gyönyörűségre sohse vágytam. Kimásztam természetesen és hogy a foglalkozásról el ne késsek, siettem az átöltözködéssel. Na, ennél nem volt semmi baj s nem húztam a jobb nadrágszárát a ballábamra...

Megzavart a két szerencsétlenség és az oktatási tízperces szünetben el is mondtam az őrmester úrnak, hogy mi történt velem és hogy kénytelen vagyok igazat adni a mondásnak: ballábbal kelni és még hozzá pénteken, nem csuda, ha babonás lesz az ember!

Az őrmester úr nagyot szívott a cigarettájából, félszeggel figyelte arcomat s aztán ekként vigasztalt:

— Ugyan, mit lógatja a fejét, ezeket nevezi maga szerencsétlenségnek, ezekért kezd maga babonás lenni? Maga nem hogy szerencsétlen, de a legszerencsésebb ember a föld hátán!

— Miért? — kérdeztem.

— Megmagyarázom, — szolt. — Hát képzelje el, hogy reggel, amikor maga felkelt, ha nem lett volna ott az a rajzszeg, mi van akkor?

— Nem lépek bele, — szoltam.

— Dehogy is, — szolt és folytatta: — Ha az a rajzszeg ott nem lett volna, csak akkor nem lehetett volna ott, ha nincs ott a padló. Ha az nincs ott, az csak akkor lehetett volna, ha nincs föld, amire azt rátegyék s akkor csak nagy gödör van ott. Na most

már, maga leszál az ágyról, akár ballábbal, akár jobbal, beleesik a gödörbe és kitöri a lábát. No, nem?

— De igen! — hebegtem.

— Nahát, örüljön a szerencsének!

Örültem a szerencsének, azaz annak, hogy tövig a talpamba ment a rajzszög s csak azt nem tudtam, hogy mi lett volna az ágyammal, ha a padló helyett egy nagy gödör van ott...

— Most nézzük a vízbeesést, — mondta. — Hát itt is óriási szerencséje van. Mert, képzeljen el a kút helyett egy nyárfát, körülötte egy kilométer körzetben száz méter mély vizet. (Elképzeltem.) — Na, most maga felmászik a fára, le akarja szedni a rajta levő verébfészket, lecsúszik a fáról, mi történik?

— Megfulladok, — mondtam.

— Na lássa, — szólt diadalmasan az őrmester úr, — így meg csak derékig lett vizes és meg se fulladt.

Kezdttem hümmögni, de nem mertem megkérdéznem, hogy miként tud egy nyárfa olyan száz méter mély vízben megállni és hogy én akkor, ha a fészek a nyárfán van, mi a csudának akartam volna azt onnan lepiszkálni?

Hát ezt még elképzelni se tudtam. De azért örültem, hogy csak derékig lettem vizes. Mégis csak jobb így, mint megfulladni. Már egész hálás voltam az őrmester úrnak, hogy lelki egyensúlyomat visszaállította s hogy érvelésével meggyőzött arról: a péntek nem is olyan szerencsétlen nap. Sőt, nekem az a legszerencsésebb...

Érvelés közben a cigarettám is elfogyott s én mégis füstölögtem. Kicsinyben úgy, mint az a... mi füstölög ott a síkon távolban... Rájöttem hamarosan, hogy azért, mert cigarettám tüze ráesett ruhámra. Nem is bosszantott a dolog. Tudtam, hogy nekem ezzel is csak szerencsém van. Az őrmester úr észrevette az égést és elkezdett sajnálkozni. Én erre csak mosolyogtam.

— Hogy lehet ilyenén mosolyogni? — kérdezte.

— Hát hogyne mosolyognék, amikor olyan óriási szerencsém van!

— Hogy-hogy? — kérdezte.

— Képzelje el őrmester úr, hogy itt, ahol állunk, egy nagy benzintartály van s cigarettám tüze nem a ruhámra esik, hanem a tartályba s az felrobban. Mi van akkor?... Úgy széjjelszab itt kettőnket, hogy nincs az a mikroszkóp, amelyik ránk találjon!

Az őrmester úr elsápadt, de szemében felcsillant az öröm:

— Lássa, barátom, mégis csak igazam van nekem, magának óriási szerencséje van!

Ezekután elismerem. Igazat is adok az őrmester úrnak s aki nekem azt meri mondani, hogy a péntek szerencsétlen nap, azt szembe nevetem. Meg is mondtam az őrmester úrnak, hogy mivel nekem ilyen örült szerencsém van, a következő pénteken veszek egy sorsjegyet, biztos vagyok benne, hogy nem nyerem meg a főnyereményt és nem kell azon törnöm a fejemet, hogy azzal a sok pénzzel mit is csináljak?!... Ez lesz az én örült szerencsém...

Nevettünk...

Ki tudja?

Ki volt Haynau?

Venyige Vince őrm. felv.

IV.

írta: ALMÁS ISTVÁN esendőr.

Szemléltető oktatás.

Tavaszi szemlére vártuk az osztályparancsnok urat. Ismételtünk szorgalmasan, hogy a szemlénk sikerüljön.

Az őrnagy úr oktatott s ennek során azt kívánta látni, miként végzi munkáját a járőr a következő esetnél: a járőr vasárnap 21 órakor helyi szolgálatba indul. A járőr első útja Schwarcz Ármin koresmájához vezet, hogy ellenőrizze, mert tánemulatság van ott. Útközben egy leventével találkozik, aki jelenti, hogy az őrsre akart menni, mert verekednek a koresmában és két embert már meg is szúrtak. Erre a járőr futva a helyszínre megy, hol a koresmából nagy zaj, kiabálás és jajgatás hallatszik ki.

A példa ismételtetése után az őrnagy úr kijelölt egy járőrt. A járőrvezető erős testalkatú őrmester volt.

Mikor a járőr felszerelt, az őrnagy úr közölte velünk, hogy az iskolaszoba fogja helyettesíteni a koresmaszobát, honnan zajt is fognak hallani. Járőr kiment és a folyosón várt. Mi pedig azt a parancsot kaptuk: vegyük elő zsebkésünket és kiabálva menjünk egymásnak, mintha verekednénk. A parancsot teljesítve, meglehetősen zajt csináltunk, sőt még széket is löktünk fel, hogy minél jobban sikerüljön a gyakorlat. De mi történt?! Amint a nagy zaj alább hagyott, kopogást hallottunk az ajtón. Azt hittük, panaszos jön. Az őrnagy úr engedélyt adott a bejövételre. Az ajtón szép illedelmesen a járőr belépett. Nem tudtuk, mit akar? Néztünk rá s aztán egymásra. A járőr körülnézett és csendesen megszólalt: Mi van itt?

Megijedtünk, ilyen szégyent! Tiszthelyettes úr arca fehér lett. Most mi lesz?! Néhány feszült perc után az őrnagy úr csendes, jóindulatú hangon megszólalt: Hát ön, hogy a verekedők közt rendet teremsen, kopogtat az ajtón, hogy beengedjék?! Tudom, valóságban nem így csinálná, nade, ha én itt vagyok, azért még nem kell megijedni, szereljenek le! — Aztán hozzánk fordult és azt kérdezte, hogy ki vállalkozik ezt a feladatot végrehajtani? Egy alacsony, sovány, de erélyes természetű őrmester úr ugrott elő. Meg is kapta a parancsot a végrehajtásra. Mi pedig előlről kezdtük a „verekedést.” Egyszer csak a járőrvezető irtózatossal kiáltással kivágta az ajtót, hogy min-

den üvegszem kihullott csörömpölve. A verekedő bieskás kezek a levegőben megmerevedtek, de még a szemek is. Lassan, lassan térünk magunkhoz, az egymást érő meglepetésekből, hogy mi is történt és mi lesz most?! Közben pedig hol az őrnagy urat, hol meg a pozdorjává tört üvegeserepet néztük. A járőrvezető szeme szikrázott s látszott, hogy szinte azt hiszi: kocsmai verekedők közé jött! Az őrnagy úr mosolyogva szólalt meg:

— Hát így kell verekedőkkel szemben szolgálatilag fellépni és nem kopogtatni az ajtón! Még maguk is megijedtek, de úgy hiszem, valóságban a többi ablakot a menekülő verekedők törték volna ki!

Ezt az oktatást sohasem fogom elfeledni... Ha a szükség úgy hozza, gondolkodás nélkül az utóbbit alkalmazom én is.

V.

Írta: APOSTOL LAJOS tiszthelyettes.

Új ember az örsön.

Idős őrmester a 30. évét betöltötte. Ez az örs életében is változást idézett elő.

A születésnapot követő reggelen örskihallgatáson jelentkezett s kérte a nősülés iránti kérelmének a kerületi parancsnoksághoz való felterjesztését. Az őrsparancsnok a menyasszony személye után érdeklődött, bár eddig is tudta a „nagy titkot.“ Amikor szolgálatteljesítés közben Idős őrmesterrel került a bíró házához, a bíró lánya mindig talált valami dolgot az előszobában, ahol ők tartózkodtak. Idős őrmester csendesen jelentette a menyasszony nevét. Ezután az őrsparancsnok közölte vele, hogy kérelmét a kerületi parancsnoksághoz előterjeszti, de miután a menyasszonya helyben lakik, a Szolgálati Utasítás 86. pontja értelmében az örsön tovább szolgálatot nem teljesíthet. Áthelyezésére a nősülés iránti kérelem felterjesztésével egyidejűleg az osztályparancsnoksághoz javaslatot terjeszt fel.

Idős őrmester — bár kedvetlenül — tudomásul vette a közlést, várta sorsának beteljesülését.

Arra nem sokáig kellett várni. A nősülési engedély bizony még nem érkezett meg, de ott volt az áthelyezési parancs, amely szerint áthelyezték és pedig kölcsönösen Változó csendőrrel, ki a messze-faluí örsön teljesít szolgálatot. Szomorú szívvel, de beletörődéssel vette tudomásul Idős őrmester a parancsot. Búcsút vett az őrsparancsnoktól, bajtársaktól, a megszokott öreg laktanyától, az örs hűségese főzönőjétől, Rozi nénitől s végül, de nem utoljára a bírók Böszejétől és elindult a zöld ládájára az állomásra.

Az örsön ezután megindult a találgatás. Vajjon milyen lesz az új bajtárs, másik osztály területéről jön, nem ismeri senki. Okos csendőr megjegyezte, hogy ő a nevével találkozott a Csendőrségi Lapok „Megfejtők“ rovatában több ízben. Ezt a beszélgetést, mely ebéd után az asztalnál folyt, az edényeket raskogató Rozi néni is meghallotta és közbeszólt, mondván, hogy csak legalább olyan ember lenne, mint az Idős úr volt. Erre Komor őrmester, gazdálkodásvezető rászólt: — Olyan lesz, amilyen! Maga ne kotnyeleskedjék itt, menjen a konyhába.

Hangjából egy kis keserűség volt érezhető. Ő maga is gondolt a bíró Böske lányára, de még korainak tartotta a „dolgot“ s most, hogy Idős őrmester „elébe vágott“, mindenkit azzal gyanúsított titokban, hogy az ő bosszantására „hozták őket össze.“ Beszél-

getés közben — talán negyed óra mulva — beszólt Rozi néni, hogy szekér áll a kapu előtt.

Mindenki kíváncsian nézett az ablakon ki. Csak nem a szakasz jött?! — szólt az egyik. A kocsis mellett egy csendőrt pillantottak meg. Komor őrmester ijedten kiabált: — Csináljatok gyorsan rendet, itt van a szakasz, szóljatok a tiszthelyettes úrnak is, a lakásán van, még biztosan alszik. Okos csendőr, aki alaposabban megnézte az érkezőt, nevetve intett: — Ne szaladozzatok, ez az új csendőr, ott a zöld láda a szekéren, gyérünk segíteni!

Valóban, Változó csendőr érkezett. A kapuban Komor őrmesternél jelentkezett, — aki ugyancsak az érkező elé ment, — de az csak intett: — Hagyja, menjen az irodába, az öreg ott van, jelentkezzen nála!

Nézik az új embert, a ruháját. A ladját segítenek a szekérről levenni. Kerékpárja is van, az egyik azt viszi. Jó gép, még nem régi lehet, megjegyzi.

A bőröndös kamrában megkezdődik a kicsomagolás. Az örsbeliek figyelik. Milyen fehérműje van? Van-e sok? Van-e magáncsizmája, cipője, azok milyenek? Milyen faliképeket hozott, könyvei vannak-e? Alaposan megnézik mindenét s megindul a barátkozás.

Változó csendőr kicsomagolt és az őrsparancsnok által kijelölt ágyat elfoglalta. A fal elképzelt üres részeit női fényképekkel teleaggatta. Volt közöttük még akt is. Az őrsparancsnok, amikor az elhelyezkedést ellenőrizte, megbotránkozva szedette le a képeket a „múgyüjtő“ csendőrrel. Aztán megindul az élet újra. Olyan a laktanya, olyan a szolgálat, az örsfőzönő, a pihenő s a szemlék is, mint a régi örsön volt, egyformák, egy család vagyunk. Egy félév elteltével örömmel szorította meg Változó csendőr a szabadságon megjelenő Idős őrmester kezét, megköszönte, hogy vele cserélt helyet és a régi „menyasszony-gyűjteményt“ a tűzbedobva megfogadta, hogy amíg legalább őrmester nem lesz, udvarlás céljából „fehér néppel“ szóba nem áll. Mennyivel nyugodtabb, amióta „visszavonult“ életet él és szabadidejében nem a szerelmi levelezőt, hanem a szolgálati utasítást forgatja. Fogadalmát meg is tartotta, az addigi „megfelelő“ minősítése „jó“-ra javult, a járőrvezetői iskolát „igen jó“ eredménnyel végezte és két év elmúltával őrmester lett. Ez a dolgok rendje s így van ez jól...

CSENDŐR LEKSZIKON.

36. Kérdés. *A legutóbbi B. M. rendelet szerint ezentúl minden szolgálatot, tehát a rendes szolgálatokat is szükségig kell vezényelni. Köteles-e a járőr a nagypihenőt minden esetben a laktanyában megtartani és hogyan történjék a nagypihenő helyének és idejének előírása, ha a járőr nem a laktanyában, hanem az őrzületben pihen?*

Válasz. A rendelkezésnek, hogy ezentúl minden szolgálatot, tehát a rendes szolgálatokat is szükségig kell előírni, az a célja, hogy a járőrök portyázását mentesítse az eddigi őrzületi merevségtől és az örskörletnek minél szabadabb, részletesebb és alaki megköötöttségektől mentes bejárását biztosítsa. Ez a rendelkezés teljes bizalmat helyez a járőrvezetőkbe abból a szempontból, hogy az előírt községek és tereptárgyak leportyázására semmivel sem vesznek több időt igénybe, mint amennyire valóban szükségük van. A járőrvezetők megbízhatósága mellett remélhető, hogy ez a rendelkezés a szolgálati órák jobb kihasználását teszi majd lehetővé, t. i., hogy a járőrök ugyanannyi szolgálati órával, mint amennyit eddig teljesítettek, az örskörlet nagyobb területét sűrűbben és hasznosabban fogják leportyázni.

Természetes azonban, hogy szükségig előírt szolgálatnál sem illeti meg a járőrt több pihenő, mint amennyit a Szut. 287. pont 2. bekezdése megállapít, vagyis a szolgálati órák egyharmada. Az a szabály sem változott, hogy a kispihenő tartama egyfolytában három óránál, a nagypihenő pedig hat óránál hosszabb nem lehet, de önként értetődően változást szenved a 287. pont 2. bekezdésének az a rendelkezése, hogy a nagypihenő idejét és idejét az őrsparancsnok írja elő, mert ezt a rendelkezést szükségig előírt szolgálatnál nem lehet betartani anélkül, hogy az új vezénylési rendszer eredményét ne veszélyeztessük. A nagypihenő helyének előírása ugyanis a járőrt a szolgálati órák olyan beosztására kényszerítendő, hogy a pihenő idejére az előírt helyre érkezék s ez maga után vonná, hogy csupán a pihenő miatt vagy lassúbb vagy gyorsabb ütemben volna kénytelen portyázni, mint ahogy a szolgálat megkívánja, vagyis megint csak ott volnánk, ahol voltunk. Ha a szolgálat időtartamát nem határozza meg az őrsparancsnok, akkor a nagypihenő tartamát sem írhatja elő, mert nem tudhatja előre, hogy a teljesített szolgálati órák után mennyi pihenőre lesz a járőrnek igénye.

A szükségig előírt szolgálatoknál tehát a nagypihenő helyét, idejét és tartamát is a járőrvezetőnek kell megállapítani, tekintet nélkül arra, hogy egyik napról a másikra átvonul-e, mindössze azt kell figyelembe venni, hogy a tartama egyfolytában hat óránál hosszabb ne legyen. Arra meg az őrsparancsnoknak kell gondjának lennie, hogy a nagypihenők ideje ne essék következetesen mindig olyan éjjeli időre, amikor a közbiztonsági viszonyok és a megelőzés érdeke azt kívánja, hogy a járőr portyázzék.

A nagypihenőt elvben a laktanyában kell megtartani, de nincs megtiltva, hogy ha az őrjáratban megfelelő pihenőhely áll rendelkezésre, vagy ha a szolgálat érdeke kívánja, a járőr az őrjáratban pihenjen. Ezt az őrsparancsnok hivatott előírni.

37. kérdés. *A Szut. 29. (új) pontja szerint rangosztályba nem sorolt havidíjasokat a 28. pont a) alpontja esetében csak megintési jegyzőkönyv előzetes felvétele alapján lehet eltávolításra javaslatba hozni. Eszerint a csendőrségnél megintési jegyzőkönyvet csak rangosztályba nem sorolt havidíjasokkal (alhadnagy, tiszthelyettes) lehet-e felvenni, vagy pedig az altisztekkel (törzserőrmester, őrmester) és csendőrökkel is felvehető-e?*

Válasz. A megintési jegyzőkönyv felvételére vonatkozó rendelkezéseket a Szolg. Szab. I. rész írja elő. A Szut. 17. pontja szerint a Szolg. Szab. I. rész rendelkezései a csendőrségre is hatályosak, ha csak a csendőrségi szabályzatok más-ként nem rendelkeznek. A kérdésben tehát két körülményt kell figyelembe vennünk: a) mit rendel a megintési jegyzőkönyvre a Szolg. Szab. I. rész, és b) milyen kivételt állapít meg ezzel szemben a Szut.

A Szolg. Szab. I. rész 646. pont 1. bekezdése szerint: „Legénységi állományú egyének lefokozása a megintési jegyzőkönyv alapján... történik“. Ebből a rendelkezésből következik, hogy kivétel nélkül minden legénységi egyénnel, akinek rendfokozata van, megintési jegyzőkönyvet lehet felvenni, ha a lefokozásnak a 646. pont 3. bekezdésében felsorolt hibák miatt lenne helye. Nemcsak altisztekkel tehát, hanem tisztesekkel is lehet megintési jegyzőkönyvet felvenni. Ezt megerősíti a 646. pont 3. bekezdésének utolsó mondata is, amely szerint: „A hadrakelt seregénél a megintési jegyzőkönyvet olyan altisztekkel és tisztesekkel is fel lehet venni... stb.“, továbbá a 646. pont 10. bekezdése, amely szerint: „Ezek a rendelkezések címzetes tisztesekre és altisztekre is vonatkoznak“.

A „csendőrré“ rendfokozata a szakaszvezetővel egyenlő, a csendőrré tehát a Szolg. Szab. I. részének a tisztesekre vonatkozó rendelkezései mértékadó, kivéve azokat, amelyek tekintetében a Szut. kivételt állapít meg. (Ilyen kivétel pl. a Szut. a 236. (új) pont 2. bekezdése, amely szerint a véglegesített csendőrré legénységgel szemben csak a Szolg. Szab. I. rész 645/C. alatt felsorolt — vagyis az altisztek számára előírt fegyelmi fenyítésnemeket lehet alkalmazni). De a megintési jegyzőkönyv felvételére a csendőrré kapcsolatban a Szut. nem állapít meg kivételt, vagyis a Szolg. Szab. 646. pontjának a tisztesekre vonatkozó rendelkezéseit változtatlanul kell, illetőleg lehet alkalmazni. Meg kell azonban jegyezni, hogy a megintési jegyzőkönyv felvétele nem kötelező. A parancsnok dönti el az összes körülmények mérlegelésével, hogy a megintési jegyzőkönyv felvételétől lehet-e eredményt várni-e vagy sem. Ha kilátás van arra, hogy a megintési jegyzőkönyv a csendőr megjavulását fogja ered-

ményezni, annak felvételét elrendeli, ellenkező esetben megintési jegyzőkönyv felvétele nélkül hozza őt eltávolításra javaslatba. Vagyis: a csendőrt, az őrmestert és a törzserőrmestert kétféle eljárással lehet eltávolításra (és az ezzel kapcsolatos lefokozásra) javaslatba hozni: megintési jegyzőkönyv felvétele után (ha a megintett hat hónap alatt nem javult meg) vagy pedig megintési jegyzőkönyv felvétele nélkül.

Most jön a kivétel. A csendőrré, őrmesterré és törzserőrmesterré szemben következő kétféle eljárással szemben a Szut. 29. pontja szerint rangosztályba nem sorolt havidíjasokat csak megintési jegyzőkönyv előzetes felvétele után lehet eltávolításra javaslatba hozni. Azaz: rangosztályba nem sorolt havidíjasokkal szemben nincs meg a parancsnoknak az a mérlegelési lehetősége, mint az altisztekkel és csendőrökkel szemben, hogy t. i. megintési jegyzőkönyvet vegyen-e fel vagy sem, hanem a megintési jegyzőkönyv felvétele kötelező ahhoz, hogy rangosztályba nem sorolt havidíjas eltávolításra lehessen javaslatba hozni. Ezt jelenti a Szut. 29. pontja, amelyet azért kellett a Szolg. Szab. I. részének rendelkezéseivel szemben kimondani, mert a honvédségnél a rangosztályba nem sorolt havidíjasok megintési jegyzőkönyv előzetes felvétele nélkül is lefokozhatók.

Természetes, hogy a megintési jegyzőkönyv felvételének a csendőrségnél is csak olyan esetben van helye, amikor az eltávolítás nem kötelező, hanem csak lehetséges, vagyis a Szut. 28. pont a) eseteiben, amelyek lényegükben megegyeznek a Szolg. Szab. I. rész 646. pont 3. bekezdésében foglalt esetekkel.

A megintési jegyzőkönyv felvétele nem gátolja, hogy a parancsnok egyidejűen fenyítést is szabjon ki, de a megintési jegyzőkönyv felvételét a büntetési jegyzőkönyvbe nem kell felvenni, mert az nem fenyítés, hanem közigazgatási jellegű intézkedés. A megintési jegyzőkönyvet azonban a megintett személyi okmányai között meg kell őrizni.

Ha a megintett a megjavulására kitűzött határidő után ugyan, de újra visszaesik abba a hibába, amely miatt vele megintési jegyzőkönyvet vettek fel, akkor őt — a rangosztályba nem sorolt havidíjasát is — újabb megintési jegyzőkönyv felvétele nélkül lehet eltávolításra (lefokozásra) javaslatba hozni.

38. kérdés. *Kihágáson történt tettenkapás esetében kötelező-e bizalmi egyének alkalmazása és a feljelentésben tanuk megnevezése?*

Válasz. Az 1936. 3. számunk 84. oldalán adott 11. lekszikonválaszunkban kifejtettük, hogy a bizalmi egyének alkalmazása a csendőr számára mikor kötelező és mikor nem. Minthogy az említett lapszámunk az új őrsőkön nincsen meg, a kérdés pedig a csendőr szempontjából gyakorlati jelentőségű, válaszuk lényegét itt megismételjük:

A Szut. csak nyolc esetben írja elő bizalmi egyének alkalmazását és pedig: 1. a helyszíni szemlénél (418/3), 2. a sértett és a tanuk kikérdezésénél (425/3), 3. a gyanúsított kikérdezésénél (431/2), 4. házkutatásnál (440), 5. személymota-zásnál (441/3), 6. tárgyak őrizetbevételénél (448. és 449. címke-minta), 7. mintavételénél (450/2) és 8. fogolyőrzésnél (557/3).

Nem kötelező bizalmi egyének alkalmazása pl. vásár-ügyletnél (370), külföldiek (59. §.), mozgólényképszínházak (372), cigányok (365), mulatságok (371), szokásos büntettesek és rendőri felügyelet alatt álló egyének (363) és korcsmák (361) ellenőrzésénél, igazoltatásnál (307) és végül az elfogott vagy elővezetett egyének ruháinak és holmijainak átkutatásánál (318).

Ha megfigyeljük az eseteket, amikor bizalmi egyének alkalmazása kötelező, láthatjuk, hogy mind bűnügyi nyomozással kapcsolatos olyan tennivalók, amelyeknek idejét és helyét a csendőr előre meg tudja határozni, tehát van ideje arra, hogy előzetesen bizalmi egyénekről gondoskodjék.

Olyan esetekben azonban, amikor a járőrnek előre nem látott, úgynevezett alkalmoszerű szolgálati ténykedést kell foganatosítania, az utasítás nem írja elő kötelezően a bizalmi egyének alkalmazását, mert ez a kötelezettség nem jelentene egyebet, mint annak megkövetelését, hogy a járőr éjjel-nappal bizalmi egyénekké portyázzék, hogy mindig kéznél legyenek, vagy pedig egyértelmű volna annak megtiltásával, hogy a járőr bizalmi egyének jelenlété nélkül szolgálati ténykedést végezzen. Ilyen az eset pl. kihágáson történt tettenkapás esetében. Nem lehet azt kívánni, hogy a járőr egy egyszerű kihágás miatt először bizalmi egyének keresésére induljon és a kihágáson tettenkapottat csak azután

kérdezze ki, ha a bizalmi egyének megjelentek. Ha tehát a csendőr szolgálata közben kihágást észlel vagy ha bármiféle útjába került személyt ellenőriznie vagy igazoltatnia kell, e kötelességének teljesítését nem gátolhatja az a körülmény, hogy bizalmi egyének nincsenek jelen. Ilyenkor a feljelentés megjegyzése alatt jelenteni kell, hogy a járőr miért nem tudott bizalmi egyént alkalmazni.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a járőr a bizalmi egyének alkalmazását akkor is mellőzheti, ha egyébként rendelkezésre állhatnának. Ha lehet bizalmi egyént keríteni, okosan teszi a csendőr, ha nélkülük még olyan ténykedést sem végez, amelynél a bizalmi egyének alkalmazása nincs kötelezően előírva. Nem gyakori az olyan eset, hogy a közelben egy lelket se lehessen találni, hiszen bizalmi egyénekül nemcsak a községi előjáróság tagjait vagy az ezek által kirendelt egyéneket, hanem bárkit lehet alkalmazni, ha nincs más, még egy értelmes gyermeket is, ő is jobb, mint senki. A szomszédot, közelben tartózkodó egyént, sőt járőkelőt is fel lehet kérni, hogy bizalmi egyénként szerepeljen. Ez magának elsősorban a csendőrnek érdeke. Mindig a majd elkövetkező tárgyalásra kell gondolni: mennyivel könnyebb ott a csendőr helyzete, ha azt, amit jelentett, vagy amit vall, bizalmi egyénnel tudja igazolni, ha a gyanúsított esetleges állításait a bizalmi egyénnel tudja megegyeztetni, mintha csak a maga állítására van utalva.

Ugyanaz, amit itt a bizalmi egyénekről mondtunk, áll a tanuk alkalmazására is. Ha van tanu, igénybe kell venni és be kell jelenteni, ha nincsen, akkor a feljelentést tanu nélkül kell megtenni, de az utóbbi esetben célszerű megemlíteni, hogy a csendőr tanut azért nem jelent be, mert a közelben senki sem tartózkodott. A tanukat, ha más nincsen, a bizalmi egyének is pótolhatják.

Kisebb kihágás esetében, ha a gyanúsított a személyazonosságát igazolja, a kikérdezést a helyszínen lehet fogatosítani, a kihágás elkövetőjét nem kell csak emiatt a község házára elővezetni.

39. Kérdés. *Mit kell tenni olyan esetben, ha egy miniszteri vagy más rendelet valamely cselekményt vagy mulasztást megtilt, de nem mondja ki, hogy az büntetendő és büntetést sem állapít meg arra, aki elköveti. Tegyen-e ilyen esetben a csendőr feljelentést, tekintve, hogy a hatóság a gyanúsítottat a büntető rendelkezés hiánya miatt úgysem tudja megbüntetni.*

Válasz. Ha törvény vagy rendelet valamilyen cselekményt vagy mulasztást megtilt, azt rendszerint kihágássá is nyilvánítja és megállapítja, hogy az elkövetőjét milyen büntetéssel kell büntetni. Nem gyakran ugyan, de néha mégis előfordul, hogy valamilyen cselekményt vagy mulasztást a rendelet megtilt, de büntetést nem állapít meg arra, aki elköveti. Például: a 18.866/1921. B. M. rendelet megtiltja, hogy illetéktelenek (pl. elutazók kísérői vagy várakozók) hajóállomásokon a hajóhidra lépjenek vagy ott tartózkodjanak, de arra, aki hivatalosan mégis ott tartózkodik, nem állapít meg büntetést. Vagy: A vadászati törvény 16. §-a szerint vadászni csak lőfegyverrel, lóháton vagy vadászebek használatával szabad. Nem tartalmaz azonban a törvény büntető rendelkezést arra, aki törvény ellenére mégis tiltott módon vadászik. Igaz ugyan, hogy török, hálók, hurkok alkalmazása, tűzoknak ölmoseső idején agyonverése vagy behajtása, szárnyasoknak léppel fogása (fenyvesmadár kivételével) a törvény 15. §-a szerint tilos, a törvény 27. §-a

pedig a tiltott eszközökkel vadásztatás orvvadászattá minősíti, de ez csak arra az esetre vonatkozik, ha ezt valaki másnak a vadászterületén követi el. Azt azonban, aki a saját vadászterületén vadászik tiltott módon — bár a törvény szerint ez is meg van tiltva — nem lehet megbüntetni, mert erre a cselekményre a törvény nem tartalmaz büntető rendelkezést. Vagy: a 48.500/1934. F. M. rendelet 3. §-a szerint hasznos vadra nem szabad fényező alkalmazásával vadászni, szarvast, dámot, muflont és őzet pedig csak golyóval szabad löni. Azt azonban, aki fényezővel vadászik vagy pl. seréttel szarvast lö, szintén nem lehet megbüntetni, mert a rendelet ezt a cselekményt sem minősíti kihágássá és nem bünteti.

Tény, hogy a közigazgatási hatóság, illetőleg a rendőri büntetőbíró ilyen cselekmények miatt a csendőr feljelentése alapján nem indíthat a feljelentett személy ellen kihágási eljárást, a véleményünk azonban az, hogy a csendőr ilyen esetben is tegyen feljelentést és a további eljárást bízza a főszolgabíróra. Nincs kizárva ugyanis, hogy a feljelentett személy ellen valamilyen más jogszabály alapján, ami a csendőr figyelmét esetleg elkerülte, mégis csak eljárást lehet indítani, de ha ezt nem lehet is, a közigazgatási hatóságnak joga van az illetőt megidézni és figyelmeztetni, hogy a cselekményt máskor ne kövesse el. A csendőrnek csak azt kell néznie, hogy a tudomására jutott cselekmény vagy mulasztás tiltott-e vagy sem; hogy aztán amiatt a hatóság a feljelentettet megbünteti-e vagy sem, azzal a csendőr nem törődjék.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

I.

A személyleírás fontossága.

Írta: KISS JÓZSEF VI. őrmester (Szombathely).

1935 október 10-én Hajós* István zalaboldogfai lakos, a zalaegerszegi őrsön feljelentést tett, hogy 1935 október 9-én a délutáni órákban, amikor családjával együtt lakásától távol volt, ismeretlen tettesek a bezárt lakószobájának ablakát betörték, azon át a szobába behatoltak és onnan 30 P készpénzt, valamint 400 P értékű ruhaneműt és lábbelit elloptak. Kára összesen 430 P. A tettesek kilétére vonatkozólag előadni nem tudott semmit.

Az eset nyomozására én és Kovács Imre csendőr lettünk kivezényelve. A helyszínére 1935 október 10-én 16 óra tájban megérkezve, az alábbiakat állapítottuk meg: A sértett lakása Zalaboldogfa község északnyugati részén a legszélső ház. A szoba déli oldalán az udvar felőli ablakot betörve és nyitva találtuk. Az ablak alatt a szobában lánán, valamint

* A neveket megváltoztattuk (Szerk.).

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság. Budapest, VI., Teréz-kt 36. Tel.: 120-739

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

székeken felnőtt ember meztlábnyoma volt található. A lábnyomokat lemértük, majd az ablakon, szekrényeken, valamint azon síma felületű tárgyakon, amelyeket a tetteseknek meg kellett fogniok, ujjnyomot kerestünk. Ujjnyomot többet és több helyen találtunk, de felvételre nem voltak alkalmasak.

Az általános és részletes helyszíni szemle megtartása után, a szomszédokban és a községben puhatoltunk aziránt, hogy ott a betörés napján, idegenek nem fordultak-e meg. Érdeklődésünk eredménytelen maradt. A következő napokon a szomszéd községeket jártuk le, de megállapítani nem tudtunk semmit. Harmadnapra újból visszamentünk a községbe, ahol már öt felnőtt egyén közölte, hogy a kérdéses napon 2 egyén megfordult lakásukon, kik csempész árukat (tűzkő, cukorpótló) kínáltak megvételre.

Ezután a tanúkat egyenként a községi bíróságra hívtam és a csempészek személyleírására vonatkozólag megkérdeztem őket. A tanúk előadása, a személyleírás illetőleg, jól egyezett. A legértelmesebb tanú előadását vettük alapul, azonban a többiét sem hagytuk figyelmen kívül. 14-én elindultunk Körmen irányába, mert azon a vidéken sokan foglalkoznak csempészséssel. Legelőször Szőcze községbe mentünk. A vasútállomásra a késő esti órákban érkezünk meg. Azon a vidéken mindketten ismeretlenek voltunk, azt sem tudtuk, hogy a községbe merre kell menni, ezért az útszéli koresmába beszéltem és az ott lévő egyénektől érdeklődtem, hogy melyik út vezet Szőcze községbe. A község az állomástól ugyanis 3—4 km-re van. A koresmából egy 19—20 év körüli fiatalember jött ki, aki az utat megmagyarázta. Erre a fiatalemberre az egyik személyleírás teljesen reáillett, ezért villanylámpával többször megvilágítottam és barátságos beszélgetésbe kezdtem vele. Megtudtam nevét és lakását. Az illetőtől elköszöntünk és folytattuk utunkat Szőcze felé. Úgy határoztam, hogy Szőcze községben alszunk és reg-

gel kellő időben visszamegyünk Szőcze-Rimánymajorba és megállapítjuk, hogy annak az egyénnek, kivel az este beszélünk, van-e barátja, esetleg hozzátartozója, akire a másik személyleírás reá illik. Eziránt az ottani vasúti elöljárótól érdeklődtünk. Közöltem vele, hogy Tóth Jenőről van szó, aki itt lakik a közelben. Az elöljáró elmondotta, hogy Tóthnak van egy sógora, Horgos Pál, akivel többször elmentek hazulról, de hogy miért, nem tudja. Az állomás-elöljáró személyleírását is adott az illetőről, ami feltűnően egyezett a másik csempésztől kapott személyleírással. A tetteseket ebben a két emberben gyanítottam. Más alkalmas hely hiányában az illetőket az állomás-elöljáró előzetes engedélyével, az állomás irodahelyiségébe idéztettem és a betörés napjára alibit igazoltattam velük. Csupán családtagjaikkal igazolták, hogy odahaza voltak. Azt is tagadták, hogy csempészárúval valaha is lakásuktól távol voltak. Mindezek dacára a Csendőrségi Szolgálati Utasítás 437. pont d) alpontja alapján nevezetknél házkutatást tartottunk, de eredménytelenül. Ezután az illetőket őrizetbe vettük és szembesítés végett Zalaboldogfára kísértük. Ott a tanúkat, akik a személyleírást adták (azelőtt 5 nappal) a községi bíróságra idéztettem és az odakísért egyéneket velük felismerés végett szembesítettem azzal, hogy előttünk ne szóljanak semmit, ha felismerik őket. Csak nekem négy szemközti nyilatkozzanak. A megkérdezt tanúk mindannyian kijelentették, hogy az illetők nem azonosak a lakásukon megjelent csempészekkel. Az egyik tanú annyit mondott, hogy mintha a nagyobbik egy kicsit hasonlítana arra, aki a betörés napján nála mint csempész megfordult.

Adakozz a Honvédelmi Alapra!
Erős hadsereg, erős nemzet!
Minden fillérrel erősebbek vagyunk!

Szombathely:

Vásároljunk a SZOMBATHELYI

„TAKARÉKOSSÁG”

útján, mert így előkelő, megbízható kereskedőknél mindent beszerezhetünk, kényelmes fizetési feltételekkel 1 helyen fizetünk.

70 kereskedő!

Központi iroda:

SZOMBATHELY, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚT 19.

Tüzelőanyagot

elsőrendű minőségben, méltányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett pontosan szállít

Bierbauer Ádám

Szombathely, Magyar-u. 1. Tel: 76.

ÓRÁK Omega, Doxa, Schaffhausen, Zenith stb. arany, ezüst, ékszer, ajándéktárgyak nagy választékban.
FEINER GYULÁ-nál SZOMBATHELY Gr. Széchenyi István-u. 6.
Keresztény magyar üzlet. Szakszerű javítások!

Kerékpárok, motorkerékpárok, alkatrészek, szakszerű javítások, zománcozás.

Írógépek megbízható bevásárlási helye **MAYER ÉS FLECK**
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezményes fizetési feltételek. Szombathely, Belsikátor 3.

ÍRÓGÉP (WANDERER—CONTINENTAL) ALKATRÉSZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMÁKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN cégi. ZALÁN FERENC SZOMBATHELY FŐTÉR
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

Törvények és Rendeletek gyűjteménye

Nélfkülszhetet' en törvénygyűjtemény a csendőrség részére!
Ára 8'80 pengő.

Megrendelhető kizárólag a **MARTINEUM** KÖNYVKERESKEDÉSBEN SZOMBATHELYEN.

Ezután még a gyanúsítottakkal foglalkoztam, de mivel sem személyi, sem tárgyi bizonyítékokat ellenük beszerezni nem tudtam, a cselekmény elkövetését pedig tagadták, szabadon engedtem őket.

Nekem továbbra is megmaradt az a gyanúm, hogy a lopást csakis az elengedett egyének követhették el. A reményt nem adtam fel. Megfigyelésükre egy ottani ismert csempészt szerveztem be. Az volt a feltevésem, hogy a lopásból származó haszon előbb-utóbb árulójukká válik.

1936 november hóban a beszervezett B. egyén az örsön megjelent és közölte, hogy a nyár folyamán Horgos Pállal és Török Gizellával (Tóth sógorával és feleségével) Somogyban együtt volt mezőgazdasági munkán, amikor is neki feltűnt, hogy Horgos Pálné kékre festett szoknyát, kombinét, míg Horgos megfestett pulóvert és nadrágot viselt.

Másnap, azaz 1936 november 23-án, a lopás elkövetésétől számítva 1 év és 1 hónapra a gyanúsítottak lakásán házkutatás céljából megjelentünk, mikor Horgos feleségén a sértett leányának átfestett kombinéját és szoknyáját találtuk, majd a szekrényekből a többi lopott ruhadarabok kerültek elő. A gyanúsítottak a lopás elkövetését még akkor is tagadták. A helyiségek átkutatása után a padlásra mentünk, ahol az eresz alatt, szénában elrejtve, a sértett új ágyterítőiben nagyobb mennyiségű ruhaneműt és lábbelit találtunk. Ezután már a gyanúsítottak a lopás

elkövetését beismerték. Elmondották, hogy amikor a járőr első ízben házkutatást tartott, a lopott holmiból lakásukon nem volt egy darab sem. Azokat a lakásuktól távolabb, a közeli hercegi erdőben helyezték el és ott falevével betakarták. A lopott tárgyakat onnan darabonként hordták haza lakásukra.

A gyanúsítottakat a lopott tárgyakkal együtt Zalaboldogfa községbe kísértük. Amikor a községben ennek híre terjedt, megjelentek azok a tanúk, akikről annakidején a személyleírást kaptuk, kik az első pillantásra azt mondták, hogy ezek az egyének voltak azok, akik egy éve a lakásukon csempészarút kínáltak megvételekre. Ekkor már nem volt szükség a tanúkra, bűnjelek és beismerés volt.

Csak a tanúk ingadozásán múlt, hogy a cselekmény nem egy évvel azelőtt derült ki.

Az egész esetben az a megkapó, hogy a járőr a jó személyleírás kiértékelése folytán az igazi tetteseket 5 nap alatt a tanúk elé állította, kik azonban azokat egyáltalán nem ismerték fel. Egy év múlva, amikor járőr a bűnjelekkel együtt a gyanúsítottakat a községbe kísérte, ugyanabban az öltözetben, a tanúk egyszerre reájuk ismertek.

Vigyázzunk a tanúk előadására, azoknak sosem tegyük a kérdést fel, hogy ugye magas volt a gyanúsított, ugye kalapot viselt.

A jó személyleírásnak köszönhető az eredmény. A jó személyleírás sokat ér, csak azt ki is kell értékelni.

Székesfehérvár:

Tetőtől-talpig felöltözhet

Knazovitzkynál,

Székesfehérvár
T e l e f o n : 1 6 3 .
Egyenruházati cikkek is nagy választékban.
Kedvező fizetési feltételek.

Ha óra, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmeszszőbbmenő jóállást vállalok.

Alapított
1875.

NEUBART SÁNDOR

órák és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.

Vásároljunk Székesfehérváron

a Gondúzó

bevásárlási rendszerével!

Hittelt nyújt kényelmes részletesítés mellett mégis készpénzárón!!! Székesfehérvár közkezdvelt régi megbízható üzleteiben. — Kérjen tájékoztatót és vásárlási igazolványt. — Díjtalanul küldi a „Gondúzó” központi irodája, SZÉKESFEHÉRVÁR, NAGY SÁNDOR-UTCA 5.

Győr:

Kerékpár, rádió, gramofon, csillár, részletre is

IFJ. VARGA JÓZSEF-NÉL

GYŐR, Árpád-u. 50. sz. • Javítás Kölesözés

I r ó g é p

összes rendszerű alkatrész bevásárlásunknál forduljunk bizalommal

Keresztény szaküzlet!

Farkas Vilmos céghez
GYŐR, Árpád-út 30.

Kedvező fizetési feltételek. • Javítások.

CSENDŐR

vásároljon a

Központi Iroda:

GYŐR,
Deák Ferenc-u. 18.

Győri Takarékoság

utján, mert így előleg nélkül vásárolhat 60 előkelő megbízható győri cégnél 6-1/2 havi hitellel s havonta csak 1 szer 1 helyre kell fizetnie.

Számos kifizető elismerés. Megbízható jó munkát. Csak mesternél rendeljen.

HORVÁTH MIKLÓS

Lakberendező kárpitosmester GYŐR, DEÁK F.-U. 25

Készít mindennemű kárpitosmunkát • Hálószoba és kombinált bútorok tervek szerint, elsőrendű kivitelben • Szolid árak. • Alapítva 1900-ban • A címre figyelni!

arany-
ezüst

Ó R Á K O P I T Z L A J O S

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

ÉKSZEREK, AJÁNDÉKTÁRGYAK megbízható kivitelben.

GYŐR, BAROSS-ÚT 21.

ALAPÍTTATOTT 1879.

Kedvező fizetési feltételek!

A „TAKARÉKOSÁG” tagja. Aranyevűlő hely. Javítások

Gyanúsítottak elmondották, hogy az egy év alatti lelkileg sokat szenvedtek, számítva azzal, hogy előbb-utóbb az igazságszolgáltatás kezére kerülnek.

A lopásért a gyanúsítottak a zalaegerszegi kir. törvényszéken megkapták méltó büntetésüket.

Az elért eredmény elsősorban a jó személyleírásnak köszönhető. A személyleírás jósága természetesen elsősorban a személyleírást nyújtó tanútól függ, de fontos szerep jut ennél a személyleírást felvevő csendőrnek is. A személyleírásban jártas csendőr még a gyengébb képességű tanúból is tud tűrhető személyleírást kiszedni, míg a járatlan csendőrnek a jó tanú sem tud sok használatot mondani.

Igen helyes volt a járőrtől az, hogy a gyanúsítottak megfigyelésére B. egyént szervezett be. Ezt hasonló helyzetekben sohasem szabad elmulasztani. Ha a bűnözőt nem árulja el maga a tett, elárulják előbb-utóbb a tett hatásai, következményei.

II.

A visszaemlékezés szerepe a nyomozásban.

írta: BALOGH JÁNOS törzsőrmester (Budapest).

1937. évben a siklói őrsön teljesítettem szolgálatot. A siklói őrshez, mint az örskörlet egyik terptárgya, tartozott Harkány község is.

1937. év július 4-én Faubl* József harkányi lakos, vendéglős, a siklói őrsparancsnokságot arról értesítette,

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

tette, hogy július 3-ról 4-ére virradóra, a vendéglőjének zárt udvarán levő s a lakásához tartozó nyitott folyosójáról egy darab ismeretlen gyártmányú, használt kerékpárját, 80 pengő értékben ismeretlen tettes ellopta.

Az értesülés után az őrsparancsnokom az ügy nyomozására egy két fős járőrt vezényelt ki. A járőr nem tudott eredményt elérni, minék következtében ez ügyben őrsparancsnokom is lefolytatta a szokásos pótnyomozást. Őrsparancsnokom a lefolytatott pótnyomozás során az alábbi adatokat állapította meg:

A lopás elkövetése éjjelen a sértett vendéglőjében — a kerthelyiségben — az ott megfordult helybeli és ismerős vendégek kívül csupán egy 28—32 év körüli, szőke, iparoskinézésű, szürke kabátot, ugyanolyan térdnadrágot, kockás hosszúszerű harisnyát és nagyon használt, barna fél sportcipőt viselő ismeretlen egyén fordult meg. Az ismeretlen 23 óra tájban tért be a vendéglőbe és ott a kerthelyiségben foglalva helyet, kétszer két deciliter szódásbor elfogyasztása mellett 4-én 2 óráig — záróráig — időzött. Az ismeretlen egyén a záróra alkalmával is csak a sértett felszólítására távozott el. Az ismeretlen beszélgetés közben említette a sértettnek, hogy ő molnár és malomszerelő, de jelenleg munkanélkül van és munkakeresés céljából a környéken levő malmokat keresi fel. Azt is megligvelte a sértett, hogy az ismeretlen egyén jobb kezének két ujja valami sérülés miatt béna volt.

Ezeknek az adatoknak az alapján úgy az őrsparancsnokom, mint az őrs más járőrei, a környéken levő malmokban az ismeretlen egyén után megejtet-

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

IFJ. KELE LÁSZLÓ író-számológép javítóüzeme, Budapest, VI., Hajós-u. 26/b.

Telefon: 117-814.

Új és használt írógépek és számológépek eladása. Javítás, karbantartás és irodagépkellékek raktára. **Vétel-csere.**

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbait itt a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

M: THEBRIS MAGYAR MÁSOLÓ
ÍRÓNT HASZNÁLUNK
GYÁRTJA
SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

ÚJ TÉRKÉPEK

irodák, autósok, csendőrség, katonák számára

KÓKAI LAJOS-nál Budapest, IV., Kamermayer-utca 3.

A M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet főbizományosa. **Távbeszélő: 189-444 és 189-464. Áttekintő-lap, szakárjegyzék ingyen!**

BARNA ANDOR

látzerspecialista, optikai és fotoszaküzlet. A m. kir. Honvédség, OTBA, MABÍ Posta, HÉV szerződéses szállítója. Budapest, VI., Andrássy-út 26. — Telefon: 316-546. (Az „Opera” kávéház mellett). A testület tagjainak 10% engedély. Vidékinek készséggel küld árajánlatot.

NEHÉZ szolgálatban

KÖNNYŰ cigarettát

ilyen: a

„SPORT“

A „Sport” cigarettát Szent István hetében válogatott minőségben, de változatlan árban hozta forgalomba a Dohányjövődék.

Még ennél is könnyebb: a **SPORT-NIKOTEX**

ték a nyomozást, de nem sikerült eredményt elérniük.

Az esetet az örs már mint kiderítetlent tartotta nyilván, midőn én szabadságról bevonultam. Az első szolgálatba indulásom alkalmával az örsparancsnokom az eligazítás során részletesen tájékoztatott a fent leírtakról és az ügydarabot is átadta folytatólagos nyomozás végett. Gondolkoztam az eseten. Úgy rémlett, hogy hasonló személyleírású bűnözővel már volt a múltban dolgom. Sorra vettem régebbi nyomozásaimat. Hamarosan rájöttem, hogy a kerékpártolvaj személyleírása és egyéb adatai feltűnően emlékeztetnek egy jómadárra, aki néhány év előtt, egy másik örskörletben, ahol akkoriban szolgáltam, egy 600 P értékű dinamót lopott el. Egyezett a foglalkozás is, de egyezett a különös ismertető is: a jobb kéz két ujjának bénasága.

Midőn idáig jutottam a visszaemlékezésben, biztosra vettem, hogy a kerékpártolvaj nem más, mint Solti Andor molnár, a dinamólópás tette.

Solti után a nyomozásom nehézségekbe ütközött. Állandó lakása nem szokott lenni, mert malomszerelési munkák vállalása miatt állandóan az ország területén vándorol. A körözését a Nyomozati Értesítőben is kértük, de az sem járt eredménnyel. Első szolgálatom után két hét múlva ugyancsak ebben az ügyben történt puhatólásom során megállapítottam, hogy Solti az Orfű községhez tartozó vízi malomban végez malomszerelési munkát. Emé értesülésemet örsparancsnokomnak jelentettem és kértem Solti előkerítésére a szolgálatba való kivezénylésemet. Örsparancsnokom ki is vezényelt szolgálatba, melynek folyamán a már említett községhez tartozó vízimalomban meg is találtam Soltit. A sértettel történt felismerés céljából való szembesítés alkalmával a sértett Soltiban valóban felismerte azt az ismeretlen egyént, aki a lopás elkövetése éjjelen

a vendéglőjében tartózkodott. Solti a lopás elkövetését beismerte s megnevezte azt az egyént is, kinek az ellopott kerékpárt időközben eladta, ami ugyan csak mint tárgyi bizonyíték előkerült.

Ennek a nyomozásnak a tanulságai röviden két pontba foglalhatók össze:

A különös ismertető jelek fontossága a személyleírásnál és az, hogy azokat a személyeket, akikkel a csendőrnek egyszer dolga volt, jól vegye szemügyre és jól jegyezze meg magának.

KÖNYVISMERTETÉS.

Kerecseny János: Kárpátaljai Legendák.

Most hagyta el a sajtót Kerecseny Jánosnak, az ismert írónak „Kárpátaljai Legendák” című könyve. A Kárpátalja visszaszerzésével kapcsolatos igaz történetek legendává nemesített elbeszélésekben jelennek meg előttünk Kerecseny könyvében és a magyar katona vitézségének, lovagiasságának és hősiességének valóságos hőskölteményévé válnak. A mindvégig lebilincselő stílusban és zamatos, pattogó magyarsággal megénekelte legendák tényleg úgy hatnak, mintha prózában elmondott hőskölteményt olvasnánk. Kerecseny nem csak rajongója, de mint hadirokkant tiszt, alapos ismerője is a katonaeletnek. Tudja, mi a katona erénye, ismeri jó és rossz tulajdonságait és témáit úgy válogatja meg, hogy azok csakugyan tanítóerővel hatnak az ifjú katonanemzedékre. Kerecseny értékes hazafias szolgálatot teljesített akkor, amikor a magyar katona hősiességét ebben a könyvben ragyogó nyelvezettel gyöngyfűzérbe foglalta. De nagy szolgálatot tett a könyv kiadója, a Néprokossági Könyvtár is, azzal a gesztusával, hogy a könyv jóvedelméből Istók Jánossal, az európai hírvé szobrászművésszel hősi emlékművet állítat fel Munkácsen, a város védelmében hősi halált halt vitéz katonák emlékének. A könyv értékét emelik Daday Gerőnek, a jeles festőművésznak nagy tehetségre valló szénrajzai. Ára 4 P. Megrendelhető: Néprokossági Könyvtár, Budapest, VIII., József-kr. 23.

P é c s:

ÍRÓGÉP gyári új és használt,
alkatrészek — javítás — csere
KOVÁTS JÁNOS cégnél
P É C S, Deák-u. 4.
Megbízható, pontos kiszolgálás. Kedvező fizetési feltételek.
A m. ktr. esendőrség szállítója.

Kerékpár

Alkatrészek

Szakszerű javítások

Összes márkák

Petrovits

P É C S, Széchenyi-tér 14.

Megbízható magyar cég.

**FEGYVEREK, LŐSZEREK, RÁDIÓ, CSILLÁR,
SPORTCIKKEK, KERÉKPÁR és ALKATRÉSZEK**

S Z A L A Y J A K A B

cégnél, PÉCS, Majorossy I.-u. 9. Telefon: 28-66.

Szakszerű javítóüzem. Kedvező fizetési feltételek. Törv. állandó hites szakértő.

Vásároljunk arany-ezüst

ÓRÁT, ÉKSZERT

művészi kivitelben méltányos áron
kedvező fizetési feltételek mellett

REMES FERENC
órás és ékszerész mesternél
P É C S, Király-u. 41.

Szakszerű pontos javítási üzem,

Óriási választék teljes

Lakásberendezésekben

vásároljunk **BÚTOR**

A Baross szövetség

t a g j a.

Klein Béla

műbútorasztalos

bútorraktárából.

PÉCS,

Kedvező fizetési felt.

DEÁK-U. 3. SZ.

Magyar Bolt!

CSENDŐR VÁSÁROLJON A

Pécsi Takarékoság

útján, mert így előleg nélkül vásárolhat 70
előkelő, megbízható pécsi cégnél 6-7¹/₂ havi
hitelre s havonta **csak 1x1 helyre** kell fizetnie

Központi iroda:

DUNÁNTÚLI BANK RT-nél PÉCSETT

Hadnagyavatás a Ludovika Akadémián. A Ludovika Akadémia legidősebb évfolyamának tagjait Szent István napján ünnepélyes külsőségek között avatták hadnaggyá. Az ünnepélyes avatás a Ludovika Akadémia parkjában történt. A *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* képviselőjében vitéz *Sónyi Hugó* hadnagyok táborno, a m. kir. honvédség főparancsnoka jelent meg az avatási ünnepségen. A felavatandókhoz vitéz *Kisbarnaki Farkas Ferenc* vk. ezredes, az Akadémia parancsnoka intézett magas szárnyalású beszédet és bucsúztatta az új hadnagyokat. Utána az új hadnagyok letették az esküt, majd vitéz *Sónyi Hugó* gyalogsági táborno, a honvédség főparancsnoka intézett szót a már felavatott hadnagyokhoz. A gyönyörű katonai ünnepséget a Ludovika Akadémia alakulatainak díszmenete zárta be.

Ugyancsak Szent István napján avatták hadnaggyokká a Ludovika Akadémia II. főcsoport legidősebb évfolyamának tagjait hasonló ünnepélyes külsőségek között. Itt a *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* képviselőjében vitéz *Kistoronyi Denk Gusztáv* lovassági táborno, a m. kir. honvédség főparancsnokának helyettese volt jelen.

A Magyar Cserkészleány Szövetség védőasszonya, *Anna főhercegnő*, a szövetség által rendezett

gödöllői leánycserkész világösszejövetel — Pax-Ting — befejezése után a következő levelet küldte vitéz *Ridegh Rajmond* alezredeshez, aki a cserkész táborozáshoz összpontosított csendőrségi erők parancsnoka volt:

Kedves Alezredes Úr! Mint a Magyar Cserkészleány Szövetség Védőasszonya, hálás köszönetemet fejezem ki azért a buzgó fáradozásért, amellyel a Magyar Cserkészleány Szövetség első Pax-Tingjének megrendezésénél segítségünkre volt és annak munkáját hathatósan elősegítette. Budapest, 1939 augusztus hó 14. Alezredes Urat őszintén üdvözlöm, Anna főhercegnő, a Magyar Cserkészleány Szövetség Védőasszonya.

A magyar rádió a Pax-Ting 1939 augusztus 6-án este a gödöllői Erzsébet-királyné parkban tartott „Búcsú világtábortüze”-éről helyszíni közvetítést adott s ott a következőkben emlékezett meg a m. kir. csendőrségről:

„... teljesen tömött már az az embergyűrű kedves hallgatónk, amely szorosán körül veszi a sporttelep közepén lobogó tábortüzet. Távolabb és a park kerítésén kívül a mi derék, komoly tekintetű, kakastollas csendőreink vigyáznak, hogy semmi se zavarhassa meg a készülő ünnepséget. Külön meg kell emlékezni arról, hogy a külföldi lányok mind nagyon megszerették az itt szolgálatot teljesítő csendőröket, mert — mint maguk mondták el — ezek a nagyszerű csendőrök egytől-egyig, mint az arkangyalok vigyáztak éjjel és nappal az ő békés életükre, így azután a lányok hálából a modern idők Szent György lovagjának nevezték ki a magyar csendőrt...”

Beutalások Balatonfüredre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a balatonfüredi csendőrségi gyógyházba az V. gyógyidőszakra a következőket utalta be: *Zámory Árpádné*, őrnagy

MERCEDES IROGEP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

IROGEP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

NAGY IMRE

cs és kir. udvari szállító
virágkereskedő

Budapest, Fővám-tér 5.
Távbeszélő: 186-829 és 186-820.

Vászon, fehérnemű
kelengye legjobban

Mössmer-nél

IV. Váci-utca 1, Távbeszélő: 388-132.

A JÓ NÉMET KÖNYV

Knapp Gusztáv könyvesboltjában,
BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6.
Speciálítás KATONAI ÉS POLITIKAI KÖNYVEKBEN.

Kárpátok

az ország legmodernebbül berendezett autó és minden gumínemű javítóüzem,

Budapest, V., Zoltán-u. 10.

Telefon: 113-533.

Tulajd. Kelemen Keresztelő János.
Csendőrségi és állami alakulatoknak árkedvezmény.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

feleségét, *Tarján Ferencné*, g. százados édesanyját, özv. *Bászler Jánosné*, alezredes özvegyét, özv. *Felsőbányai Bánai Albertné*, ezredes özvegyét, özv. *Iovag Zgorsky Lászlóné*, alezredes özvegyét, *Altörjai Lőrincz Ignác* ny. alezredes és feleségét, özv. *Sigmond Lázárné*, őrnagy özvegyét, *Vasady Béla* ny. ezredes és feleségét, özv. *Herkély Gyuláné*, alezredes özvegyét, özv. *Bokor Istvánné*, g. százados özvegyét, özv. *Dobay Elemérné*, százados özvegyét, *Tasi Dániel* ny. g. alezredes és feleségét, özv. *Szentmihályi Lajosné*, őrnagy özvegyét, *Zuna Zénó* ny. ezredes és feleségét, özv. *Bod Péterné*, tbk. özvegyének édesanyját, dr. *Orbovay György* ny. tábornok hadbíró és feleségét, *Gyulai Fodor Dániel* ny. honvéd ezredes, dr. *Ludány László* ny. I. oszt. főorvosost és feleségét, *Solymosy Jenő* alezredes hadbíró és feleségét, br. *Durneis Gézáné*, ny. százados feleségét, vitéz *Kovács Árpád* ny. honvéd alezredes, dr. *Bajzót Béla*, százados hadbíró feleségét, dr. *Marcis Ferenc*, alezredes hadbíró feleségét, özv. *Neuschl Ferencné*, honv. ezredes özvegyét, vitéz *Tabajdi Béla* ny. honv. orvos tábornokot, *Jaczkó Manóné*, ny. honvéd miniszteri tanácsos özvegyét, *Bálint István* tiszthelyettes és feleségét, *Szamosi Pálné* tiszthelyettes feleségét, *Kerkai Sándor* csendőrt, *Fodor Ferenc* tiszthelyettes feleségét, *Villányi Sándor* ny. alhadnagyot, *Kovács István I.* ny. tiszthelyettes, *Balogh Imre* ny. tiszthelyettes feleségét, *Novák István* ny. alhadnagyot és feleségét, *Kántor István* ny. tiszthelyettes feleségét, *Soós János* ny. őrmestert, *Andráfalvi János* ny. tiszthelyettes, *Szamosi Karola*, tiszthelyettes özvegyének leányát, *Imreh Ferenc* ny. tiszthelyettes és feleségét, özv. *Gyarmati Istvánné*, tiszthelyettes özvegyét, özv. *Gáspár Józsefné*, törzsőrmester özvegyét, vitéz *Szász Ferenc* ny. csendőr feleségét, *Schieder János* ny. tiszthelyettes, *Pápai Péter*, ny. őrmester feleségét, *Hoó Ferenc* ny. tiszthelyettes, *Gubicza Gyula* ny. szv. tiszthelyettes, *Szigethy János* ny. tiszthelyettes, *Lukács Mihály* ny. szv. tiszthelyettes és feleségét, *Kiss István I.* ny. tiszthelyettes.

Beutalások Hévízre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a hévízszentandrás csendőrségi gyógyházba az V. gyógyidőszakra a következőket utalta be: vitéz *Liptay László* alezredes, *Berlányi Zsigmond* alezredes, *Kiss Aladár* őrnagyot és feleségét, *Rutkay Arnold* ny. ezredes és feleségét, *Fonyó László* ny. ezredes és feleségét, *Tihanyi Ferenc* ny. őrnagyot, *Végh Kálmán* ny. g. őrnagyot és feleségét, özv. *Juraszek Jánosné*, százados édesanyját, vitéz *Mándoky Sándor* ny. tábori főesperes és hűgát, özv. *Enyiczky Béláné*, ny. főisp. titk. özvegyét, *Erdélyi Béla* tiszthelyettes feleségét, *Máté György* tiszthelyettes és feleségét, *Földnag Sándor* tiszthelyettes és feleségét, *Pálinkás János* tiszthelyettes és feleségét, *Málnai Sándor* tiszthelyettes és feleségét, *Csertő József* törzsőrmestert, *Faragó Sándor* alhadnagyot és feleségét, *Bolányi József* tiszthelyettes, *Szabó János* őrmestert, *Fehér József I.* szv. tiszthelyettes és feleségét, *Kertész Zsigmond* tiszthelyettes, *Miklósi György* ny. tiszthelyettes és feleségét, özv. *Kiss Józsefné*, tiszthelyettes özvegyét, *Beneczó János* ny. tiszthelyettes és feleségét, özv. *Szöke Istvánné*,

tiszthelyettes özvegyét, *Pap Ferenc I.* ny. törzsőrmestert, *Szács Imre* ny. tiszthelyettes, *Kiss Imre* ny. tiszthelyettes és feleségét, *Acél József* ny. tiszthelyettes és feleségét, *Somogyi Sándor* vár. ill. szab. törzsőrmestert, *Tóth György* ny. őrmestert, *Borbás János*, ny. cső. feleségét, *Székely Domonkos* ny. alhadnagyot, *Toldi Péter* ny. őrmestert, *Somogyi Lajos* ny. törzsőrmestert, *Vitéz Miklós* ny. tiszthelyettes és feleségét, *Ambrus Antal* ny. tiszthelyettes, *Szabó István* ny. tiszthelyettes, *Pusztai Lajos* ny. tiszthelyettes, *Rónai János* ny. törzsőrmestert és feleségét, *Imre Zsigmond* ny. tiszthelyettes, *Kovács György* ny. törzsőrmestert és feleségét, *Fülöp Sándor* ny. tiszthelyettes.

Beutalás Galyatetőre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a galyatetői Tisztviselő Üdülőbe (OTBA-szálló) a szeptember havi gyógyidőszakra beutalta: *Udvardi* és *Kossuthi Kossuth József* alezredes és feleségét, *Szilády Gyula* alezredes feleségét.

Közlekedési balesetek. Hertelendy Ignác ezredes, szegedi kerületi parancsnok úr, folyó hó 21-én 6 óra 45 perckor a szegedi nyomozó alosztály F-025. rendszámú gépkocsiján szemlére indult. A gépkocsi Dombóvári Imre őrmester vezette. A gépkocsi aznap 8 óra 45 perckor Csátalja útvonalon a kanyarban egy kilométer jelző oszlopnak ment, minek következtében a gépkocsi felborult és a kb. 1 méter mély árokba zuhant. Hertelendy ezredes úr a mellkasán nyomást és a jobb lapocka táján zúzódást, míg Dombóvári őrmester jobb alsó lábszáran és kézcsuklóján szenvedett horzsolást. Hertelendy ezredes urat és Dombóvári őrmestert a garai laktanyában az örs polgári orvosa részesítette elsősegélyben. A gépkocsi súlyos mértékben megrongálódott és üzemképtelenné vált.

A budapesti kincstári foglyszállító gépkocsi, melyet *Rádi László* csendőr vezetett, a Budaörsi-út és Szent Imre herceg-út torkolatánál egy szénával megrakott szekeret akart megelőzni s ekközben összeütközött egy polgári személygépkocsival. Az összeütközés következtében a foglyszállító gépkocsi jobb hátsó féltengelye eltört és sárvédője megrongálódott. Sebesülés nem történt.

Augusztus 19-én 16 óra 45 perckor, a gödöllői gépkocsizó különítményre vezényelt *Ribáry László* törzsőrmester az F-012 rendszámú személygépkocsival, kísérő szolgálatban. Sashalom községben az úttesten elütötte *Sipos István* 63 éves tisztavárkonyi lakost. *Sipos* jobb karja eltört. Sérültet a mentők Budapestre a Horthy Miklós kórházba szállították. Ugyanez alkalommal a gépkocsi, — mert *Sipost* ki akarta kerülni — nekiütődött a vele szembe haladó *Csaba Sándor* gödöllői lakos két lófogatú kocsijának. A gépkocsi erősen megrongálódott. Járőr tagjai nem sérültek meg.

Nyiregyháza:

Kerékpárt, Rádiót kedvező részletre is BICZÁK eredeti STEYR-WAFFENRAD műszerésznél kerékpár körzelképvelet Nyiregyháza, Bethlen-u. 27.

VÁSÁROLJUNK!

kiáló minőségű Szabolcs m. legnagyobb keresztény cég raktárában
Órák MAYER ISTVÁN
arany- és füst órák és ékszerész, aranyérmes mester-nél. Törv. hites szakértő
Ékszer NYIREGYHÁZA
ezüst és alpaca, dísz és ajándéktárgyakat Kedvező fizetési feltételek.

Ungvár:

„KERESZTÉNY SAJTÓ”

lap és könyvterjesztő vállalat papírárak és írószer

KALUJA SÁNDOR
UNGVÁR, Telefon: 311

BARNA BÉLA

elektrotechnikai és rádió vállalat
UNGVÁR,
Nagyhid-utca 7. Tel. 11.

G A A R

KENYÉRGYÁR,
KERESZTÉNY CÉG. UNGVÁR.

BUTORAIT
SZAKEMBER TÖLVÁSÁROLJA
Nyiregyháza, Vay Ádám-u. 4

SUHANESZ L.
Kárpitos és bútortáru aszónka
Aranyérmes
tűbbszörösen ki-
tűntve.

Augusztus hó 20-án 9 óra 30 perckor, a győri közlekedési örs állományába tartozó Oláh Orbán és Hajgató László őrmesterekből állott járőr, szolgálateljesítés közben, Szöny köz-ség határában az F-418 rendszámú oldalkocsis motorkerékpárral egy kőszlopnak futott. Járőrt — melynek tagjai megsérültek, — Lenese János a saját gépkocsijával a komáromi katonai kórházba szállította. A motorkerékpár erősen megromlódott.

Véletlenül elsült a puska. A parádi örs állományába tartozó Munkácsi József prb. csendőr augusztus 12-én 11 óra 45 perckor a legénységi szobában puskáját tisztította. A puska véletlenül elsült és a lövedék az őrsfőzőnőt találta, aki azonnal meghalt. A vizsgálat az ügyben megindult.

Fegyverhasználatok. A csengődi örs állományába tartozó Horváth Miklós csendőrt, folyó hó 19-én 20 órakor, Csengőd községben, szolgálaton kívül Király Sándor ottani lakos puskakézzel megtámadta és torkon ragadta. Horváth csendőr támadója ellen kardfegyvert használt és fején 8 napon belül gyógyuló sérülést ejtett. Az örs járőre Királyt folyó hó 20-án Akasztó községben elfogta. Horváth csendőr nem sérült meg.

Augusztus hó 21-én 0 óra 45 perckor Tiszaug községben, a Sztójka-féle korezmában verekedők szétoszlátása közben, a esépai örs állományába tartozó Bene József tőrzsőrmester v. és Róna Károly tőrzsőrmesterekből állott járőrt Rekovics Sándor megtámadta, Bene tőrzsőrmester v. puskáját megfogta, mire Róna tőrzsőrmester Rekovics ellen szuronyfegyvert használt és a bal hóna alatt 8 napon belül gyógyuló sérülést ejtett. Csendőregyén nem sérült meg.

Csendőrrjárőr megtámadása. A nagytétényi örs állományába tartozó Gombás Gyula tőrzsőrmester és Kovács Gyula prb. csendőrből állott járőr augusztus 6-án 1 óra 30 perckor egy magánház udvarán tartott lesállítás közben egy gyanús egyént megállásra szólított fel, aki azonban a kerítésen átvette magát az utcán futásnak eredt. Járőr a menekülőt üldözőbe vette, aki egy kőszlop mellől a járőrre pisztolyból egy lövést tett. Járőr a bokrok miatt a fegyverét nem tudta használni s mire a kerítésen át az utcára sikerült kimennie, az ismeretlen támadó elmenekült. Járőr tagjai sértetlenek maradtak.

Csendőrségi Közlöny 18. szám. Személyes ügyek. Legfelsőbb elhatározás. A Kormányzó Ur Ó Főméltósága Nosvay Ernő alezredesnek várakozási illetményekkel hat hó tartalmára leendő szabadságolását elrendelni méltóztatott. A m. kir. belügyminiszter úr Györgypál Ferenc g. hadnagy ősi székelly lőfői rangját és a „Csik-Taploczai” előnév használatához való jogát igazolta. Szabályrendeletek. Felvidéki Emlékérem Alapszabályainak kiadása, Magyar Erdemrend stb. Alapszabályainak kiadása. Öltözeti táblázat helyesbítése. A

Egyenruhák
Dolgári ruhák
Gyermekruhák
Esőkabátok
Ballonkabátok

kiváló minőségben, elegáns szabásúak, méltányos árban a keresztény alapítású

Ruhaipari és
Kereskedelmi Rt.-nél
Budapest,
VI., Andrásy-út 27.

Szegedi Szabadtéri játékok tartama alatt nemzetközi közlekedérendészeti, okmányok nélkül Németország, Lengyelország, Jugoszlávia és Románia felől érkező gépjárműveknek és ezek vezetőinek az ország területén tartózkodtatása.

Eladó. Pécelen háromszoba, konyha, veranda és mellék-helyiségekből álló családiház, vasútállomástól 5 perc. Ára 5500 pengő, 2000 pengővel átvehető. Bővebbet Kenyeres Istvánné Pécel, Asztalos-utca 1/a. szám alatt. Szőke József nyomozóosztálybeli tőrzsőrmesterrel eladó Pinczés-féle Btk. I. és II. kötet 15 P, Ridegh-féle Nyomozástan 5 P, Törvények és rendeletek 5 P, Közúti balesetek c. könyv 1 P és Cs. 15. Lov. utasítás 50 f. Venni szándékozók írjanak Szőke tőrzsőrmesternek Husztra.

SZEMÉLYI HIREK.

Új szakasziparancsnokok. A pécsi IV. kerületben: *Bercsenyi Vince, Lugosfalvi István és Kiss József* I. alhadnagyok.

Új őrsparancsnokok. A székesfehérvári II. kerületben: *Barcza Sándor és Fábian József* I. tiszthelyettesek, a szombathelyi III. kerületben: *Magasházi Pál, Tóth Lajos III.* és *Süveges Sándor* tiszthelyettesek, a szegedi V. kerületben: *Kovács István* I. tiszthelyettes őrsparancsnokká, továbbá a székesfehérvári II. kerületben: *Horváth József III., Tóth József, Rácz Ferenc I., Bodor Mihály, Adám Jenő*, a szombathelyi III. kerületben: *Percz János, Mogyorósi Imre, Szalai Sándor III., Horváth Antal IV., Szalai Mihály*, a szegedi V. kerületben: *Székely Imre, Borács József, Zoltán István és Bognár Ferenc* I. v. tőrzsőrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká, *Fonnyadt János* szombathelyi III. kerületbeli tiszthelyettes pedig *alcsoportvezetővé* kinevezettek.

Házasságot kötöttek. A székesfehérvári II. kerületben: *Párizs György* tőrzsőrmester *Németh Rozáliával* Ivánban, *Bognár Márton* I. tőrzsőrmester *Csizmazia Juliannával* Lovászpatonán, *Biharszegi György* tőrzsőrmester v. *Vas Máriával* Jánosházán, a szombathelyi III. kerületben: *Mohácsi Ferenc* szv. tiszthelyettes *Tunghy Anna-Julianával* Sárovaron, *Kovács István* I. tőrzsőrmester *Molnár Annával* Ogyallán, a pécsi IV. kerületben: *Győrfi János* őrmester *Faggyas Juliannával* Somogyzóban, *Illés István* tiszthelyettes *Freund Annával* Veszprémben, *Tihanyi Imre* tőrzsőrmester v. *Nagy Irénnel* Berzencén, *Németh Sándor* II. tőrzsőrmester v.

Ha petroleummal világít

Aladdin

lámpát vegyen!

125 gyertyalényes kezelésmentes, lágyfehér világítás. Régi lámpáját átalakítjuk
Ismertetőt díjmentesen küld:

Aladdin RT. Budapest, VII., Nyár-u. 7.

Új és újjáépített ÍRÓGÉPEK legolcsóbban, kedvező hordozható és irodai fizetési feltételekkel írj. Horváth Lászlónál, Budapest, VII., Wesselényi-u. 49. Telefon: 131-632.

ELŐLEGNELKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től
EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 28-tól

Fotelágak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehéreművésznak, ruhaszövetek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosnád Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz. A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

KAUFMANA. ÉS TÁRSAI BUDAPEST, II., Margit-kr. 52. Telefon: 167-097.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagy raktára. Arjegyeket ingyen és bérmentve küldünk. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról cégünk régi jó hírneve keszkeedik.

mester **Joós Emmával** Uraiujfalun, a szegedi V. kerületben: **Vörös Mátyás** csendőr **Istvánffy Anna-Matildával** Szegeden, **Dombrádi Imre** őrmester **Szuromi Margittal** Körösladányban, a debreceni VI. kerületben: **Mogyorósi Menyhért** törzsőrmester **Nagy Erzsébettel** Nyirgelsén, **Berki Kálmán** törzsőrmester **Tóth Terézia-Juliannával** Turkevén, a miskolci VII. kerületben: **Szedő János** törzsőrmester **Loj Karolával** Szilvásváradon, **Almás István** őrmester **Bodó Ilonával** Sárrétudvarin.

Született: vitéz **Biró József** százados feleségének **József-Mihály** fia, **Bertényi Jenő** főhadnagy feleségének **Attila-Csaba-László** fia, továbbá a budapesti I. kerületben: **Bankó József** törzsőrmester feleségének **Erzsébet** leánya, **Székely Ferenc** tiszthelyettes feleségének **Kornélia-Piroska-Erzsébet** leánya, **Geresdi István** tiszthelyettes feleségének **István** fia, **Lassu András** tiszthelyettes feleségének **Miklós-Géza** fia, **Fülöp-pusztai Pupos Imre** tiszthelyettes feleségének **László-Miklós-Imre** fia, a székesfehérvári II. kerületben: **Nevesi Gábor** törzsőrmester feleségének **Anna** leánya, **Nemes Lajos** törzsőrmester v. feleségének **Lajos-Kornél** fia, **Szamos József** törzsőrmester feleségének **István** fia, a szombathelyi III. kerületben: **László Gábor** őrmester feleségének **Jenő-Endre** fia, **Kovács János** III. törzsőrmester feleségének **Ilona-Mária** leánya, a pécsi IV. kerületben: **Horgos György** törzsőrmester feleségének **Árpád-György** fia, **Oláh József** törzsőrmester feleségének **György-József** fia, **Gellai Vince** tiszthelyettes feleségének **Imre-Jenő** fia, **Varga Domokos** törzsőrmester feleségének **Attila** fia, a szegedi V. kerületben: **Gál István** I. tiszthelyettes feleségének **István** fia, **Tornya Alajos** tiszthelyettes feleségének **Éva-Katalin** leánya, **Füzesi Márton** tiszthelyettes feleségének **Etelka-Mária** leánya, **Tari Kálmán** törzsőrmester feleségének **Éva-Ilona** leánya, **Tihanyi József** I. törzsőrmester feleségének **Terézia-Piroska** leánya, **Gergely Béla** törzsőrmester feleségének **Mária-Jolán** leánya, **Gálfi Lajos** törzsőrmester feleségének **István** fia, **Bánhidi György** törzsőrmester v. feleségének **Katalin-Julianna** leánya, a miskolci VII. kerületben: **Labancz József** törzsőrmester v. feleségének **Margit-Ilona** leánya, **Simon Benedek** őrmester feleségének **Anna-Erzsébet** leánya, **Zombory István** tiszthelyettes feleségének **Tibor-Zoltán** fia, **Nagy Imre** törzsőrmester feleségének **Katalin** leánya, **Kerekes Mihály** törzsőrmester feleségének **Irén-Franciska** leánya.

Halálozás. **Dudás István** ny. áll. tiszthelyettes **Békásmogyeren**, **Pócsi Sándor** törzsőrmester **Irén leánya** **Gyulán**, **Varga Pál** ny. áll. törzsőrmester **Budapesten**, **Greksa András** ny. áll. törzsőrmester **Budapesten**, **Németh Mózes** ny. áll.

tiszthelyettes **Kisteleken**, **Ignác Károly** ny. áll. törzsőrmester **Kápolnán** meghalt.

Kovács Lajos volt csendőrőrmester, **Sümege**, állami gimnázium, kéri azokat a volt bajtársait, akik 1916 augusztus 27-én este a román betöréskor vele együtt voltak a Magyarbodzakraszna szorosban, közölgjék vele címüket. Ezek közül **Baranyai Lajos** és **Németh József** volt csendőrőrmesterek nevére emlékszik, akiket szintén kér, hogy írják meg címüket.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási a társaságunknak és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára, lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan, vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni.

Közlemények különlenyomatait a nyomda a velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

SCHMIDT M. BUDAPEST, VIII., VAS-UTCA 5.

Szilgyártó, nyerges, bőrdoboz.

Készít, kocsizó és lovagló szerszámokat, bőrdoboz és finom bőrdobozokat, vadász és sportcikkeket.

DÓCZY DEZSŐ

irodagépjavitó üzeme
számológép specialista

BUDAPEST, V., Bálvány-u. 3. Tel. 183-787.

Új és használt írógépek raktáron. Csendőrség tagjainak 10% engedmény.

NŐI RUHÁK és KABÁTOK

készen, szalon kivitelben ó havi hitelre is

Árvai József-cégnél,

BUDAPEST, VIII., SZENTKIRÁLYI-UTCA 1/b. Távbesz.: 140-655.

Baross-szövetség ezüst érmével kitüntetve.

Autó, motorkerékpár, accumulator,
villamosberendezések javítása,
gyertyák, irányjelzők, fényszórók,
stb mindez raktáron, legolcsóbban

HADAMCSIK
SZABADSÁG-TÉR 7.
(Nemzeti Bank főbejáratával szemben.)

BŐR, CIPŐ és CSIZMAFELSŐRÉSZEK,
valamint kellékek legolcsóbb beszerzési forrása

NÉMETH JÁNOS

bőrkereskedő és felsőrészkészítő

BUDAPEST, VII., Vesselényi-u. 17.

Gör Nagy Illés

CSŐ és FÉMBUTOR ÜZEME

Budapest, X., Ceglédi-u. 15. távb.: 348-193.

AZ **ETERNA**-ÓRA

olyan mint a katona,
teljesen megbízható,
pontos és kitartó!
Világmárka 1856 óta.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a Csendőrlexikon rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Legkisebb előfizetési idő: félév.

A pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekkaszámájára befizetni.

Jogos viselő. A bolgár háborús emlékérem igénylésének határideje 1938 december 31-én lejárt. Nem szerzhető már meg az osztrák háborús emlékérem sem.

Remény. 1. A 18. életév betöltése után jelentkezhetik, ha a vármegyei katonai parancsnokságtól korengedélyt kap. A honvédelemről szóló 1939. évi II. törvényeikk 31. §. szerint a besorozott a csendőrséghez is kérheti beosztását, ahonnan azonban a szolgálati idő letelte után éppúgy tartalékállományba kerül, mint a honvédségnél. A csendőrség tényleges állományába ezek közül csak azt veszik át, aki jelentkezik és megfelel. Egyebekben érdeklődjék majd bevonulása után. Most még korai. 2. Előjegyeztük.

Felvidék. Olvassa el lapunk folyó évi 13. számának 464. oldalán „Arad” jeligés üzenetünket.

Pelsőei őrs. Későn jött.

Bagaméri őrsöt kérjük, értesítse alkalmilag Tasnádi Dániel ny. áll. őrmestert, hogy a nyugállományú legénység részére évi előfizetési díj 10 pengő, amit négy részletben is elfogadunk.

G. I. Kerekegyháza. 1. Pótoltuk. 2. Tanulságos nyomozások leírását mindig szívesen fogadjuk s ha megfelel, hozzuk is sorjában. Ne tartsa vissza az, hogy az előbbit még nem közölhetjük. A tanulságosabbak hamarabb is sorra kerülhetnek.

Sűrű erdő. Utána néztünk, folyamatban van. Valószínű, még ebben az évben értesítik.

Egyetértés. Mínt hogy az örökösödési illetéket egyszer már megfizették, a közösség megszüntetéséért csak telegkönyvi átírási illetéket kell fizetniök. A községi jegyzőnél a részleteket megtudják.

Csendőrnnyugdíjas kereskedő. Ha 1934. január 1. után ment nyugdíjba, a kért cölra nyugdíjelölöget kérhet a B. M. úrtól, feltéve, hogy nyugdíját semmiféle tartozás nem terheli.

Léva. 1. Egészen természetes, hogy a Szut. 312. pontjának 6. alpontja alapján a szokásos büntetést is el kell fogni abban az esetben, ha büntett miatti szabadságvesztés büntetésének kiállása óta 10 év még nem telt el. Ebben az esetben ugyaéris a Szut. hivatkozott pontja szempontjából rovott előéletűnek tekintendő. 2. A horogkereszt ősi vallásos díszítmény. Sok nép ősi emlékein fellelhető. Már a kőkorszakbeli ember is díszítette vele edényeit és barlangja falát. Újabban a német birodalom hivatalos jelvénye. 3. A képről a kéziratok alatt szölünk. 4. A címekeket előjegyeztük.

Szirák. Az előleg felhasználását hiteles számlákkal igazolhatja.

Matyi. Vitéz Demény Elemér őrnagy címe: Budapest, I., Bőszörményi-út 21.

Sarkantyú. Sorozáskor kérheti az állami méntelephez való beosztását. Ha a vármegyei katonai parancsnokságtól kor-

M i s k o l c:

Szekszárd:

Órák

arany, ezüst, ékszerek, ajándéktárgyak szükségletünket szerezzük be
NAGY ALBERT óras és ékszerész
Miskolc, Zsolcai-kapu
Kedvező fizetési feltételek!

BÚTORT

A KESZÍTŐTŐL VÁSÁROLUNK!!!
A legegyszerűbbtől a legkiválóbb
kivitelig — Megbízható minőségben — Kedvező fizetési feltételek mellett —
Megrendelésre fery után is.
Laskó Károly asztalos üzeme és bútortárára
Szekszárd, Széchenyi-utca 11.

Az összes rendszerű új és újjáépített

IRÓGÉPEK

Állandóan raktáron

A m. kir. csendőrség szállítója
KEDVEZŐ RÉSZLET FIZETÉS

KERTÉSZ IMRE

TURUL IRÓGÉPVÁLLALATA

MISKOLC, Széchenyi-u. 56.

ÓRA ARANY ÉKSZER

DISZTÁRGYAK AJÁNDÉKOK. BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSUNK
TÓTH JÁNOS, SEKESZÁRD
KASZINÓBAZÁR. — KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Kerékpár

minden lapta, kedvező részletfizetésre is.

HUSKA VILMOS UTÓDA SZLABODA ISTVÁN

FEGYVER, LŐSZER és SPORTÁRÚ SZAKÜZLETÉBEN

MISKOLC

SZÉCHENYI-UTCA 64. SZ.

Kerékpárok, Autó és motorkerékpár javító üzem.

Motorkerékpárok,

Alkatrészek

RENDÁS SEKESZÁRD, Széchenyi-u. 29.

Puch, Méray-Puch
Körzetképviselő

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

FELVIDÉKI ŐRSÖK FIGYELMÉBE!

Polgári és egyenruhát megbízható minőségben és kivitelben mértékután, egyenruházati cikkeket vásároljunk

KOSZORU IMRÉ-nél

A M KIR. CSENDŐRSÉG SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓJÁNÁL

SZEKESZÁRD, Alkotmány-utca 18. sz.

Izléses átalakítások, külön zubbony — gallérok is kaphatók!
PÓSTAI SZÉTKÜLDÉS. KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

engedélyt kap, hamarabb is jelentkezhetik. Bővebb felvilágosításért forduljon az illetékes járási vagy vármegyei katonai parancsnoksághoz.

Nyug. alhadnagy 6423. Nyugállományú katonai s így csendőr egyének is kötelesek egyházi adót fizetni. Olvassa el erre nézve lapunk 1938. évi 3. számának 105. oldalán „K. I. Gyula” jeligés üzenetünket is.

1933/34. 1. Kár azon tünődni, hogy Önnel együtt azok is előléptek, akik egy évvel később végezték az iskolát. Az előléptetés ítemének szabályozása sok mindentől függ, a kérdéses esetben a jelzett rendfokozatbeli hiány volt az ok. Ezzel Önt semmiféle sérelem nem érte, mert a szabály szerint lépett elő, aminek mindenki csak örülhet. **2.** Keresse meg lapunkban Lendvai Zsigmond fiait hirdetését. **3.** Az 1939. évi 7. számú Cs. K.-ben megtalálja.

B. A. Komárom. A szakszolgálatos törzsőrmesterek nőülése százalékos korlátozás alá esik.

Cs. K. Karád. Engedélyezett politikai pártgyűlés megtartható akkor is, ha hatósági személy nem jelenik meg. A kivézenyelt járőr jól teszi azonban, ha ezt a körülményt — t. i., hogy hatósági megbízott nem jelent meg — a helyszínéről távbeszélőn bejelenti a főszolgabírónak.

Szentes. A Bobály név sláv. A **Mátó** név a jó magyar **Máté** elferdítéséből keletkezett, könnyen segíthet rajta.

Ipoly. A kérdezettek százalékos korlátozás alá esnek.

Jászó. Ha gyomorbeteg, felmentést kérhet. Egyébként olvassa el a Cs.—20. Határozványok 4. pontját és a folyó évi 16. számunk 577. oldalán „Magashegy” jeligés üzenetünket, mely nagyrészt az Ön esetére is vonatkozik.

Angyalvár. 1. Hogyne kellene átadnia, hiszen feljebbvalója. Gondolja csak el, mi lenne, ha megtagadná. Ön sem gondolja ezt komolyan. **2.** Szabadságra utazásnál a poggyászáért polgári díjszabás szerint kell fizetnie. **3.** Tartsa ott, ahol az őrsparancsnok elrendeli. **4—9.** kérdéseire: már üzentük egyszer, hogy a parancsnok azt parancsolja meg, amit akar. Azért 5 felelős, az alárendelt viszont a parancs kifogástalan teljesítéséért. Olvassa alaposan át a Szolg. Szab. I. R. 12. §-át. **10.** A Szut. 578. pontja szerint a havi 24 órás eltávozást az őrsparancsnok engedélye alapján két részletben is igénybe veheti.

Órhegyi. Kérdés, hogy az újonnan felállított, még nagy nehézségekkel küzdő közzgazdálkodás képes-e erre? Ezt mi innen nem tudhatjuk. Ha intézkedés szükséges, forduljanak a szárnyparancsnoksághoz.

Celldömölk. Jelentse szolgálati úton a kerületi parancsnoksághoz és kérjen döntést.

Lakósa. Ha nem úgy állapodtak meg, hogy minden megkezdett hónap egésznek számít, vagy hogy a tiszteletdíjat a tanítási időre való tekintet nélkül 10 hónapra kell fizetni, akkor Önnek van igazsága. Ily esetben is meg kell azonban fizetnie a megkezdett hónap napjaira eső hányadot, ha tehát június 6-ig tartott az oktatás, akkor 6 napot. Ez a kereset is adó alá esik. A tiszta haszon 5%-ában állapítják ezt meg.

Dunamenti. A közjegyző által feiszámítható díjak táblázatát a polgári bíróságnál megtekintheti. Ez a díj az Ön esetére vonatkoztatva, vagyis 5000 pengőn felül 2%.

19036. A következő iskola előreláthatólag 1940. februárjában kezdődik. A kivételesen előléptetett tiszthelyettesekre is vonatkozik a fizetési fokozatokba való előmozdítás. Válaszunk a többi kérdésére: még bizonytalan dolgok ezek.

Endrőd. Kb. a folyó év vége felé kerülnek be. Hogy milyen kihatása lesz betegségének a jövőjére, azt nem tudhatjuk. Reméljük, hogy teljesen meggyógyul. Legyen türelmes!

1903. Illetékes helyeken elintéztett ügyekbe nem avatkozhatunk. Az orvoslás keresése jogában áll.

Pacsa. 1. Olvassa el a „G. I. Kerekegyháza” jeligés üzenetünket. **2.** Az ügyvédnek joga volt rá. Meg kellett volna előznie. **3.** Bizonyára meg van az oka. Várjon türelemmel. **4.** Változtatás általában nincs. Olvassa el „1933/34.” jelige alatti üzenetünket.

Sz. K. 1. A változást előjegyeztük. **2.** Folyamatban levő ügy, várjon türelemmel.

Özv. N. M.-né, Kistelek. Az emlékbizottság csak hősi halott, illetve szolgálatban elesett bajtársak részére állíthat emlékművet.

V. G. P. Huszt. Szívesen adtuk s örvendünk, hogy így megbecsüli.

Mura partja. Visszamenőleges különbözetre igénye nincs, mert az 1934. IV. 5-én kelt 15,316/eln. VII. c. 1934. számú ren-

FORBÁTH és RÉVÉSZ
 PATRIA svájci mesterműű óca 4 kg. súlyban,
 HUNGARIA és RHEINMETALL
 hordozható frógépek tökéletes kivitelben messzemenő jótállással.
FORBÁTH és RÉVÉSZ
 Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219
 A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetés feltételek.

Újrendszerű bútorhitel!
 Lakását berendezheti bútorral, szönyeggel minden csendőr
ELŐLEG NÉLKÜL
harminc egyenlő havi részletre,
 vagyis minden P 100.— után 3.33 pengő havi részletre.
 Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.
KARDOS TESTVÉREK
 Budapest, VII., Wesselényi-u. 18. Kazinczy-u. mellett.

HORÁK SIMON
 PAPIRKÉPKERET (PASSEPARTOUT) MŰINTÉZET
 Rákóczi-út 8/b. Dohány-utca 5/a.
 Vidéki megrendelések pontos és gyors ellátására.
 Fényképkartonok mindentéle kivitelben és árban kaphatók.

Borsay János fényképész műterme
 VI., KIRÁLY-U. 72. ● TELEFON: 110-617.
 A BUDAPESTI HELYŐRSÉG FÉNYKÉPÉSZÉ.
 MŰVÉSZI MUNKA ● SZOLID ÁRAK.

Capavo örökéletű klóplli, függöny, ágy, asztalterítő.
 MODERN I ELEGÁNS I HÁZILAG MOSHATÓ I
 Minden mérethez kapható! **GYÁRTJA:**
VORSTEHER C.A. és PÁL
 BUDAPEST, IV. ker., ANKERKÖZ 1-3. sz.
 Csak a **Capavo** piros pecséttel valódi!

Bamberg Kálmán-né
 afrik, szőr és kárptos kellékek
 Budapest, VI., Hajós-utca 20. ● Telefon: 121-512.
 az Operaház közelében.

SCHMIDT GYULA
 EZÜSTÁRÚGYÁR udvari szállító,
 Budapest, VII., Nyár-utca 13. Telefon: 140-135.
 Alapítva 1882. A m. kir. Honvédség szállítója.

delet értelmében az 1925-ös toborzású törzsőrmestereknek magasabb hadiszold-fokozatba való besorolása csak a később előléptetésre kerülő rangtársaikkal együtt történhetett. Ez a toborzási évfolyam tulajdonképpen csak 1935 november 1-én jutott előléptetési sorba.

Fizetési fokozat. Olvassa el a „Mura partja“ jeligés üzenetünket.

Hármas Körös. Visszaténylegesítése napjával azonnal a 2. haviszold és csendőrségi pótdíj-fokozatba kerül, mert erre az 1934. évi IV. 5-én kelt 15.316/eln. VII. c. 1939. számú rendelet 1. pontja értelmében már igényt szerzett. Az 1. fokozatba való besorolásra ténylegesítése napjától, ha pedig az nem május vagy november 1-ére esik, a legközelebbi május vagy november 1-étől számított 3 év múlva lesz igénye.

Mindent vissza. Rövidesen tisztázzák, addig várni kell.

Tisztán látni. Ehhez az összes körülményeket ismernünk kellene. De akkor is a kivizsgálás alapján előljárási hivatottak dönteni. Lehetségesnek tartjuk, hogy a közölt ok akadályt képezhet, de játszódhatnak közre olyan nyomós okok is, melyek az engedélyezést lehetővé teszik. Az első azonban a névreiratás legyen.

Ny. I., Tata. A cs. és kir. 5. gyalogezred irattára megszállt területen maradt.

Ungvár. 1. Először várja meg, hogy ténylegesítsék. A bérbeadásnak akadályát nincs. 2. Záróra meghosszabítás címén a vendéglős belépődíját nem szedhet.

Vitatkozás. Tyúktojást nyílt árusítási üzletben, piacon (vásárcsarnokban) és vásáron tíz darabon felül csak súly

szerint szabad eladni. Ennek megszegése a 680/1936. számú M. E. rendelet 1. §-ába ütköző, a járásbíróshoz utalt kihágás, Magánháznál való eladásnál ez a tilalom tehát nem áll fenn.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

S. F. Keszthely. Csak igen jó verset közölhetünk. Ez nem ilyen.

F. G. tíz., Kassa. Derék magyar ember írta ezt a verset is, de nem úgy, hogy közölhetnénk.

Makár. Tárgyánál fogva nem a lapunkba való. Annyi írni való akad a csendőr szolgálatából, életéből. Válasszon abból. Előbbi írásaira: türelem, sok vár sorára. Képeinek beállítására mesterkéltséget, merev. Hiányzik belőlük az élet. A gépe különben jó s bizonyára fog nekünk jobb képeket is küldeni.

B. Á. Hódmezővásárhely. Nagy tudás és tapasztalat kell ahhoz, hogy ilyen fontos kérdéshez hasznothajtóan hozzászólhasson valaki. Szép, hogy megkísérelte, de még nem sikerült.

Léva. A kép fele vakító napsütés, fele sötét árnyék, a közepén pedig a gépbe néző pihenő járőr. Szébb környezet, jobb megvilágítás és természetesebb helyzet kellett volna. Ezt keresse s akkor lesz közölni való képe is.

Borvív, 1905. Helyesen jár el. Az írást nem közölhetjük.

33.333. Alkalmilag felhasználjuk.

T. I., Ungvár. Nem muszáj minden áron verset írni annak, aki próbacsendőr lesz. Inkább olvasson, ha ideje van rá. Ezzel tanul és örömet szerez magának, de nekünk is. Verseit hajlandók vagyunk még az egyszer elfelejteni.

50 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ CÉG

MÁRER

UTÓDA

egyenruházati intézete

BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 9. TEL.: 139-528.

Mindenemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

SZAKKÉPZETT EGYENRUHASZABÓSÁG

Rheinmetall írógépek

**STRUBE
REZSÓNÉL**

BUDAPEST, VI. ker.,

Vilmos cs.-út 15/a.

TÁVBESZÉLŐ: 114-142

A magy. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

*A mindig
üzletes kávét!*

Fényképezőgép

6 havi részletre

**ÁRJEGYZÉKEMET
díjmentesen küldöm.**

HATSCHEK EMIL

Budapest, VI., Andrássy-út 13.

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. —

(26)

Írja a Békésvár és Környéke, hogy megérkeztek a balneológusok (zárjelbe tette: fürdészek, bányaszakértők), méricskéltek, környékezték a forrást, különös műszerekkel tapicskáltak a sarban, szitkozódtak, mert egynémelyike belefeküdt az iszapba és alig tudott kikecmeregni. Fényképezték a vízömlést, tanakodtak és érdekes szavakat hajigáltak a levegőbe, miket Laji bátyám eddigi életében sosem hallott. Mert Laji bátyám is ott volt a báméskodók közt, sőt mikor már a nép betelt a nézessel, egyedül csak maga állt a gáton, vagy az urak között, azonban inkognitóban, a világért fel nem fedte volna, hogy a forrás a nevének álló telken van, hogy jogot formál hozzá.

És a legérdekesebb az, hogy erről a Békésvár és Környéke sem írt, senkinek nem jutott eddig az eszébe, hogy a csodaforrás magántulajdon és hogy és miként keletkezett. Mert az első napokban valósággal elbűjt kend a házbán, a hideg rázta, vacogott a foga napokon át, mert meghűlt volt kend, de nagyjából a félelemtől vacogott a foga, mert úgy vélte, hogy újra bünbe sodorta Vak Miska meséje. Tán felelősségre is vonják az okozott károkért, ha kitudódik, hogy kend kezdte ki a föld húsát és innen jött a baj.

Pár nap múlva aztán már kisettenkedett az udvarra, kibámult a kerítésen az utcára, látta a felfordult falut és hallotta, hogy katonaság volt itt és már el is marsolt a vashalmi gátak tájáról.

Éles gyerekhang visított feléje. A kis Hévízi Pinke szaladt végig az utcán, a hóna alatt csomó Békésvár és Környékével és kiabálta, hogy nyolc krajcár az ujság, amibe minden benne van. A kis Pinke ott szaladt el a kerítés mellett. Rászólt, hogy jöjjön be. A gyerek bejött és maga kért tőle egy ujságot, de hitelbe, mert akkor már egy huncut petákja se volt magának kedves Laji bátyám. Pinke nagy-

nehezen rálett a vásárra, különösen mikor kijelentette Laji bátyám, hogy tíz krajcárt fizet a lapért, ha majd pénze lesz.

Szorongva kezdett hozzá az ujság olvasásához. Minden betűjét elolvasta és megvilágosodott az elméje. Nyert ügye van, ha az úgy van, ahogy a főszerkesztő úr írja: „valamiféle csodálatos hatású gyógyvízzel ajándékozta meg községünket a sors“!...

Mégse üti agyon Vak Miskát, mint előjáróban a vizi-tragédia után gondolta.

Egyszóval a balneológusok lejöttek Pestről és maga ott lábatlankodott köztük. Nagy haresabajuszú, nyilván a főlógus, vagdosta a sok idegen szót. Azt mondta, hogy szén-savas alkáliák! Rádiumaktív! Intenzív kénhidrogének! Nátrium van benne bőven! Meg azt is mondta, hogy szabad szén-sav kevés van benne! De ezzel szemben van benne jócskán glaubersó és keserűs.

Summa summárum, egy hordó vizet indítottak útnak Pestre, hogy végleges vegyelemzést kapjon a csodaforrás vizé.

— A forrás aktivitását — fejezte be szakvéleményét a főlógus az utolsó napon — jelen pillanatban cirka kétszázötven esztendőre becsülöm, háromszázra, mondjuk!... De ennél többre semmiesetre sem, majd meglátjátok!... De ez is roppant nagy idő, úgyhogy nagyszerű vállalkozás jöhet létre, a község világfürdőt teremthet itt... Remélem is, hogy lesz esze és kihasználja a lehetőségeket!

A község!

Laji bátyám nyelt egy nagyot. Hát nem látják ezek az urak, hogy be van kerítve a forrás? Bár az ár sok karót ki-döntött, de mégis szabályosan látható a körülhatárolt nagy négyeszőg, melynek közepén bugyog a forrás.

— A legelső teendő volna — folytatta a haresabajuszú — a kutat lefojtani, megrendelni a zárógépeket, kútházat építeni!... Na gyereink urak a községhez!... De nem tűnt fel nektek, hogy a községitől eljártóság vajmi keveset érdeklődik a dolgok iránt?!... Nem tudom, micsoda társaság vezet itt?!... Hej, hej, ez a tipikus magyar falu!

Laji bátyám ekkor előlépett, levette a kalapját.

— Uraim, ehhez a forráshoz semmi közö a községnek!... A teleknek a tulajdonosa én vagyok!... Láthatik a nagyságos urak, hogy körül van kerítve!...

A főszerkesztő megállt, erre megálltak az alszakértők is és jól megnézték Laji bátyám nyulánk alakját, mintha eddig nem látták volna. Hiszen látni látták, csak nem vették észre.

— Hogy ez a magáé? — hűlt el a haresabajuszú.

De elhűlt a többi is. Visszanéztek a zuhogó forrásra, aztán magára, mintha összemérték volna kettejükét és szemekben kérdések áporodtak, hát ez hogy lehet, hogy ez nagyon érdekes, mért nem szólt eddig bátyámuram, vagy ecesmúram, hol volt, hol volt!

A fő balneológus kétfelé tekerte lengő bajuszát.

— Persze, maga, izé... hogy is hívják magát!

ÍRÓGÉP

bármily rendszerű új és újjáépített. Alkatrészek. — Speciális javítóesem. Kedvezményes fizetési feltételek. A csendőrség tagjainak árendemény
SZLOBODA JÓZSEF és FIA, Nagykanizsa
Fő-út 8. Telefon: 603.

Az összes rendszerű

ÍRÓGÉPEK

ALKATRÉSZEK

Szakemberrel javító üzem.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

HORVÁTH MIKLÓS-nál
írógép műszerész

ZALAEGERSZÉG

A postáva' szemben.

KERÉKPÁR-, motorkerékpár alkatrészek. **ÍRÓGÉP**, bármily rendszerű. **VÁRROGÉP**-működésűket szeressük be

KÁPLÁR JÓZSEF SZOLNOK,
szaküzletében Baross-u. 31.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek!

Varga Sándor

KERÉKPÁR RAKTÁRA ÉS JAVÍTÓÜZEME,

BEREGSZÁSZ, Árpád-utca 4.

ZSEBLÁMPA ELEMÉK.

Komárom:

Cordatic autógumi, kerékpárok, motorkerékpárok, írógépek körzetképviselése

Kedvező fizetési feltételek!

Mórocz Péter

Komárom, Nádor-u. 15.

Telefon: 44. • Műszaki, rádió és villamosság szaküzletében

CIKTA
KOMÁROM

A felvidék legnagyobb és legolcsóbb cipő és harisnya beszerzési forrása

Lábapálási osztály, harisnya javítás, cipő javítás.

— Vári Lajos becsületos nevem!

— Vári Lajos!... Persze maga nem tudja, ugyi, hogy micsoda nagy vagyona lett magának egyszerre?... Gratulállok!... Csak ki kell használni, de azonnal!... Akad erre tőke, ha kell, milliók... De menjünk és így menetközben beszélgetünk!... Atterembúróját, nem is hittem, hogy egyszerre a környék leggazdagabb emberével sétálok!... Tudja maga, mit ér ez a forrás?

— Nem vagyok benne hivatalos, nagyságos uram!

Az al-lógusok ráncigálni kezdtek Laji bátyám kabátja szegélyét. Fújnak, szörnnyülködtek, sipítottak és összecsesorított szájjal sugdostak valamit kend felé. Egynemelyik rákveres lett és Laji bátyám sehogyse értette a környül állást. Azt sottogták Laji bátyám felé, hogy méltóságos úrnak szögegezze a fő-balneológus urat. De ezt nem tudta felfogni, nem értette meg, hogy mit sottognak a kézellenzős szájak.

— Hát fiam! — állt meg a természetes nagybajuszu úr és visszazélt a csodaforrásra értékmérő szemekkel. — Ez a forrás az én szerény véleményem szerint, testvérek közt is megér ebben a vad állapotában kétszáz ezer forintot!...

— Hehehe... tekintetes úr! — röhögött Laji bátyám.

A csoport pedig szörnnyülködött lekonyított fejjel, egymásbafordult tekintettel, hogy mármeg tekintetes! és úgy rángatták a kabátját, hogy majd hanyattesett kend. Végre a méltóságos úr észrevette a nagy száj- és kabáthúzásokat, elmosolyodott.

— Hagyja barátom!... Menjünk!... Azok attól félnek, hogy mellbe verem magát, mert nem szólít méltóságos úrnak!... Szóltson csak úgy, ahogy magának jobban esik... Igen, hát hol is hagytuk el?... Ez a forrás sokat ér.

Mentek a falu felé. Laji bátyám kicsit elszégyelte magát, hogy rosszul titulálta a méltóságos urat, de nem szophatta az ujjából a sarzsiját. (Mert akkortájt, ugyi Laji bátyám, kevés méltóságos úr járkált még ebben a világban, több volt a tekintetes, meg a nagyságos, de most ezen levelemben megírom kendeknek, hogy máma ez fordítva van! Úgy-hogy alig lehet máma valami előkelő, vagy jóvágású tekintetes úrral találkozni!)

A méltóságos úr beszélt, maga ott haladt a balján a méltóságos úrnak és nemigen értette, mit beszél. Kétszáz ezer

forint! Tán nincs is annyi pénz ezen a világon! Hiszen a helybéli Népbanknak midőssze ötvenezer korona alaptőkéje van és az igazgató fogaton jár, a tisztviselő urak pedig mindannyian aranyfoguak és számottevő urak a községben. A Népbank sok embert tart el, pénzközpont, mégis ötvenezer pengőt ér csak és most ehunni, ez a bűdös víz a telken négyezer annyit ér! Szénhidrátok, rádiumaktív, meg a jó-fene tudja, milyen szavakat hord össze a méltóságos úr!

Beérték a faluba. Az urak bementek a községházára, Laji bátyám kintmaradt dagadt mellel. Egy fejjel magasabb lett. Elvágott a szeme a kútúrók irányába, felnevetett. A német atyafiak két hónapja, hogy fúrnak, már száz méteren járnak a mélyben, de víz eddig a napig még nem jelentkezett. Azt beszélék, hogy nem is fog jelentkezni.

A méltóságos úrnek nem sokára kijötték a falu házárol. A nagy úr felírta a Laji bátyám címét és megígérte neki, hogy segítségére lesz, amennyiben ideje engedi, figyelemmel kíséri a továbbiakat.

— Lehet itt még világhíres fürdőhely is, barátom!

Rázta a kezét kendnek és a következőket csak félvállról említette meg:

— Ami pedig a költségeinket illeti, majd intézkedik Vári uram!... Költségeink eddig mindössze hatszázheven korona nyolevánhét fillért tesznek ki... Ebben minden benne van, kivéve annak a kis hordó víznek a vegyelemzési költségeit, melyet Pestnek indítottunk útnak, hogy az állami vegyvizsgáló intézet pontosan megállapítsa a víz összetételét.

Laji bátyám csuklott egy nagyot és kiejtette a száján:

— Méltóságos uram... hehehe... én nem hívtam az urakat!

— Nem is kell minket hívni ilyen esetekben!... Ilyenkor mi hívás nélkül is házhoz megyünk!... Minket az állam küld a saját költségén, csak éppenhogy a tulajdonosnak felszámítja később!... Ebben az esetben a község nem vállalja a költségek megtérítését, mert aszongya, hogy nem az övé a forrás, azt a részt eladta magának!... Így tehát maga fizeti majd meg!... De annyit mondok, hogy bár nekem kellene megfizetni! Na Isten áldja meg barátom!

(Folytatjuk.)

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szíjzatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

BÉLYEGZŐK,

Vásároljunk
Fényképezőgépet,
Fotócikket, szemüveget,

kámérát, zseblómpát

BODA

FOTÓ, OPTIKA SPECIÁLIS SZAKÜZLETÉBEN
BUDAPEST, V., BERLINI-TÉR 6.
(Nyugati p. u.) Tel.: 121-488.
Kedvező fizetési feltételek.

TÖLTŐTOLLÁT SZAKSZERŰEN JAVÍTJA
BACSIK FERENCZ üzeme,
BUDAPEST, VII., WESSELÉNYI-UTCA 24.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 haví gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

VÉSNÖKI MUNKÁK, ZOMÁNTÁBLÁK
KOVÁCS LAJOS
A M. KIR. CSENDŐRSÉG SZÁLLÍTÓJA
MAGYAR MUNKA
BUDAPEST, VII.,
KÁROLY-KRT. 7.
TELEFON: 136-200

Mezőgazdák Zuhatagkútja

Könnyen jár, sok vizet ad. — Rozsdamentesen is kapható. Arájanlatot küld:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

BUTOR bevásárlását bizalommal eszközölje
BERTALAN-né KERESZTYÉN BUTORSZALON-nál
A m. kir. csendőrség tagjai kedvelt, elismert bevásárló helye. **BUDAPEST,**
VIII., RÁKÓCZI-UT 82. I. EM.
Polgári és luxus kivitelű butorok készpénzárban kedvező fizetési feltételekkel.
Képes arájanlatot küldünk!

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István
Bpest, vi., Teréz-krt 4, Tel.: 118-194

Pályázatmegfejtés.

Beszéljen magyarul

c. pályázatunkra (14. számunkban közöltük) az alábbiak küldtek be jó megfejtést. Egyesek nehány, a mindennapi életben már szinte egészen átment kifejezést — természetesen s

talán egyedülinek találván — szóról-szóra fordítottak. Pl. azt a kifejezést: frászt kap, úgy gondolták helyesen mondani: egy pofont kap. Ebből is érzékelhető, mily szigorú vigyázattal kell ápolni drága nyelvünk tisztaságát. A közölt szöveg jó magyarsággal így hangzik:

Ne félj komám a szemlétlől, a Btk.-ról nekem sincs fogalmam. Az alhadnagy úr találompróbákat csinál és sokat beszélget. Vége lesz annak is, összesen félnap, aztán sétálhatsz. Most meg kapszold be a rádiót, csak ne győzőrd sokat azt a gépet és ne okoskodj vele, mert még a bementő is nyavalyatörést kap tőle.

A jutalmat — művészi terakotta csendőr-szobrot kapták: Takács Ferenc tiszthelyettes, Bodó Gáspár törzsszermester és Simon Menyhért őrmester.

Abafalvi Imre tőrm. (Ujkígyós), Almás István cső. (Pusztavacs), Apostol Lajos thts (Buzita), Áment Ferenc prb. cső. (Nagyszénás), Árnas János cső. (Gyömrő), Bacsonyi Jenő thts (Egyek), Balaton József thts (Szeged), Balaton Pál tőrm. (Füzesabony), Balog Ferenc őrm. (Piszke), Balogh Géza II. tőrm. (Kassa), Balogh István őrm. (Sarkad), Bardócz Árpád őrm. (Hódmezővásárhely-Központ), Bardócz Ernő őrm. (Szentendre), Bárány István thts (Debrecen), Benedek Lajos thts (Kemece), Bérzes József II. cső. (Miskole), Bérzes Lajos tőrm. v. (Harkányfürdő), Boda József cső. (Lőrinci), Boda József prb. cső. (Huszt), Bódai Lajos tőrm. (Bicske), Bódis János tőrm. (Szikszó), Bodó Gáspár tőrm. (Órdarma), Csapó Árpád prb. cső. (Bicske), Csetneki Antal cső. (Jóka), Csermely János cső. (Balatonszárszó), Csény László. prb. cső. (Nagyszénás), Csikai Mihály prb. cső. (Nagycsere), Dobó Ist-

ván cső. (Szolyva), E. Dürög János cső. (Királyháza), Farkasdy Lajos prb. cső. (Szekszárd), Fekete József I. őrm. (Lillafüred), Fürjes József thts (Mezőkövesd), Galambos Lajos tőrm. (Balatonszárszó), Gyárfás József thts (Bicske), Gyulai Tibor prb. cső. (Nagyereblyés), Hadnagy István őrm. (Szeghalom), Harmath Zsigmond őrm. (Jóka), Harsányi Pál cső. (Bicske), Horváth Ferenc III. tőrm. (Ujszék), Horváth József XVII. cső. (Lengyeltóti), Horváth Sándor őrm. (Szikszó), Hetényi János prb. cső. (Turjaremete), Illés Mihály tőrm. (Gát), Juhász Gábor cső. (Osillaghegy), Kecskés János őrm. (Erdőbénye), Kelemen András cső. (Nagykanizsa), vitéz Kertész János cső. (Törökzentmiklós), Kincses József cső. (Tompá), Kiss István IV. cső. (Kocsér), Kiss József cső. (Gyoma), Koczó József tőrm. (Gömörpanyit), Kosztolányi István cső. (Balatonszárszó), Kovács Gábor cső. (Egyek), M. Kovács Sándor őrm. (Ungvár), Kővári Lajos cső. (Ipolykeszi), Kövesdi Lukács cső. (Pécs), Kun Jenő thts (Debrecen), Lakatos Péter cső. (Jóka), Lakó thts (Szekszárd), Magyar Miklós tőrm. (Bpest), Marosi Lajos cső. (Gara), Mázsári Mihály cső. (Bihartorda), Mester József tőrm. (Miskole), Mester József prb. cső. (Szeghalom), Mészáros Gusztáv thts (Debrecen), Monostori Márton cső. (Budapest), Nagy Béla prb. cső. (Hosszuperesztég), Nagy György I. cső. (Zemplén), Nagy József I. prb. cső. (Abony), U. Nagy József thts (Hajdudorog), Nagy József cső. (Táp), Nagy József IV. őrm. (Devescer), Nagy Lajos II. tőrm. (Gárdony), Nagyvárad Béla őrm. (Doboz), Németh Ferenc cső. (Szaöl), Németh Imre cső. (Apácaszakállas), Németh Sándor II. tőrm. (Balatonlelle), Nyikos Lajos prb. cső. (Kisszállás), Orbán József I. thts (Hosszuperesztég), Ókrös Vince thts (Szeged), Óri Sándor őrm. (Balatonboglár), Ósz György cső. (Székesfehérvár), Perlaki Ferenc thts (Debrecen), Polgár József thts (Pécs), Rajna László őrm. (Ragály), Rózsahegy Ferenc cső. (Jóka), Rusai Pál cső. (Apácaszakállas), Sánta József tőrm. (Buzita), Sebestyén Péter tőrm. (Szeghalom), Simon Menyhért őrm. (Kisujszállás), Szabó Dénes cső. (Gárgony), Szabó Gyula I. cső. (Tiszafüred), Szabó Lajos I. tőrm. (Kassa), Szabó G. Lajos cső. (Sóskút), Szabó Lajos V. tőrm. (Budapest), Szathmári Antal tőrm. (Köbölkút), Szász Gábor cső. (Abony), Szécsényi Géza cső. (Kerepes), Szécsényi Imre thts (Dusnok), Székely János ny. thts (Szolnok), Székely Sándor őrm. (Alsódabas), Szép István cső. (Balatonboglár), Széplaki László cső. (Romhány), Szókis János prb. cső. (Hercegszántó), Szombathy Lajos őrm. (Battonya), Takács Ferenc thts (Kassa), Takács Gyula cső. (Karácsenyd), Tátrai István cső. (Cigánd), Tiszay László cső. (Lillafüred), Tóth Ferenc cső. (Biharnagybajom), Tóth József III. prb. cső. (Sóskút), Ujfalussy János tőrm. (Tárpa), Varga József cső. (Budai-út), Vass I. őrm. (Bicske), Vági Márton cső. (Nagykanizsa), Veres József alhg. (Budapest), Vincze György tőrm. (Lenti), Virág András őrm. (Kenderes), Virág József tőrm. (Tarnalesz).

Legjobb, legmegbízhatóbb beszerzési forrás

Női - Férfi - bébi fehérnemű és menyasszonyi kelengyékben

Mahunka Ferenc

V., Erzsébet-tér 2. Tel: 387-115.

KÖLTÖZKÖDÉST

helyben vidékre és külföldre zárt butorkocsival és teherautóval szakszerűen vállal

LEHRNER MÁTYÁS
SZÁLLITMÁNYOZÓ

BUDAPEST, V., Váci-út 6. Telefon: 112-167.

S z e g e d:

Vásároljunk „Nemzeti Takarékoság” könyvecskével,

150 elsőrangú cégnél 6 havi hitelre, s havonta egyszer, 1 helyen, az iró-dában fizetünk, Nincs felár, nincs kezelési költség!

A vásárláskor sem kell előleget adni. A könyvecske díjmentesen kapható SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 5. szám alatti irodától.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

Ifj. PANUCZA GYÖRGY

TERVEZŐ - IPARMŰVÉSZ, MŰASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VIII., Kenyérmező-u. 6.

Távbeszélő: 138-472.

Arany, ezüst

ÓRA, ÉKSZER
AIÁNDÉKTÁRGYAT VÁSÁROLJUNK
kedvelt bevásárló helyünkön
Szakszerű javítóüzem.

TÓTH JÓZSEF

órás és ékszerész-nél
SZEGED, KÁRÁSZ-U. 13.
A „Nemzeti Takarékoság” tagja.